

Facultade de Ciencias da Educación

Presentación da Facultade

A Facultade de Educación é a escola de escolas: unha institución pública ao servizo de todas as persoas interesadas na mellora continua da educación e dos servizos sociais. Trátase dun centro universitario que se asenta sobre a historia dos centros de formación de mestres/as, educadores/as sociais e traballadores/as sociais, pero tamén sobre a historia do ensino e dos servizos sociais.

É unha facultade, polo tanto, que tenta incorporar todos os medios técnicos posibles, pero sen renunciar a un pasado que se constrúe sobre o esforzo colectivo dos profesionais e da cidadanía.

Os cambios respecto ao presente son considerables. Pero hai algo que unha facultade de educación debe contribuír a que se mantéña: o espírito solidario dos veciños/as e a percepción da escola como propia, como asunto da comunidade.

Agardo que as persoas que elixen esta facultade para realizar os seus estudos teñan esa mentalidade de pertenza a un grupo que constrúe o futuro colectivo da educación e dos servizos sociais.

A oferta educativa para o próximo curso no Centro é:

Catro títulos de Grao:

- GRADO EN EDUCACIÓN INFANTIL
- GRADO EN EDUCACIÓN PRIMARIA
- GRADO EN EDUCACIÓN SOCIAL
- GRAO EN TRABALLO SOCIAL

Catro títulos de Máster:

- Master en Dificultades de Aprendizaxe e procesos cognitivos
- Master en Intervención Multidisciplinar na Diversidade en Contextos Educativos
- Master en Investigación Psicosocioeducativa con Adolescentes en Contextos Escolares
- Master en Profesorado de Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino dos Idiomas (especialidades de Orientación, Xeografía, Historia, Humanidades, Matemáticas e Tecnoloxía) Por outra banda, durante os últimos anos, a Facultade de Empresariais e Turismo, potenciou, de forma considerable a participación dos estudantes en programas de mobilidade.

Para obter máis información visita a nosa páxina web

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Equipo Decanal

O Equipo Decanal está composta polos seguintes membros:

Decana:

Dª María del Mar García Señorán

Vicedecanos/as:

D. Ramón Ángel Fernández Sobrino

Dª María del Carmen Ricoy

D. Xosé Manuel Cid Fernández

D.ª María del Pino Díaz Pereira

Secretario:

D. Antonio González Fernández

Localización**LOCALIZACIÓN DA FACULDADE.****Dirección postal:**

Facultade de Ciencias da Educación

R/. Doctor Temes, s/n 32004 Ourense

A Facultade de Ciencias da Educación atópase no denominado Edificio Facultades ou Edificio de Ferro, contando ademais con outros espazos docentes situados nos pavillóns 1 e 2.

Directorio telefónico:

Conserxería: 988 387 101

Secretaría alumnado Graos : 988-387-168, 98- 387-194, 988-36-890

Secretaría alumnado Mestrados: 988 368 893

Decanato: 988-387-159

Correo electrónico:

Secretaría alumnado: secexbo@uvigo.es

Secretaría Decanato: sdexbo@uvigo.es

Grao en Educación Infantil

Materias**Curso 3**

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O05G110V01501	Aprendizaxe da lingua estranxeira: Inglés	1c	6
O05G110V01502	Didáctica da expresión plástica e visual	1c	6
O05G110V01503	Educación física e a súa didáctica na idade infantil	1c	6
O05G110V01504	Expresión musical e a súa didáctica	1c	6
O05G110V01505	Lingua e literatura: Galego	1c	6
O05G110V01507	Lingua e literatura: Español	1c	6

O05G110V01508	Aprendizaxe da lingua estranxeira: Francés	1c	6
O05G110V01601	Aprendizaxe das ciencias sociais	2c	6
O05G110V01602	Matemáticas para mestres: Educación infantil	2c	6
O05G110V01901	Coñecemento do medio natural	2c	6
O05G110V01902	Ética e deontoloxía profesional	2c	6
O05G110V01903	Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual	2c	6
O05G110V01904	Prevenición e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo	2c	6
O05G110V01905	Prevenición e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral	2c	6
O05G110V01906	Obradoiro de creatividade artística	2c	6
O05G110V01907	Xeografía para mestres	2c	6
O05G110V01908	Aspectos didácticos e organizativos da educación especial	2c	6
O05G110V01909	Bases pedagóxicas da educación especial	2c	6
O05G110V01910	Didáctica da relixión católica	2c	6
O05G110V01911	Didáctica das matemáticas para a educación infantil	2c	6
O05G110V01912	Xogo na educación infantil	2c	6
O05G110V01931	Idioma estranxeiro II: Francés	2c	6
O05G110V01932	Idioma estranxeiro II: Inglés	2c	6
O05G110V01933	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés	2c	6
O05G110V01934	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés	2c	6
O05G110V01935	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés	2c	6
O05G110V01936	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés	2c	6
O05G110V01937	Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Francés	2c	6
O05G110V01938	Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Inglés	2c	6
O05G110V01940	Didáctica da lingua estranxeira: Inglés	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Aprendizaxe da lingua estranxeira: Inglés**

Materia	Aprendizaxe da lingua estranxeira: Inglés			
Código	O05G110V01501			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Larkin Galiñanes, María Cristina			
Profesorado	Larkin Galiñanes, María Cristina			
Correo-e	larkin@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporciónalle aos futuros mestres unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua inglesa nas aulas de infantil. Esta aproximación levarase a cabo a través de actividades prácticas.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas nos estudantes
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B10	Traballo nun contexto internacional
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B18	Liderado
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes

B20 Iniciativa e espírito emprendedor

B21 Motivación pola calidade

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe

Competencias

1. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B3
	A4	B4
	A5	B6
	A6	B7
	A9	B8
	A10	B9
	A11	B11
	A12	B12
		B13
		B14
	B15	
	B16	
	B17	
	B18	
	B19	
	B20	
	B21	
2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativo e promovelos entre os estudantes	A11	B3
		B4
		B8
		B15
3. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturalmente e plurilingües.	A2	B1
	A3	B2
	A5	B3
	A6	B4
	A10	B7
	A11	B8
		B9
		B10
		B11
		B12
	B14	
	B15	
	B16	
	B19	
4. Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan a igualdade de xénero, a equidade e o respecto a os dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadana.	A3	B1
	A6	B2
	A9	B3
	A11	B4
		B7
		B8
		B9
		B10
		B11
		B12
	B13	
	B15	
	B16	
	B19	
5. Comprender os principios básicos das ciencias da lingua e a comunicación.	A1	B1
	A6	B3
	A11	B4
		B7
		B8
		B9
	B10	
	B11	
	B12	
	B15	
	B19	

6. Desenrolar e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	A3 A6 A11	B1 B2 B3 B4 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B15 B16 B19
7. Comprender os principios básicos da lingua como comunicación.	A6	B3 B4 B6 B7 B9 B10 B11 B12 B15
8. Manexar os conceptos básicos do enfoque comunicativo por tarefas e competencias.	A2 A3 A6	B2 B3 B4 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B15 B16 B19
9. Diferenciar entre competencias lingüísticas, socioculturales e pragmáticas.	A2 A5 A6	B1 B2 B3 B4 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B15 B19
10. Diferenciar entre as actividades comunicativas (interacción oral, expresión oral e comprensión oral) adecuadas ao nivel A1.1 do Marco.	A2 A6	B1 B2 B3 B4 B7 B8 B9 B10 B11 B12

11. Ser capaz de preparar e impartir unha unidade didáctica.	A2 A3 A6	B1 B2 B3 B4 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B15 B16 B19
12. Ser capaz de levar a cabo distintos tipos de avaliación.	A2 A4 A5 A6	B1 B2 B3 B4 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B15 B16 B19
13. Coñecer o currículo da lingua estranxeira na Educación Infantil.	A1 A3 A6	B1 B2 B3 B4 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B15 B16 B19
14. Identificar os tipos de actividades comunicativas (interacción oral, expresión oral e comprensión oral) no ámbito persoal.	A1 A2 A3 A6	B1 B2 B3 B4 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B15 B16 B19

Contidos

Tema	
1. O modelo teórico da lingua como comunicación.	1.1. Ensino da lingua inglesa en idades tempranas. 1.2. Competencias lingüísticas, sociolingüísticas e pragmáticas. 1.3. Actividades comunicativas da lingua. 1.4. Áreas de interese ou ámbitos.
2. Enfoque didáctico por tarefas e competencias.	2.1. O enfoque orientado á acción. 2.2. Tarefas de comunicación. 2.3. O contexto do uso da lingua.
3. O currículo de educación infantil	3.1. Obxectivos 3.2. Contidos 3.3. Criterios de avaliación
4. Elaboración de propostas didácticas.	4.1. Propostas didácticas para Ed. Infantil. 4.2. Recursos e materiais didácticos.

5. Métodos de avaliación.

5.1. Avaliación dos contidos curriculares

5.2. Avaliación dos contidos lingüísticos (inglés)

5.3. A utilización do Portfolio Europeo das Linguas (PEL) como ferramenta de autoavaliación lingüística.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	16	0	16
Traballos de aula	18	45	63
Presentacións/exposicións	11	49	60
Actividades introdutorias	1	3	4
Probas de tipo test	2	0	2
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	0	2
Traballos e proxectos	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición teórica dos contidos por parte do profesor.
Traballos de aula	Elaboración na aula de tarefas sobre supostos prácticos.
Presentacións/exposicións	Exposición e discusión das tarefas realizadas polos alumnos.
Actividades introdutorias	Explicación de normas e presentación da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	Orientación ao alumno das directrices para a realización das tarefas de aula. Manter un feedback correctivo sobre as exposicións realizadas tanto na forma como no fondo.
Presentacións/exposicións	Orientación ao alumno das directrices para a realización das tarefas de aula. Manter un feedback correctivo sobre as exposicións realizadas tanto na forma como no fondo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparejamiento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	40
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade suscitada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da asignatura.	30
Traballos e proxectos	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

Debese obter un mínimo do 50% en cada unha das tres metodoloxías para facer a media. Os alumno que non fixeran exposicións orales ou non asistiran as clases prácticas tendran unha pequena proba específica destes apartados (traballos de aula e presentacións.)

Aqueles estudantes que non poidan asistir regularmente a clase deberán poñerse en contacto coa profesora para negociar con ela un plan de traballo.

Datos dos exames; Ver web da facultade (<http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>), Grao de Educación Infantil, exames.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

As unidades didácticas deseñadas para a asignatura.

Bibliografía Complementaria

Agencia de Programas Educativos Europeos (2003). **Portfolio Europeo de las Lenguas (PEL)**. Madrid: Comité Nacional para el desarrollo del PEL. Disponible en: <http://www.oapee.es/oapee/inicio/iniciativas/portfolio/portfolios-validados-esp.html>

Council of Europe (2001). **Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment**. Cambridge: Cambridge University Press & Modern Languages Division.

González Piñeiro, M., Guillén Díaz, C. y Vez, J.M. 2010. **Didáctica de las lenguas modernas: Competencia plurilingüe e intercultural**. Madrid: Editorial Síntesis.

Madrid, D. & N. McLaren (eds.) 2004. **TEFL in primary education**. Granada: UNiversidad de Granada.

Outros materias:

Available at:

<http://www.edu.xunta.es/portal/mostrarfile?tipoRecursoCampusID=72e4e373-c0a8fd03-006e7a5b-a9a0b568&recursoID=0bbc5732-0ab4f107-5e35d7cb-901ef437&lleng=gl>

Speech acts and pragmatics

Available at: ***Cohesive devices***

Available at:

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma estranxeiro I: Inglés/O05G110V01406

Outros comentarios

Recoméndase a asistencia continua ás sesións de teoría e práctica. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica da expresión plástica e visual**

Materia	Didáctica da expresión plástica e visual			
Código	005G110V01502			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Blanco Sierra, Javier			
Profesorado	Blanco Sierra, Javier Martín Gulias, Néstor			
Correo-e	jsierra@uvigo.es			
Web	http://didactica-de-las-artes.blogspot.com.es/			
Descrición xeral	<p>A finalidade primordial da Didáctica da expresión plástica e visual nas Facultades de Ciencias da Educación é proporcionar aos alumnos unha formación artística e didáctica de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais do ensino no ámbito das artes plásticas aplicado ao ensino de infantil.</p> <p>Os ensinamentos artísticos no ámbito educativo asumen un dobre sentido, xa que, por unha banda, a transmisión dos seus saberes garante a conservación de prácticas artísticas fundamentais na didáctica, tanto na composición e o crecemento da aprendizaxe no alumnado como nas tarefas de apoio a outros saberes, e por outro, auspician a incentivación na reflexión, na práctica estética e no desenvolvemento da creatividade.</p>			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo

B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B18	Liderado
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B21	Motivación pola calidade

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües.		B7 B13 B17
Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan a a igualdade de xénero, a equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	A5 A9	B9 B15 B21
Coñecemento dos materiais e dos seus procesos derivados de creación e/ou produción.	A1 A2 A5 A9	B1 B2 B8 B15 B17
Coñecemento dos instrumentos e métodos de experimentación en arte.	A9	B15
Capacidade para xerar e gestionar a produción artística		B17
Capacidade de aplicar profesionalmente tecnoloxías específicas		
Capacidade de documentar a produción artística		
Capacidade de determinar o sistema de presentación adecuado para as calidades artísticas específicas dunha obra de arte		
Habilidades para a creación artística e capacidade de construír obras de arte		
	A1	B1
Coñecemento dos procesos da creación e da produción artística.	A2	B2
Coñecemento dos modos de investigación nas artes.	A3	B7
Capacidade para aplicar os coñecementos técnicos e dos procedementos para o desenvolvemento da práctica artística.	A7 A11	B8 B9
Capacidade para a organización dun sistema creativo innovador.		B16
Capacidade para a presentación e exposición de proxectos artísticos.		B17
Capacidade para a elaboración de textos relacionados co traballo realizado sobre unha cuestión artística.		
Capacidade para buscar, analizar e incorporar recursos desde outros ámbitos e aplicalo logo aos ámbitos artísticos e da creatividade.		
Capacidade para elaborar un anteproyecto que se poida concretar logo nun proxecto no aula.		
Capacidade para contextualizar o traballo realizado, dando a razón do fundamento dos principios do mesmo.		
Capacidade para documentar o traballo realizado, saber investigar nas fontes e saber aplicalo ao traballo de propia creación.		
Capacidade para a análise e a avaliación de proxectos, así como saber extrapolarlo a ámbitos das artes.		
Capacidade para a autoevaluación e de valoración de todos os procedementos artísticos, dos seus principios e dos seus obxectivos.	A1 A3	B1 B3
Habilidade para captar estímulos susceptibles de ser incorporados á creación.	A5	B6
Habilidade para gestionar a información necesaria na elaboración de proxectos artísticos.	A9	B13 B17
Habilidade para suscitar procesos de investigación e creación en arte.		
Coñecemento da teoría e do discurso actual da arte, así como o pensamento actual dos artistas a través das súas obras e textos.		
Coñecemento do vocabulario, códigos, e dos conceptos inherentes ao ámbito artístico.		
Coñecemento do vocabulario e dos conceptos propios a cada técnica artística particular.		
Coñecemento de métodos de produción e técnicas artísticas.		

Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	A1 A3 A4 A6 A9 A10 A12	B1 B2 B4 B6 B9 B11 B13 B14 B16 B18 B19 B21
Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias artísticas correspondentes nos estudantes.	A6	B1 B5 B9

Contidos

Tema	
A linguaxe plástica infantil: desenvolvemento perceptivo e características. Procesos de debuxo e elaboración grafomotriz.	A linguaxe plástica infantil e as súas fases. Desenvolvemento perceptivo e características evolutivas do pícaro respecto ao área da plástica. Desenvolvemento curricular das artes plásticas en educación Infantil. Procesos de debuxo e elaboración grafomotriz. Estudo xenético e psico-evolutivo do desenvolvemento do neno e da súa capacidade expresiva, plástica e creativa.
A análise das formas e o estudo dos elementos plásticos	Elementos plásticos materiais, formais e estruturales. Estudo das técnicas para a composición, a luz, a cor, a perspectiva e a proporción. Análise de distintas técnicas da expresión plástica, da interpretación, da concepción e ilusión do espazo. Estudo dos distintos procedementos e os seus respectivos soportes, pigmentos, aglutinantes, diluyentes e de técnicas variadas. Procedementos expresivos con distintos elementos cromáticos, pictóricos, lumínicos e dibujísticos. elementos cromáticos, pictóricos, lumínicos y dibujísticos.
Procedementos expresivos. Investigación e creación na obra de arte. Procedementos cromáticos. Recursos audiovisuales e digitais. O estudo do volume.	Técnicas de execución de texturas, de estampación, de gravados, de mosaicos, collage, etc. Análises dos procedementos escultóricos, volumétricos e tridimensionales. Procedementos cromáticos con útiles de soporte ríxido: lápices, ceras, pastel. Recursos audiovisuales, digitais e tecnoloxías da comunicación e información aplicadas á expresión plástica e visual.
Introducción a los procesos de elaboración plástica y su relación con el creatividad plástica infantil. Procedimientos pictóricos. Procedimientos tridimensionales.	Introducción ás dimensións espaciais e temporais nos procesos de elaboración plástica e a súa relación coa linguaxe plástica infantil. Espazo e representación espacial na expresión plástica e a súa didáctica, concepción no neno. A territorialidad en relación á experiencia artística e a súa didáctica. Fenomenología do espazo, fenomenología do tempo, características do espazo e a súa consideración no neno. O espazo e o tempo percibidos. Morfología do espazo e do tempo na expresión plástica.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Obradoiros	15	30	45
Traballos tutelados	15	29	44
Prácticas externas	1	7	8
Estudos/actividades previos	1	8	9
Sesión maxistral	16	16	32
Traballos e proxectos	5	5	10
Observación sistemática	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Obradoiros	Interpretación práctica didáctica de obras artísticas na historia. Soporte teórico-práctico e coñecemento da técnica no estudo do taller. Elaboración artística didáctica no taller para o desenvolvemento do enxeño, da inventiva, do pensamento orixinal e da imaxinación constructora.
Traballos tutelados	Incorporación didáctica tutelada das tecnoloxías da información e da comunicación e os novos métodos informáticos aplicables no aula a este nivel. Estudos creativos do debuxo e cor desde a didáctica trala explicación en clase de pautas de realización. Traballos dirixidos baixo tutelaa do profesor e orientados en óptimo desenvolvemento da técnica. Tutela da realización nas estruturas tridimensionales e nos traballos de volume creativo.
Prácticas externas	Modelos de investigación e de creatividade intencionada nas prácticas externas. A investigación didáctica no referente á imaxinación na obra artística e a súa relación coa realidade do exterior. Estímulo ao aire libre na xeración de novas ideas e conceptos artísticos, de novas asociacións entre ideas observadas e de conceptos coñecidos, como produtores de solucións orixinais.
Estudos/actividades previos	Estudo achega da realización de bocetos e estudos previos como mellora da obra práctica persoal e de progreso da didáctica: descubrimento de pautas estéticas na obra de arte e da súa transmisión ao alumnado.
Sesión maxistral	Estudo sobre os distintos elementos da elaboración do debuxo e a súa relación coas artes plásticas no ámbito educativo infantil. Traballo didáctico e leccións magistrales achega da produción de ideas, conceptos, descubrimentos novos, orixinais e útiles, estéticos. Estudo teórico e fundamentado da inventiva e didáctica nas artes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudos/actividades previos	Baixo as directrices do profesor o alumno ha de buscar a formalización no descubrimento, atopar os patróns que conduzan a resolver os seus traballos artísticos e a súa consideración como modelos a ter en conta no seu futuro labor didáctica. A creatividade do alumno e o dominio dos recursos da plástica serán modelos e regras sinxelas para orientar as decisións prácticas que conlleven á resolución dos traballos, elementos que terá en consideración á hora de dirixir aos seus alumnos na súa futura docencia. a cada alumno, vaille a guiar e estimular no procedemento que desenvolva tanto no traballo de clase como nos traballos encargados para a entrega posterior. Imos estudar no taller de creatividade as distintas capacidades ou procedementos mentais entrelazados que xorden principalmente da imaxinación, para iso vaise a incentivar ao alumnado propoñéndolle novas ideas e a forma de representar as mediante distintos recursos técnicos en cada momento.
Prácticas externas	Baixo as directrices do profesor o alumno ha de buscar a formalización no descubrimento, atopar os patróns que conduzan a resolver os seus traballos artísticos e a súa consideración como modelos a ter en conta no seu futuro labor didáctica. A creatividade do alumno e o dominio dos recursos da plástica serán modelos e regras sinxelas para orientar as decisións prácticas que conlleven á resolución dos traballos, elementos que terá en consideración á hora de dirixir aos seus alumnos na súa futura docencia. a cada alumno, vaille a guiar e estimular no procedemento que desenvolva tanto no traballo de clase como nos traballos encargados para a entrega posterior. Imos estudar no taller de creatividade as distintas capacidades ou procedementos mentais entrelazados que xorden principalmente da imaxinación, para iso vaise a incentivar ao alumnado propoñéndolle novas ideas e a forma de representar as mediante distintos recursos técnicos en cada momento.
Obradoiros	Baixo as directrices do profesor o alumno ha de buscar a formalización no descubrimento, atopar os patróns que conduzan a resolver os seus traballos artísticos e a súa consideración como modelos a ter en conta no seu futuro labor didáctica. A creatividade do alumno e o dominio dos recursos da plástica serán modelos e regras sinxelas para orientar as decisións prácticas que conlleven á resolución dos traballos, elementos que terá en consideración á hora de dirixir aos seus alumnos na súa futura docencia. a cada alumno, vaille a guiar e estimular no procedemento que desenvolva tanto no traballo de clase como nos traballos encargados para a entrega posterior. Imos estudar no taller de creatividade as distintas capacidades ou procedementos mentais entrelazados que xorden principalmente da imaxinación, para iso vaise a incentivar ao alumnado propoñéndolle novas ideas e a forma de representar as mediante distintos recursos técnicos en cada momento.

Traballos tutelados	Baixo as directrices do profesor o alumno ha de buscar a formalización no descubrimento, atopar os patróns que conduzan a resolver os seus traballos artísticos e a súa consideración como modelos a ter en conta no seu futuro labor didáctica. A creatividade do alumno e o dominio dos recursos da plástica serán modelos e regras sinxelas para orientar as decisións prácticas que conlleven á resolución dos traballos, elementos que terá en consideración á hora de dirixir aos seus alumnos na súa futura docencia. a cada alumno, vaille a guiar e estimular no procedemento que desenvolva tanto no traballo de clase como nos traballos encargados para a entrega posterior. Imos estudar no taller de creatividade as distintas capacidades ou procedementos mentais entrelazados que xorden principalmente da imaxinación, para iso vaise a incentivar ao alumnado propoñéndolle novas ideas e a forma de representar as mediante distintos recursos técnicos en cada momento.
Sesión maxistral	Baixo as directrices do profesor o alumno ha de buscar a formalización no descubrimento, atopar os patróns que conduzan a resolver os seus traballos artísticos e a súa consideración como modelos a ter en conta no seu futuro labor didáctica. A creatividade do alumno e o dominio dos recursos da plástica serán modelos e regras sinxelas para orientar as decisións prácticas que conlleven á resolución dos traballos, elementos que terá en consideración á hora de dirixir aos seus alumnos na súa futura docencia. a cada alumno, vaille a guiar e estimular no procedemento que desenvolva tanto no traballo de clase como nos traballos encargados para a entrega posterior. Imos estudar no taller de creatividade as distintas capacidades ou procedementos mentais entrelazados que xorden principalmente da imaxinación, para iso vaise a incentivar ao alumnado propoñéndolle novas ideas e a forma de representar as mediante distintos recursos técnicos en cada momento.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Obradoiros	<p>Os talleres son a contorna fundamental para traballar e investigar nas diferentes técnicas plásticas. No taller do área da plástica buscaremos producir ideas, desenvolver conceptos, descubrir opcións novas, orixinais, útiles e que satisfagan aos alumnos e á colectividade.</p> <p>Un dos principios básicos que se vai a tratar de seguir é a estimulación da capacidade creativa, potenciando o seu desenvolvemento e mellora. Para promover o seu desenvolvemento utilizaremos distintas técnicas experimentais e outras máis coñecidas como os mapas mentais.</p> <p>Os procedementos prácticos levaranse a efecto mediante a representación gráfica de ideas, temas, proxectos, etc. Trataremos de combinar palabras crave nos debuxos e establecer conexións entre aquelas, seguiremos como se vén facendo nos estudos de creatividade un procedemento analóxico.</p>	20
Traballos tutelados	<p>É fundamental tutela a e día do profesor na orientación dos traballos, tanto para obter os fins desta guía didáctica como para o desenvolvemento da aprendizaxe nas distintas técnicas que se concretará posteriormente nunha aplicación didáctica no aula.</p> <p>Como principais obxectivos no desenvolvemento do área da plástica buscarase o acto de innovar baixo a supervisión docente, de producir obras de arte creativas desde o enxeño, a capacidade de atopar formas e solucións orixinais e a vontade de facer modificacións e ou asociacións entre ideas para transformar os obxectos, dando lugar a outros novos pero sempre seguindo directrices orientativas para un mellor facer.</p>	20
Prácticas externas	<p>É importante a fase de observación para o desenvolvemento da obra de arte e a súa aplicación didáctica no aula, para iso é fundamental que o alumno tome contacto continuo co exterior, podendo desenvolver traballos prácticos e bocetos a partir de elementos naturais.</p> <p>O alumno debe buscar, achar, inventar no exterior. En espazos abertos o alumno vaise a identificar coa liberdade e a arte do descubrimento e o profesor guíalle na súa investigación dun xeito formal.</p> <p>Na obra de arte realizada nas prácticas externas concretarase a estratexia e as conclusións que guían ao descubrimento.</p>	10
Estudos/actividades previas	<p>O alumno vai estudar todos os elementos que poden xerar obras artísticas baixo un bo dominio da técnica e dos diferentes recursos da creatividade. Así mesmo investigará nos procedementos didácticos para poder transmitir nun futuro próximo todo o apreso para a educación infantil.</p> <p>Para desenvolver as actividades previas, o alumno deberá tamén estudar os elementos preliminares que configuran a obra artística, desde os recursos para acometer novas obras ata os procedementos para facer un bo acabado dos traballos, todo iso extrapolado sempre á contorna didáctico no que se vai a desenvolver.</p>	10

O apoio teórico é necesario para comprender as cuestións básicas sobre o desenvolvemento do área da plástica no aula, de aí a necesidade de facer un seguimento presencial no aula de todas as directrices que propician que o alumnado poida desenvolver mellor os contidos da asignatura.

Seguiremos o procedemento de elaboración teórica docente de medios auxiliares, estratexias, principios e regras e o xeito de atopar vías de solución ou pautas para xerar o desenvolvemento dunha óptima expresión plástica.

En canto ás regras que imos seguir serán separar os elementos cos que se vai a traballar, xerar figuras, formas esquemáticas, táboas, mapas, etc., e a continuación facer unha fusión entre os distintos elementos para estudar a interrelación entre eles.

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para os alumnos que non asisten a clase para superar a materia requíreselles a entrega dos traballos non presentados durante o curso. Só han de presentar ao final os traballos pendentes ou non entregados durante o curso.

As competencias non adquiridas ao longo do curso, serán de novo evaluadas no mes de xullo.

Datas de exámenes; 15 de outubro ás 12 horas aula de plástica. O 25 de xuño 12horas en aula plástica.

Bibliografía. Fontes de información

Básica:

- BERSON, Marthe. Do Garabato ao Debuxo (Evolución dos Nenos Pequenos). Bos Aires, Ed. Kapelusz, 1962.
- BONOME. Concepto e Técnica de Debuxo e da Composición. Buenos Aires, Ed. Fabril.
- BOUTONIER, Juliette. O Debuxo no Neno Normal e Anormal. Buenos Aires, Ed. Paidós, 1968.
- LAMBERT, Susan. O Debuxo. Técnica e Utilidade. Unha Introducción a la Percepción do Debuxo. Ed. Hermann Blume. Madrid, 1985.

Complementaria:

- BRONTCÉ, M. O Debuxo e a Pintura de Memoria. Barcelona, As Ediciones da Arte, 1944.
- DEI LEO, Joseph, H. O Debuxo e o Diagnóstico Psicológico do Neno Normal e Anormal de 1 a 6 Anos. Bos Aires, Ed. Paidós, 1974.
- DUBORGEL, Bruno. O Debuxo do Neno. Estructuras e Símbolos. Barcelona-Bos Aires, Ed. Paidós Ibérica S.A., 1981.
- EDWARDS, Betty. Aprender a Debuxar co Lado Dereito do Cerebro. Madrid, Ed. Blume, 1984.
- FREINET, Célestin. Os Métodos Naturais. A Aprendizaxe do Debuxo. Barcelona, Ed. Martínez-Roca, S.A., 1984.
- FREINET, Élise. Debuxos e Pinturas de Nenos. Barcelona, Ed. Laia S.A., 1982. 6ª edición. Col. Biblioteca da Escola Moderna.
- GILBER, Michel. O Ensino do Debuxo na Escola Primaria e Secundaria. Bos Aires, Ed. Paidós, 1974.
- GÓMEZ MOLINA, Juan José (Coordinador). Estratexias do Debuxo en el Arte Contemporánea. Madrid, Cátedra, 2006.
- LUQUET, G. H. O Debuxo Infantil. Barcelona, Ed. A. Redondo, 1973.
- TRILLO TORIJA, Manuel. Iniciación ao Debuxo na Escola. Madrid, Ed. Afrodísio Aguado S.A., 1964.
- WIDLOCHER, Daniel. Os Debuxos dos Nenos. Barcelona, Ed. Herder, 1980.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Obradoiro de creatividade artística/O05G110V01906

DATOS IDENTIFICATIVOS**Educación física e a súa didáctica na idade infantil**

Materia	Educación física e a súa didáctica na idade infantil			
Código	O05G110V01503			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	García Núñez, Francisco Javier			
Profesorado	García Núñez, Francisco Javier			
Correo-e	fjavier@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O deseño de programacións de actividades motrices para a idade infantil en toda as súas dimensións, así como a motivación para levalas a cabo con rigor e a aprendizaxe de estratexias destinadas a promover a actividade física entre os nenos, son achegas que desde esta materia realízanse ao perfil dos mestres de Educación Infantil.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia
A8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma

B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B18	Liderado
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B20	Iniciativa e espírito emprendedor
B21	Motivación pola calidade
B22	Sensibilidade por temas ambientais

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
1. Coñecer os fundamentos de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	A1	B1
	A2	B2
	A6	B3
		B6
		B9
		B12
		B13
	B15	
	B17	
	B18	
2. Coñecer e utilizar cancións para promover a educación rítmica.	A1	B1
	A2	B2
	A7	B3
	A11	B6
	A12	B7
		B8
		B9
		B11
		B12
		B13
		B14
		B15
		B17
	B18	
	B19	
3. Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B3
	A4	B6
	A5	B7
	A6	B8
	A11	B9
	A12	B11
		B12
		B13
		B14
		B15
		B16
	B17	
	B18	
	B19	
	B20	
4. Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión, as habilidades motrices e a creatividade.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B3
	A4	B6
	A5	B7
	A6	B8
	A9	B9
		B11
		B12
		B13
		B15
		B16
		B17
	B18	
	B21	

5. Diseñar actividades encamiñadas ao desenvolvemento das habilidades motrices	A1	B1
	A2	B2
	A3	B3
	A4	B6
	A5	B7
	A12	B8
		B9
		B11
		B12
		B13
		B15
		B16
		B17
		B18
		B20
		B21
<hr/>		
6. Promover a sensibilidade relativa á expresión e á creación.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B3
	A4	B6
	A5	B7
	A6	B8
	A9	B9
	A11	B11
		B12
		B13
		B14
		B15
		B16
		B17
		B18
		B19
		B20
		B21
<hr/>		
7. Ser capaz de desenvolver os hábitos de autonomía persoal e o respecto ás normas de convivencia nos seus alumnos	A1	B1
	A2	B2
	A3	B3
	A4	B5
	A5	B6
	A8	B7
	A10	B8
	A11	B9
	A12	B11
		B12
		B13
		B14
		B15
		B17
		B18
		B19
		B20
		B21
		B22
<hr/>		

8. Potenciar nos nenos e as nenas o coñecemento e control do seu corpo e as súas posibilidades motrices, así como os beneficios que teñen sobre a saúde.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B3
	A4	B5
	A5	B6
	A8	B7
	A9	B8
	A10	B9
	A12	B11
		B12
		B13
		B14
		B15
		B16
		B17
		B18
		B19
		B20
		B21
		B22

Contidos

Tema

Bloque 1. Terminoloxía e conceptos básicos das actividades motrices na etapa de infantil.

Bloque 2. Evolución histórica das actividades físicas e motrices no contexto educativo.

Bloque 3. Coñecemento e aplicación dos elementos do currículo vinculados á motricidade na etapa de infantil.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	2	0	2
Sesión maxistral	13	15	28
Traballos de aula	4	8	12
Traballos tutelados	4	16	20
Presentacións/exposicións	19.5	20.5	40
Probas de tipo test	2	14	16
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	4	10	14
Traballos e proxectos	4	10	14
Outras	0	4	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado, de maneira individual ou en grupo, dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Sesión maxistral	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula. O alumnado poderá tamén consultar calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Actividades introdutorias	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula. O alumnado poderá tamén consultar calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Traballos de aula	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula. O alumnado poderá tamén consultar calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Traballos tutelados	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula. O alumnado poderá tamén consultar calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Probas	Descrición
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula. O alumnado poderá tamén consultar calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	35
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade suscitada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	25
Traballos e proxectos	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	15
Outras	Valorarase a asistencia ás clases prácticas.No caso de non poder asistir realizarase un exame específico sobre os contidos das prácticas.	25

Outros comentarios sobre a Avaliación

As actividades non superadas na 1ª convocatoria, poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo.

O alumnado que por motivo xustifico non poida asistir ás sesións prácticas realizará un exame específico sobre os contidos das prácticas.

As datas dos exames según calendario aprobado en Xunta de Titulación o 11 de xuño de 2014, son: o 22 de decembro de 2014, as 16 horas; é as da convocatoria de xullo, o 1 de xullo de 2015 as 12 horas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía

Chinchilla Minguet, J. L. & Zagalaz Sánchez, M. L. (2002). *Didáctica de la educación física*. Madrid: Editorial CCS.

Sánchez Bañuelos, F. (1984). *Bases para una didáctica de la educación física*. Madrid: Gymnos.

AMICALE, EPS (1986). *El niño y la actividad física*. Barcelona: Paidotribo.

Blázquez, D. & Ortega, E. (1984). *La actividad motriz en el niño de 6 a 8 años*. Madrid: Cincel.

Chinchilla Minguet, J. L. & Zagalaz Sánchez, M. L. (2002). *Didáctica de la educación física*. Madrid: Editorial CCS.

Cuéllar Moreno, M. J. (2003). *Bases teóricas y didácticas de la educación física*. Santa Cruz de Tenerife: ARTE Comunicación Visual, S.L.

Fernández García, E.; Cecchini Estrada, J.A. & Zagalaz Sánchez, M. L. (2002). *Didáctica de la educación física en la Educación Primaria*. Madrid: Editorial Síntesis, S.A.

- Gil Madrona, Pedro (2003). *Diseño y desarrollo curricular en Educación Infantil y Educación Física*. Sevilla: Editorial Wanceulen.
- Guilmain, E. y G. (1981). *Evolución psicomotriz desde el nacimiento hasta los 12 años*. Barcelona: Médica y Técnica.
- Le Boulch, J. (1983). *Desarrollo psicomotor del nacimiento a los seis años*. Madrid: Doñate.
- López Pastor, V. M.; Monjas Aguado, R., & Pérez Brunicardi, D. (2003). *Buscando alternativas a la forma de entender y practicar la educación física escolar*. Barcelona: INDE Publicaciones.
- Oña, A. (1987). *Desarrollo y motricidad*. Granada: INEF.
- Pastor Pradillo, J. L. (2002). *Fundamentación conceptual para una intervención psicomotriz en educación física*. Barcelona: INDE Publicaciones.
- Ríos Hernández, M. (2003). *Manual de educación física adaptada al alumnado con discapacidad*. Barcelona: Editorial Paidotribo, S.L.
- Sánchez Bañuelos, F. [ET. AL.] (2002). *Didáctica de la educación física para primaria*. Madrid: Pearson Educación, S.A.
- Sierra Robles, Ángela (2003). *Actividad física y salud en primaria: el compromiso fisiológico en la clase de Educación Física*. Sevilla: Editorial Wanceulen.
- Taberero Sánchez, B. (2003). *Educación Física: propuestas para el cambio*. Barcelona: Editorial Paidotribo.

Recomendacións

Outros comentarios

1. Asistir as aulas, resultará moi beneficioso para cumprir os oxetivos da materia sobre todo nas aplicacións prácticas. Nas primeiras sesións darase unha visión de conxunto y anticiparán as tarefas actividades que serán desenroladas.
 2. Se no podes asistir as aulas, será especialmente importante ir a as titorías do profesorado, así como a visita frecuente a plataforma docente de nuestra Universidad TEMA. Ahí poderás atopar todas as actividades que terás que facer para tua formación e superación da materia.
 3. Tu condición de alumno/a de la Universidad de Vigo, abre la las puertas la muchos recursos, ofertas y servicios. En el SIOPE encontrarás toda la información sobre las posibilidades formativas, culturales y deportivas que puedes encontrar en nuestra Universidad.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Expresión musical e a súa didáctica**

Materia	Expresión musical e a súa didáctica			
Código	O05G110V01504			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Herrera Ruíz, María Jesús			
Profesorado	Herrera Ruíz, María Jesús			
Correo-e	herrera@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Introducción aos elementos da lectura e linguaxe musical e as formas de expresión na música axeitadas para a acción docente na educación infantil: a canción e os arranxos con instrumental Orff. Achegamento aos repertorios para a docencia en educación infantil e ás técnicas de edición electrónica de repertorios orixinais.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B5	Coñecemento de informática
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B10	Traballo nun contexto internacional
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B17	Creatividade
B18	Liderado
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B21	Motivación pola calidade

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Coñecer os elementos constitutivos da Linguaxe e da práctica musical	A1	B1
Desenvolver ferramentas para unha formación integradora da musicalidade a nivel instrumental, vocal e de movemento	A3	B2 B5
Desenvolver a capacidade de planificación da acción docente de acordo cos obxectivos a acadar, e os recursos de material e tempo dispoñibles	A3 A9 A11	B2 B8 B15 B17 B18 B21

Coñecer os recursos específicos para a formación musical no nivel tratado, incluídas as ferramentas TIC dispoñibles	A1	B1 B5
Desenvolver unha actitude integradora da educación, de acordo coas perspectivas de xénero e do multiculturalismo	A3 A4 A5	B7 B9 B10 B11 B12 B14 B19

Contidos

Tema	
Elementos da linguaxe e lectura musical	notación escalas métrica matices e expresións disposición da partitura
Introducción á práctica instrumental	Coñecemento do instrumental Orff Práctica do instrumental Orff
A canción	Elementos constitutivos Composición de música con textos Criterios para a selección de músicas e textos Práctica da didáctica
Repertorios para a didáctica da expresión musical	Fontes para a elaboración de material Fontes elaboradas Recursos na Rede e en formato dixital
A instrumentación	Coñecemento das posibilidades de expresión do instrumental Orff Combinacións instrumentais Técnicas de ensaio e montaxe de repertorio
Edición musical	Descrición e coñecemento dos medios de edición electrónica Edición electrónica con un programa editor

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	4	6
Obradoiros	20	20	40
Prácticas en aulas de informática	6	12	18
Presentacións/exposicións	4	4	8
Traballos tutelados	1	10	11
Titoría en grupo	2	0	2
Sesión maxistral	17	34	51
Probas de resposta curta	0.5	0.5	1
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	1	2
Traballos e proxectos	1	10	11

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Determinación do grao de coñecementos previos. Determinación de aptitudes do alumnado para o desenvolvemento das actividades prácticas previstas Exposición da folla de ruta do curso
Obradoiros	Prácticas instrumentais e vocais. Desenvolvemento das técnicas de ensino, ensaio e montaxe de obras musicais para o nivel
Prácticas en aulas de informática	Exposición, coñecemento e práctica das ferramentas informáticas
Presentacións/exposicións	Presentación e execución dos traballos elaborados polo alumnado con carácter individual ou colectivo
Traballos tutelados	Elaboración dos traballos individuais ou colectivos previstos
Titoría en grupo	Orientacións de reflexións conxuntas sobre cuestións e problemas xurdidos para o desenvolvemento dos traballos previstos
Sesión maxistral	Exposición dos contidos teóricos da materia e das directrices para a elaboración dos traballos previstos

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Seguemento nas titorías docentes

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Obradoiros	Asistencia, seguemento, participación e aproveitamento das sesións de práctica vocal e/ou instrumental	25
Presentacións/exposicións	Presentación e defensa dos traballos tutelados	10
Traballos tutelados	Elaboración dun arranxo musical para a didáctica	10
Sesión maxistral	Asistencia, seguemento, participación e aproveitamento das sesións	25
Probas de resposta curta	Resposta a un test sobre cuestións de teoría	20
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Execución conxunta ou individual de arranxos vocais e/ou instrumentais	10
Traballos e proxectos	non hai	0

Outros comentarios sobre a Avaliación

No caso de alumnado que non asista con regularidade ás clases, a avaliación faráse usando as rúbricas Traballo Tutelado (40%), Probas de resposta curta (40%), Execución conxunta ou individual de arranxos vocais e/ou instrumentais (20%).

Con independencia da súa asistencia ou non ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación

Na convocatoria de Xullo, unicamente se avaliarán as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente ao seu cuadrimestre.

No seguinte enlace pódese consultar data/hora/lugar do exame (apartado *datas exames*):

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Bibliografía. Fontes de información

Leuchter, Erwin, **Armonía práctica para maestros primarios y estudiantes de guitarra y piano**, Ricordi,
 Sanuy, Montserrat & González Sarmiento, Luciano, **Orff-Schulwerk**, Unión Musical,
 Riera, Santi, **Repertorio Musical**, Abadía de Montserrat,
 De Pedro, Dionisio, **Teoría Completa de la Música**, Real Musical,
 s. a., **Manual Encore**,

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

DÍAZ, M; TAFURI, J. (2012): ¿Se nace musical?. Barcelona. Graó.

VV. AA. (2007): La creatividad en la clase de música: componer y tocar.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103

Obradoiro de creatividade artística/O05G110V01906

Outros comentarios

Dado a importante carga práctica da materia, e altamente recomendable a asistencia regular ás sesións presenciais

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua e literatura: Galego**

Materia	Lingua e literatura: Galego			
Código	O05G110V01505			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Gutierrez Izquierdo, José Ramón			
Profesorado	Gutierrez Izquierdo, José Ramón Iglesias Álvarez, Ana María			
Correo-e	ramong@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A especialidade de Grao de Educación Infantil esixe que o futuro docente posúa un dominio amplo en diversos aspectos da lingua. Ademais do dominio lingüístico, indispensable, preténdese unha formación en literatura e sociolingüística. Os obxectivos desta materia son, pois, lingüísticos e literarios. A disciplina está concibida para profundar en coñecementos lingüísticos non impartidos en cursos anteriores (literatura, historia da lingua e lingua e sociedade) para fornecerlle ao alumnado os rudimentos necesarios para a comprensión e análise de textos literarios prosísticos e poéticos.			

Competencias de titulación

Código			
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil		
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos		
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia		
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión		
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes		
B1	Capacidade de análise e síntese		
B2	Capacidade de organización e planificación		
B3	Comunicación oral e escrita		
B6	Capacidade de xestión da información		
B7	Resolución de problemas		
B8	Toma de decisións		
B9	Traballo en equipo		
B11	Habilidades nas relacións interpersoais		
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade		
B13	Razoamento crítico		
B14	Compromiso ético		
B15	Aprendizaxe autónoma		
B16	Adaptación a novas situacións		
B17	Creatividade		
B18	Liderado		
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes		
B20	Iniciativa e espírito emprendedor		
B21	Motivación pola calidade		

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
1. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	A1 A3	B1 B3 B8

2. Favorecer as capacidades de fala e escrita.	A1 A3 A6	B1 B3 B7 B11 B13 B15 B16 B17 B20
3. Coñecer e dominar as técnicas da expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos.	A1 A3	B1 B2 B3 B9 B15 B16 B17
4. Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente en galego.	A1 A3	B1 B3 B13 B15 B16 B17
5. Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua	A1 A3 A11	B1 B3 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B19
6. Coñecer as liñas xerais da historia da lingua galega.	A1 A3	B1 B3 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B19 B20
7. Coñecer os rudimentos teóricos para analizar a relación entre lingua e sociedade.	A1 A3 A5	B1 B2 B3 B7 B9 B13 B14 B15 B16 B17
8. Coñecer a situación lingüística mundial multilingüe e multicultural.	A1 A3	B1 B2 B3 B6 B7 B8 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B18 B19

9. Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	A1 A3	B1 B7 B8 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B19
10. Relacionar a situación lingüística de Galicia coa situación lingüística mundial.	A1 A3	B1 B2 B3 B6 B7 B8 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B19
11. Coñecer a situación legal, a normalización e a normativización do galego.	A1 A3	B1 B2 B3 B7 B8 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B19
12. Fomentar a eliminación dos prexuízos lingüísticos tanto da escola como da sociedade.	A1 A3	B1 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B19 B20
13. Coñecer a tradición oral e o folclore.	A1 A3	B1 B3 B9 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17 B19
14. Adquirir formación literaria.	A1 A3	B1 B2 B3 B7 B8 B13 B15 B16 B17 B21

15. Comprender o feito literario.	A1 A3	B1 B2 B3 B13 B14 B15 B17 B21
16. Coñecer os rudimentos do comentario de texto (narrativo e/ou poético).	A1 A3	B1 B2 B3 B8 B9 B12 B13 B14 B15
17. Coñecer a historia da literatura galega para saber contextualizar os textos que se comenten.	A1 A3	B1 B2 B3 B7 B8 B11 B12 B13 B14 B15 B16 B17
18. Aplicar os conceptos lingüísticos e literarios á análise da realidade galega atendendo á súa especificidade.	A1 A3	B1 B2 B3 B7 B9 B12 B13 B14 B15 B16 B21

Contidos

Tema	
1. Historia da lingua	1.1. A formación da lingua galega. 1.2. O galego na Idade Media. 1.3. Os Séculos Escuros. 1.4. O século XIX. 1.5. O século XX.
2. Lingua e sociedade	2.1. A linguaxe e a comunicación. 2.2. Unidade e variedade da lingua galega. 2.3. Lingua oral e lingua escrita. 2.4. A situación lingüística no mundo. 2.5. Os prexuízos lingüísticos. 2.6. Linguas en contacto: o caso galego 2.7. Bilingüismo e diglosia. 2.8. Interferencias lingüísticas 2.9. Normalización e normativización.
3. Tradición oral e folclore	3.1. A literatura popular de tradición oral. 3.2. Da tradición oral á escrita de autor.
4. Literatura	4.1. A linguaxe e a literatura. 4.2. O comentario de texto. 4.3 A literatura galega medieval. 4.4. Literatura galega dos séculos escuros. 4.5. Literatura galega do Rexurdimento. 4.6. A literatura galega no período 1900-1936. 4.7. A literatura galega no período 1936-1975. 4.8. A literatura galega desde 1975 até a actualidade.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	25	35	60
Traballos tutelados	14	31	45
Sesión maxistral	15	26	41
Outras	1	3	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Corrección de actividades iniciadas na aula. Orientacións sobre os criterios para a elección de traballos que deben realizar. Aclaración de todas as dúbidas que expoña o alumnado. Exposición de traballos.
Traballos tutelados	-Elaboración de textos (poético, narrativo, ensaístico) e comentario de textos: relato, poesía. -Orientacións sobre a metodoloxía que deben empregar. -Orientacións sobre as lecturas obrigatorias.
Sesión maxistral	Exposición teórica dos contidos do temario e orientacións dos traballos que o alumnado debe realizar durante o curso. Aclaracións sobre as cuestións do temario explicado e resolución de dúbidas e cuestións dos estudantes.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Resolución de problemas: Os alumnos disporán de atención personalizada tanto nas horas de titoría como nas horas de traballo nas aulas. Traballos tutelados: Orientación sobre os comentarios literarios, libros de lecturas e calquera outra actividade persoal. Os estudantes disporán de atención personalizada tanto nas horas de titoría como nas horas de traballo nas aulas. Sesión maxistral: Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida referida á actividade desenvolvida.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de problemas: Os alumnos disporán de atención personalizada tanto nas horas de titoría como nas horas de traballo nas aulas. Traballos tutelados: Orientación sobre os comentarios literarios, libros de lecturas e calquera outra actividade persoal. Os estudantes disporán de atención personalizada tanto nas horas de titoría como nas horas de traballo nas aulas. Sesión maxistral: Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida referida á actividade desenvolvida.
Traballos tutelados	Resolución de problemas: Os alumnos disporán de atención personalizada tanto nas horas de titoría como nas horas de traballo nas aulas. Traballos tutelados: Orientación sobre os comentarios literarios, libros de lecturas e calquera outra actividade persoal. Os estudantes disporán de atención personalizada tanto nas horas de titoría como nas horas de traballo nas aulas. Sesión maxistral: Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida referida á actividade desenvolvida.
Probas	Descrición
Outras	Resolución de problemas: Os alumnos disporán de atención personalizada tanto nas horas de titoría como nas horas de traballo nas aulas. Traballos tutelados: Orientación sobre os comentarios literarios, libros de lecturas e calquera outra actividade persoal. Os estudantes disporán de atención personalizada tanto nas horas de titoría como nas horas de traballo nas aulas. Sesión maxistral: Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou a calquera dúbida referida á actividade desenvolvida.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	-Elaboración dun comentario (dun texto narrativo ou dun texto poético).	30
Traballos tutelados	-Elaboración dun texto creativo (un soneto, un conto ou unha reflexión ensaística). A modalidade debe ser distinta da que se elixiu para o comentario.	30
Sesión maxistral	Asistencia e participación	10
Outras	-Exame. Breve resumo dos fitos principais da literatura galega. -Breve reflexión escrita a partir dalgunhas lecturas de clásicos da literatura galega.	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

CALENDARIO DE EXAMES

Primeira Convocatoria:

-Presentación dos Comentarios e dos Textos Creativos: data límite **9 de xaneiro de 2015**

-Exame final: **9 de xaneiro de 2015**, 16´00 h.

Segunda Convocatoria:

-Presentación dos Comentarios e dos Textos Creativos: data límite **30 de xuño de 2015**

-Exame final 2ª Convocatoria: **30 de xuño de 2015**, 12´00 h.

ORIENTACIÓNS AO ALUMNADO

O exame final será obrigatorio para todos. O mínimo acadado nesa proba para poder sumar as notas obtidas nos traballos de curso é de 4 puntos.

Os alumnos que non asistan a clases terán que facer os mesmos traballos que os asistentes, e obter, como mínimo, un 5 no exame.

As actividades/competencias /probas non superadas durante o cuadrimestre poderán ser recuperadas na segunda convocatoria. Consérvanse as puntuacións previamente conseguidas.

A segunda convocatoria consistirá nun exame teórico-práctico. A cualificación mínima: 5.

Bibliografía. Fontes de información

Mariño, R., **Historia da lingua galega**, Santiago de Compostela: Sotelo Blanco,

Monteagudo Romero, H., **Estudios de sociolingüística galega**, Vigo: Xerais,

López Casanova, A., **Diccionario metodolóxico de análise literaria. I A poesía**, Vigo: Galaxia,

Gutiérrez Izquierdo, R., **Lectura de nós. Introducción á literatura galega.**, Vigo: Xerais,

Rodríguez Fer, C., **Comentario de textos contemporáneos**, Vigo: Xerais,

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTARIA

Gramáticas e manuais

- Feixóo, X. (2004): *Gramática da lingua galega. Síntese práctica*. Vigo: Xerais

Dicionarios

- Carballeira Anllo, X. Mª (coord.) (2009): *Gran Dicionario Xerais da Lingua*. Vigo: Xerais

- Castro, L. (2006). *Diccionario Xerais galego-castelán, castelán-galego*. Vigo: Xerais

- López, C. e Soto, R. (2008): *Diccionario de fraseoloxía galega*. Vigo: Xerais

- Palacio, X. e Xove, X. (2005): *Diccionario da lingua galega*. Vigo: Obradoiro-Santillana

Historia da lingua e Lingua e Sociedade

- Appel, R. e Muysken, P. (1996): *Bilingüismo y contacto de lenguas*. Barcelona: Ariel

- Costas, X. H. (coord.) (2009): *55 mentiras sobre a lingua galega*. Ames: Lairovento

- Fernández Rei, F. (1991): *Dialectoloxía da lingua galega*. Vigo: Xerais

- Núñez Singala, M. (2009): *En galego, por que non? Contra os prexuízos e as simplificacións sobre a lingua galega*. Vigo: Galaxia.

Literatura

- Gómez Sánchez, A. e Queixas Zas, M. (2001): *Historia xeral da literatura galega*. Vigo: A Nosa Terra

- Rodríguez Fer, C. (1989): *Poesía galega. Crítica e metodoloxía*. Vigo: Xerais.

Literatura popular

- Blanco, D. (1994): *Historia da literatura popular galega*. Santiago de Compostela: Universidade

- Ferro Ruibal, X. (1998): *Refraneiro galego básico*. Vigo: Galaxia

- Requeixo, A. (2002): A literatura galega de transmisión oral. *Moenia* 8, pp. 209 - 221

Didáctica

- Cassany, D. (1993): *Reparar la escritura. Didáctica de la corrección de lo escrito*. Barcelona: Graó

- Muñoz, B., Sarmiento, M. e Alonso, S. (2004): *Expresión escrita*. Vigo: Xerais

- Rodari, G. (1999): *Gramática da fantasía*. Pontevedra: Kalandracca

Recursos na rede

- <http://www.realacademiagalega.org/diccionario#inicio.do>

- <http://www.edu.xunta.es>

- <http://www.culturagalega.org/arquivos/cdsg/loia>

- <http://www.cirp.es>

- <http://www.bvg.udc.es>

- <http://www.aelg.org/Centrodoc/mainPage.do>

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103

Didáctica da lingua e a literatura infantil/O05G110V01404

Lingua e literatura: Español/O05G110V01507

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Antropoloxía: Pensamento e cultura/O05G110V01401

Aprendizaxe das ciencias sociais/O05G110V01601

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua e literatura: Galego/O05G110V01505

Outros comentarios

A ficha persoal do alumno coa foto debe entregarse na primeira semana de curso.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua e literatura: Español**

Materia	Lingua e literatura: Español			
Código	O05G110V01507			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Fernández Bello, Pedro Fernandez Martin, Patricia			
Profesorado	Fernández Bello, Pedro Fernandez Martin, Patricia			
Correo-e	pfervelho@uvigo.es patriciafernandezmartin@gmail.co			
Web				

Descrición xeral A Lei Orgánica 8/2013 para a mellora da calidade educativa (LOMCE), no seu apartado sete, establece unha nova redacción para os fins da Educación Primaria na que as 'destrezas básicas' lingüístico-comunicativas encabezan a enumeración: "A finalidade da Educación Primaria é facilitar aos alumnos e alumnas as aprendizaxes da expresión e comprensión oral, a lectura, a escritura, o cálculo, a adquisición das nocións básicas da cultura, e o hábito de convivencia así como...". No apartado Doce 3. institúe unha avaliación individualizada a todos os alumnos e alumnas ao finalizar o terceiro curso de Educación Primaria na que se comprobará "o grao de adquisición da competencia en comunicación lingüística e da competencia matemática". Así mesmo, o apartado Trece 1. fixa unha segunda avaliación ao finalizar o sexto curso, "na que se comprobará o grao de competencia en comunicación lingüística, da competencia matemática e das competencias básicas en ciencia e tecnoloxía, así como o logro dos obxectivos da etapa".

En consecuencia, o novo contexto normativo instaurado pola LOMCE adscribe á linguaxe un papel de primacía pola transcendencia das súas dimensións transversais, xa que a lingua é un elemento constitutivo das competencias de reflexión avanzadas e un prerequisite para unha aprendizaxe dos contidos das diferentes disciplinas. Ademais, ao cambiar os horizontes de expectativas nos resultados a alcanzar nas avaliacións de Educación Primaria, indirectamente impón esixencias de transformación nas pautas de ensino-aprendizaxe da linguaxe e as linguas na educación infantil. Dito doutro xeito, os discentes da educación fundamental deberán adquirir sobre todo aquelas destrezas básicas que, como futuros profesionais, perfeccionarán nas clases para conseguir os obxectivos inherentes ao ensino-aprendizaxe desta materia: competencia en comunicación oral (especialmente decisiva na etapa da Educación Infantil), lectura e escritura, é dicir, progreso constante na análise-interpretación e produción de textos orais e escritos. En calquera caso, a asunción dun enfoque comunicativo-textual e a relevancia outorgada ao papel da linguaxe non prexulga o modelo teórico subxacente da concepción da lingua: As bases teóricas que parecen inspirar os novos textos normativos non se despegan, polo menos nalgúns aspectos relevantes, de tópicos propios de modelos cognitivos de inspiración psicoxenética ou computacionalista, de escaso predicamento no actual deseño de currículos de excelencia. Así, o RD 126/2014 polo que se establece o currículo básico da Educación Primaria, non concreta o tempo diario de lectura no artigo 9.2. (coa previsible irrelevancia desta dimensión imprescindible das competencias básicas nos desenvolvementos curriculares autonómicos) e, en última instancia, devalúa perigosamente as competencias culturais ao non garantir a obrigatoriedade da educación artística (decisións insólitas nun modelo cognitivista de última xeración). En fronte, relativamente, sitúanse programas curriculares que non só converten as destrezas básicas da linguaxe no macroeixo transversal, como os currículos franceses ou noruegueses, senón que fan da 'aproximación cultural' o norte da formación de docentes, como sucede no Quebec. Nos programas con primacía dos enfoques socioculturais atoparemos máis facilmente experiencias pedagóxicas características, como a pedagogía do texto ou a lectura dialogada.

Guiaranos un modelo de ensino-aprendizaxe da lingua e literatura decisivamente integrador, que, ademais dun enfoque comunicativo-textual coa énfase no desenvolvemento das destrezas básicas e das outras dimensións transversais (xéneros de texto, tipos de discurso, funcións discursivas), quere pór o acento, con todo, nunha visión 'cultural' do currículo e da lingua porque entendemos que o docente, no desempeño das súas funcións ha de actuar como profesional herdeiro, crítico e intérprete de obxectos, de saberes ou de cultura nas súas dimensións identitaria e universal. Ademais, a lingua materna (e/ou a lingua de ensino) non é só unha lingua de comunicación, senón que é un legado que nos actualiza. Aprendémola obviamente para comunicar, aínda que a aprendemos sobre todo para poder relatarnos a nós mesmos e alcanzar, cando non a creación literaria, polo menos esta forma da liberdade que é o pensamento.

En calquera caso, a *bildung* (que poderíamos interpretar como formación integral), no dominio do ensino literario, defínese principalmente, nos documentos do Consello de Europa, polas posibilidades de implicación e participación dos discentes na vida cultural e artística. Nos últimos anos, a socialización por medio da literatura demostrou que esta favorece moito as competencias xerais de lectura e, dun modo decisivo, a motivación para ler. Por iso, a formación literaria non só implica coñecementos teórico-prácticos da tradición literaria, dos xéneros literarios e dos aspectos formais senón tamén iniciación dos estudantes na lectura da literatura para poder gozar dela e desenvolver os hábitos de lectura en xeral.

Para contextualizar e posibilitar o logro destes obxectivos artículase un tema introductorio sobre a concepción e o papel da linguaxe nos programas de excelencia educativa.

Competencias de titulación

Código

A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión

A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B7	Resolución de problemas
B9	Traballo en equipo
B10	Traballo nun contexto internacional
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe		Competencias
1. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativo e cooperativo, e promovelos nos estudantes desde a participación e o esforzo individual.	A1	B1
2. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	A6	B1 B3 B7
3. Coñecer, respectar e promover a diversidade lingüística e cultural de España e de Europa.	A6	B12
4. Recoñecer a identidade da etapa de educación infantil e as súas características cognitivas e comunicativas.	A1 A2	B16
5. Saber expresarse en español con fluidez e precisión e poder facer un uso flexible e adecuado do devandito idioma para fins sociais, académicos e profesionais.	A6	B1 B3 B4
6. Mellorar as 'destrezas básicas' de lectura, escritura e especialmente da comunicación oral, en canto compoñentes esenciais, á beira do cálculo, das competencias crave e ferramentas necesarias para reforzar a educación e o rendemento do profesorado.	A1 A2 A12	B1 B3 B7 B13
7. Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer e saber usar os diferentes rexistros e usos da lingua.	A4 A6 A7	B3 B11 B12 B16
8. Ser capaz de comprender unha ampla variedade de textos extensos, así como de recoñecer neles sentidos implícitos e facer valoracións críticas.	A6 A11	B1 B3 B7 B13 B15 B17
9. Poder producir desde os español textos claros, ben estruturados e detallados sobre temas de certa complexidade, mostrando un uso correcto dos mecanismos de organización, articulación e cohesión do texto.	A1 A6 A11	B3 B11 B15 B17
10. Adquirir formación literaria, con especial atención ao papel e ao uso da literatura na educación infantil.	A5 A6	B3 B10 B11 B12 B14 B17 B19
11. Ausmir a comunicación lingüística como ferramenta básica de regulación da conduta, e motor da resolución pacífica de conflitos.	A4 A5 A11	B9 B11 B12 B14

Contidos

Tema

1. Concepción e papel da linguaxe nos textos normativos en programas de excelencia educativa, con especial atención ao novo contexto establecido pola LOMCE.	1.1. Repaso e discusión dos trazos definitorios e característicos da linguaxe e das linguas desde as teses máis relevantes das ciencias que actualmente se ocupar da linguaxe. 1.2. Da competencia lingüística á competencia comunicativo-textual. 1.3. Bases teóricas e pedagóxicas do novo contexto normativo español. 1.4. Traxo 'práctico' (preferentemente en grupo reducido de 3-5 discentes) de análise comparativa entre a concepción e o papel da linguaxe nos textos normativos españois, en especial os referidos á educación infantil, e os principios e pautas promovidos polas institucións da Unión Europea e do Consello de Europa (principalmente desde a Language Policy Division/*Division de Politiques Linguistiques).
2. Literatura, cultura, tradición, innovación.	2.1. Da paideia á literarische Bildung: a competencia 'lectora' de textos literarios como fonte de "desenvolvemento integral e harmónico dos aspectos intelectuais, afectivos e sociais da persoa". 2.2. Literatura, oralidade e escritura. Literatura, pensamento narrativo e destrezas básicas na educación infantil. 2.3. As cuestións do canon no ensino obrigatorio 2.3. Exercicio de profundización/resolución de problemas: análise crítica da concepción e o papel da literatura no currículo de educación infantil desde as propostas das institucións europeas e desde o cotexo con currículos de excelencia educativa
3. Interpretación e construción de textos desde o español, sobre todo de textos do ámbito académico, dos medios de comunicación social e da produción literaria.	3.1. O texto como unidade básica da lingüística. As tipoloxías textuais. Caracterización e tipoloxía básica dos textos literarios, dos textos académicos e dos textos xornalísticos 3.2. As formas xerais da comunicación en clase. Xéneros de discurso, tipos de texto e 'funcións discursivas' 3.3. A exposición e a argumentación na retórica clásica e nos textos académicos e xornalísticos actuais. Prácticas de análises e comentario 3.4. Os xéneros xornalísticos: Xéneros informativos. Xéneros interpretativos. Xéneros de opinión. Algúns tipos básicos: a noticia, a reportaxe en profundidade, o editorial. A linguaxe xornalística. Prácticas de análises e comentario. 3.5. Os textos narrativos. Narración e identidade. Psicoloxía cultural e pensamento narrativo. Narración literaria e creación de mundos posibles. Algúns conceptos e termos básicos da narratoloxía actual 3.6. Análise dalgúns contos e propostas de traballos 'persoais', preferentemente en grupos reducidos de 3-5 discentes.
4. Unidade e variedade do español: estándar, sociolectos e rexistros.	4.1. A arquitectura da lingua: dialectos, niveis e estilos. O correcto como norma idiomática de cada modo de falar. O español común e o español estándar. Novos enfoques na lingüística variacional. 4.2. A variación social da Lingua Española. Prácticas de análises e comentario 4.3. Os rexistros ou niveis de fala. O denominado argot común. Prácticas de análises e comentario.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	22	22	44
Traballos tutelados	0	36	36
Titoría en grupo	2	0	2
Sesión maxistral	24	12	36
Probos de resposta longa, de desenvolvemento	2	14	16
Probos prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	14	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.

Traballos tutelados	Planificación, elaboración e revisión de traballos realizados preferentemente en grupos reducidos de 3-5 discentes co obxectivo de asimilar dun modo práctico-teórico algunhas cuestións fundamentais do programa e de mellorar algunhas competencias transversais relacionadas coa elaboración-presentación de textos.
Titoría en grupo	Planificación dos traballos tutelados con indicación do guión, formato, recursos, etc.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directoras dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Os discentes disporán de atención personalizada, tanto en horario de tutorías de despacho como nas horas de traballo en grupos reducidos. Para a realización e entrega dos traballos indicados no programa é condición necesaria a asistencia ás sesións de planificación nas horas de tutoría especializada na aula os días sinalados no cronograma e a discusión-revisión do borrador en tutoría individual/grupal e presencial. En calquera caso, todas as actividades guiadas polo profesor en horario de clase poderán ser complementadas polos discentes no horario de tutorías de despacho para resolver calquera dúbida.
Traballos tutelados	Os discentes disporán de atención personalizada, tanto en horario de tutorías de despacho como nas horas de traballo en grupos reducidos. Para a realización e entrega dos traballos indicados no programa é condición necesaria a asistencia ás sesións de planificación nas horas de tutoría especializada na aula os días sinalados no cronograma e a discusión-revisión do borrador en tutoría individual/grupal e presencial. En calquera caso, todas as actividades guiadas polo profesor en horario de clase poderán ser complementadas polos discentes no horario de tutorías de despacho para resolver calquera dúbida.
Titoría en grupo	Os discentes disporán de atención personalizada, tanto en horario de tutorías de despacho como nas horas de traballo en grupos reducidos. Para a realización e entrega dos traballos indicados no programa é condición necesaria a asistencia ás sesións de planificación nas horas de tutoría especializada na aula os días sinalados no cronograma e a discusión-revisión do borrador en tutoría individual/grupal e presencial. En calquera caso, todas as actividades guiadas polo profesor en horario de clase poderán ser complementadas polos discentes no horario de tutorías de despacho para resolver calquera dúbida.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	Participación na preparación, realización e revisión dos exercicios de aplicación/profundización, de resolución de problemas ou de prácticas de análises e comentario	10
Traballos tutelados	Participación na planificación, elaboración e revisión dos traballos 'practicos' e 'persoais' indicados nos contidos da materia	25
Sesión maxistral	Valorarase a participación habitual do estudante nas sesións expositivo-participativas	10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Avaliación das competencias adquiridas mediante respostas a cuestións teórico-prácticas dotadas de relevancia no programa	35
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Avaliación das competencias adquiridas na aplicación práctica dos coñecementos teóricos	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

O primeiro día de clase entregarase a última concreción do "contrato de aprendizaxe" que establece a ficha e a guía docente mediante un cronograma no que figurarán as semanas dedicadas a cada tema, as actividades a realizar e os días das probas teóricas e prácticas coas respectivas puntuacións. O devandito cronograma quedará colgado publicamente na "cortiza" do despacho.

Así mesmo facilitaranse algúns materiais básicos e esquemas ou guías de orientación elaborados polo profesor que faciliten a comprensión e o dominio das cuestións teóricas; tamén disporán os discentes de exercicios de aplicación resoltos e de traballos de comentario de textos para que todos os alumnos matriculados na materia teñan modelos iniciais de referencia na solución das cuestións práctico-teóricas.

Os traballos prácticos serán elaborados en grupos reducidos (de 3-5); os traballos "persoais" tamén se realizarán preferentemente en grupos reducidos. A extensión será de 3-6 carillas de folio (nunca poderán exceder as nove carillas). Para a realización e entrega de ambos os traballos é condición necesaria a asistencia ás sesións de planificación nas horas de titoría especializada na aula os días sinalados no cronograma e a discusión-revisión do borrador en titoría especializada individual e presencial. Admitiranse traballos e prácticas entregados como máximo unha semana despois do día sinalado, e

cunha penalización de 0.25 puntos.

Ao finalizar o estudo de cada un dos catro temas poderase realizar unha proba parcial (liberatoria) con cuestións teóricas e/ou prácticas. Para presentarse á terceira proba parcial é necesario realizar algunha das dous anteriores. A cuarta proba parcial realizarase o día sinalado para o exame "final". Ese día, todos os discentes que seguiron o sistema de avaliación continua poderán repetir unha das tres anteriores (aquela que mellor lle acomode para mellorar a cualificación). Os traballos son só actividades da avaliación "continua".

As alumnas e os alumnos que non poidan participar habitualmente nas sesións de teoría ou nas das clases práctico-teóricas deberán negociar co profesor actividades alternativas para conseguir a puntuación adscrita a devandita participación.

Por outra banda, todos os discentes matriculados nesta materia poderán elixir como alternativa de avaliación un exame final global con cuestións teóricas (catro puntos) e prácticas (seis puntos). Nese caso disporán dun mínimo de catro horas. De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

Data do exame: Consultar na web da facultade (<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/>) no menú "Datos exames".

Bibliografía. Fontes de información

Básica [Está sinalada cun asterisco a bibliografía indispensable]

. . (2009). **Reading. Strasbourg: Council of Europe-Language Policy Division (www.coe.int/lang/eng)**.

Beacco, Jean-Claude et al(2009). *Writing. Strasbourg: Council of Europe-Language Policy Division (www.coe.int/lang/eng)*.

Beacco, Jean-Claude et al. **BOE** (2013). Real Decreto 126/2014, de 28 de febreiro, por el que se establece el currículo básico de la Educación Primaria.

Bruner, J. (1991[1990]). *Actos de significado. Más allá de la revolución cognitiva*. Madrid: Alianza Editorial

[Tamén relevante para o tema 2]

Alicante: *Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes*. [Tamén relevante para o tema 2]

Coseriu, E. & Óscar Loureda (2006): *Lenguaje y discurso*. Pamplona: EUNSA.

Madrid: Arco/Libros.

Fleming, Mike **Gobierno de Québec, Ministère de l'Éducation** (2004): *Formación de docentes. Orientaciones. Competencias profesionales. Québec: Bibliothèque nationale du Québec. (Ver especialmente pp. 33-44 y 61-74).* [www.mels.gouv.qc.ca/...titul.../FormEns_OrienCompProf_esp.pdf]

Educere, **Habermas, J.** (2001 [1984]): *Teoría de la acción comunicativa: complementos y estudios previos*. Madrid: Cátedra. Educación. [www.institutodeevaluacion.educacion.es].

UDIMA (Universidad a Distancia de Madrid): *Cómo elaborar un trabajo académico*.

Especialmente relacionada co tema 2:

Colomer, Teresa (2001): [La enseñanza de la literatura como construcción de sentido]. *Lectura y Vida*, año 22, 4, 1-19.

(2007): Canons littéraires: implications pour l'enseignement de la langue comme discipline. Strasbourg: Conseil de l'Europe-Division de Politiques Linguistiques [www.coe.int/lang/fr -o la correspondiente versión inglesa-].

***Pieper, Irene** (2006): *L'enseignement de la littérature*. Strasbourg: Conseil de l'Europe-Division de Politiques Linguistiques. [www.coe.int/lang/fr -o la correspondiente versión inglesa-].

(2011). Literature: An approach with reference points - Items for a description of linguistic competence in the language of schooling necessary for teaching/learning literature (end of compulsory education) (www.coe.int/lang/eng)

Adam, J-M. & Lorda, C-U. (1999): *Lingüística de los textos narrativos*. Barcelona: Ariel.

Langage et société **Bruner, J.** (2003 [2001]). *La fábrica de historias. Derecho, literatura, vida*. Buenos Aires: Fondo de cultura económica.

Casasús, J. M. & Núñez Ladevéze, L. (1991): *Estilo y géneros periodísticos*. Barcelona: Ariel.

Hébert, Louis (2012) «Dictionnaire de sémiotique générale», [En línea], *Texto !* (revue-texto.net), Vol. XVII - nº1 et 2 (2012). Coordiné par Jean-Louis Vaxelaire, URL : <http://www.revue-texto.net/index.php?id=2957>.

Loureda Lamas, O. (2003): *Introducción a la tipología textual*. Madrid: Arco / Libros

Rastier, F. (2005): *Semántica interpretativa*. México: Siglo XXI Editores.

***Villanueva, D.** (2006): *El comentario del texto narrativo*. Madrid: Marenostrum.

Bosque, Ignacio et al. (1998, 2000): *Lengua castellana y literatura* (I y II). Madrid: Akal.

Castellano Alemán, Ángela (2008): [EL registro coloquial en la enseñanza de la lengua materna]. *El Guiniguada*, 17.

Coseriu, E. (1981): [Los conceptos de «dialecto», «nivel» y «estilo de lengua» y el sentido propio de la dialectología]. *LEA*, III/1: 1-32.

[www.uned.es/sel/pdf/ene-dic-07/RSEL-37-LopezSerena.pdf].

Complementaria

Beacco, Jean-Claude et al. (2010): *Guide pour le développement et la mise en œuvre de curriculums pour une éducation plurilingue et interculturelle*. Strasbourg: Conseil de l'Europe-Division de Politiques Linguistiques [www.coe.int/lang/fr - o la

Breen, Michael P. (1990): [Paradigmas actuales en el diseño de programas de lenguas]. *Comunicación, Lenguaje y Educación*, 7-8, 7-32. [http://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/antologia_didactica/enfoque01/breen01.htm].

Cerrillo Torremocha, Pedro César & Cristina Cañameres Torrijos (2008): [Recursos y metodología para el fomento de la lectura. El CEPLI]. *CEE Participación Educativa*, 8, pp. 76-92.

Cristal, David (2005): *La revolución del lenguaje*. Madrid: Alianza Editorial.

Gadamer, H.-G. (2002 [1986]): *Verdad y Método II*. Salamanca: Ediciones Sígueme.

(Àmbit de llengües: pp. 21832-21845). [<https://www.gencat.cat/eadop/imatges/4915/07176074.pdf>]

[<http://www.gencat.cat/eadop/imatges/5216/08247053.pdf>]

[<http://phobos.xtec.cat/edubib/intranet/index.php?module=Pages&func=display&pageid=5>]

Giddens, A. et al. (2001): *Habermas y la modernidad*. Madrid: Cátedra.

-Bulletin Officiel hors-série nº5 du 12 avril 2007: Programmes de l'École Primaire.
[<ftp://trf.education.gouv.fr/pub/edutel/bo/2007/hs5/hs5.pdf>]

Especialmente relacionada con el tema 2:

Especialmente relacionada con el tema 3:

Cabré, M. T. y J. Gómez de Enterría (2006): *Lenguajes de especialidad y enseñanza de la lengua. La simulación global*. Madrid: Gredos.

Dijk, Teun A. van (1983): [Estructuras textuales de las noticias de prensa]. *Anàlisi. Quaderns de comunicació i cultura*, 7/8, 77-105. [<http://www.discursos.org/oldarticles/Estructuras%20textuales%20de%20las%20noticias%20de%20prensa.pdf>]

Duteil-Mouguel, Carine (2004): *Introduction à la Sémantique interpretative*.

Gutiérrez Rodilla, B. (2005): *El lenguaje de las ciencias*. Madrid: Gredos.

[<http://www.signosemio.com>].

Reis, C. & A.C. Lopes (1995): *Diccionario de narratología*. Salamanca: Ediciones del Colegio de España.

Spang, K. (1993): *Géneros literarios*. Madrid: Síntesis.

Briz, A. (2007): "Lo coloquial y lo formal. El eje de la variedad lingüística".

[ifc.dpz.es/recursos/publicaciones/29/95/11briz.pdf]

de España en Brasil-Consejería de Educación y Ciencia, Ministerio de Educación, Cultura y Deporte de España.[http://www.profdomingos.com.br/actas_2001.pdf].

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Xeografía para mestres/O05G110V01907

Lingua e literatura: Galego/O05G110V01505

Matemáticas para mestres: Educación infantil/O05G110V01602

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/O05G110V01103

Educación: Organización do centro escolar/O05G110V01203

Didáctica da lingua e a literatura infantil/O05G110V01404

Outros comentarios

Os discentes deberán coñecer e saber aplicar os conceptos de gramática, de introdución á análise de textos e de literatura que forman parte do currículo de secundaria. Así mesmo suponse que teñen interiorizadas as normas de ortografía e puntuación do español e que non incorren en transgresións das normas gramaticais ou léxicas do estándar.

En calquera caso, indícaránselles e/ou entregarán algúns materiais para emendar posibles carencias. Así mesmo, as alumnas e alumnos poderán utilizar as horas de tutoría presencial para resolver os problemas que poida exporlles devandito repaso.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Aprendizaxe da lingua estranxeira: Francés**

Materia	Aprendizaxe da lingua estranxeira: Francés			
Código	O05G110V01508			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Francés			
Departamento	Didácticas especiais Dpto. Externo			
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	O obxectivo fundamental desta materia é o ofrecer ao alumnado unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua francesa nas aulas de infantil. Esta aproximación levarase a cabo a través de actividades prácticas.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B6	Capacidade de xestión da información
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B10	Traballo nun contexto internacional
B13	Razoamento crítico
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Comprender os principios básicos da lingua como comunicación.	A2	B3 B4
Manexar os conceptos básicos do enfoque comunicativo por tarefas e competencias.	A2 A6 A11	B3 B4
Diferenciar entre competencias lingüísticas, socioculturais e pragmáticas.		B1 B13 B19
Diferenciar entre as actividades comunicativas (interacción oral, expresión oral y comprensión oral) adecuadas ao nivel A1.1 do Marco.	A2	B1 B4 B6 B10
Ser capaz de preparar e impartir unha unidade didáctica.	A2	B1 B2 B3 B4 B9

Ser capaz de levar a cabo distintos tipos de avaliación.

A1

B2
B4
B8
B13

Coñecer o currículo da lingua estranxeira na Educación Infantil.

A1

Identificar os tipos de actividades comunicativas (interacción oral, expresión oral y comprensión oral) no ámbito persoal.

A3

B4
B19

Contidos

Tema

1. Modelo teórico da lingua como comunicación.	1.1 Ensino da lingua francesa en idades tempranas. 1.2 Competencias lingüísticas, sociolingüísticas e pragmáticas. 1.3 Actividades comunicativas da lingua francesa. 1.4 Áreas de interese.
2. Enfoque didáctico por tarefas e competencias.	2.1 O enfoque orientado á acción. 2.2 Tarefas de comunicación. 2.3 Contexto do uso da lingua francesa.
3. Currículo de educación infantil.	3.1 A relación entre o currículo de infantil e a lingua francesa.
4. Elaboración de unidades didácticas.	4.1 Propostas didácticas para infantil. 4.2 Recursos para o ensino da lingua francesa en educación infantil: cancións, poemas, xogos e contos.
5. Métodos de avaliación global e analítica.	5.1 A utilización do PEL (portfolio europeo das linguas) como ferramenta de avaliación.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	1	0	1
Sesión maxistral	10	25	35
Traballos de aula	20	20	40
Prácticas autónomas a través de TIC	0	15	15
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	10	15	25
Presentacións/exposicións	8	22	30
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	0	2
Probas de tipo test	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a asignatura.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos no aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de xeito autónomo.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa asignatura. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas autónomas a través de TIC	Os estudantes dispoñerán de atención personalizada tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo no aula.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Os estudantes dispoñerán de atención personalizada tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo no aula.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos no aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.	30
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	40
Probas de tipo test	Realizaranse probas sobre os contidos teóricos e prácticos da materia.	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aquelles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente, deberán presentarse a unha proba escrita e a unha proba oral en francés. Estas probas versarán sobre os contidos da asignatura e cada unha delas puntuará o 50% da nota final.

Na convocatoria de xulio, únicamente se avaliarán as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente ao seu cuatrimestre.

Datas de exame; Consultar la web de la facultad (<http://webs.uvigo.es/educacion-ou>).

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA BEACCO J.C. et PORQUIER R., Niveau A1 pour le français, Didier, 2007. BERARD, E., L'approche communicative, Clé International, 1991. CONSEIL DE L'EUROPE, Cadre européen commun de référence pour les langues, Didier, 2001. CUQ J.P. et GRUCA I., Cours de didactique du français langue étrangère et seconde, PUG, 2005. TAGLIANTE, C., L'Évaluation et le Cadre européen commun, Clé International, 2005. BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA BRASSEUR P., 1001 activités autour du livre, Casterman, 2007. CALVET, L.J., La chanson dans la classe de français langue étrangère, Clé International, 1980. DAHL, R., Un conte peut en cacher un autre, Folio Cadet, 2004. KUHL-AUBERTIN, M., Apprendre la grammaire dès la maternelle, Retz, 2002. PARIZET, M-L, GRANDET, E. et CORSAIN, M., Activités pour le CECRL A1, Clé International, 2005. PORCHER L. et GRAUX, D., L'apprentissage précoce des langues, PUF, 1998. SILVA, H., Le jeu en classe de langue, Clé International, 2008. VANTHIER, H., L'enseignement aux enfants en classe de langue, Clé International, 2009. WEISS, F., Jeux et activités communicatives dans la classe de langue, Hachette, 1983. WEISS, F., Jouer, communiquer, apprendre, Hachette, 2002. WENK, B., Enseigner aux enfants, Clé International, 1989.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma estranxeiro I: Francés/O05G110V01405

Outros comentarios

Sería recomendable posuír coñecementos previos a nivel de bachelato ou de formación profesional, é dicir o nivel A2 segundo o marco europeo para o estudo das linguas. Sen menoscabo doutras aprendizaxes externas, formais ou non formais.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Aprendizaxe das ciencias sociais**

Materia	Aprendizaxe das ciencias sociais			
Código	O05G110V01601			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Constenla Vega, Xose			
Profesorado	Constenla Vega, Xose			
Correo-e	xose.constenla@uvigo.es			
Web				

Descrición xeral

Como se entende que en Infantil non se establece diferenciación de materias senón que a aprendizaxe concíbese de forma global é necesario que teñamos en conta este aspecto para ir introducindo as cuestións e contidos das Ciencias Sociais. Esta materia formaría parte, segundo o Decreto 330/2009, do 4 de xuño, no que se establece o currículo da educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia da área do COÑECEMENTO DO CONTORNO. Por tal motivo, debemos aportar as ferramentas necesarias para que os futuros docentes saiban enfocala de forma práctica e dinámica e coa capacidade suficiente para elaborar recursos e técnicas de ensinanza-aprendizaxe así como que teñan uns coñecementos teóricos suficientes da súa didáctica. Sabemos que tratamos nunha etapa de profunda concreción polo que hai que ter en conta como o neno infantil percibe o contorno.

O futuro docente ten que ter claro que nestas idades aínda estamos nun período preconceptual onde as nocións do tempo e o espazo, no seu sentido abstracto, están fóra do alcance do neno e a representación dos obxectos e dos feitos van variando pola superposición doutros novos. O proceso cognitivo faise de forma global e a observación e manipulación xogan un papel esencial. As nocións de espazo e tempo están en relación co seu propio eu ou corpo e non distingue duración-pasado. Os ámbitos de socialización, os fenómenos diversos do contorno, a adquisición doutros aspectos sociais como os valores, a moral, a política...son viables na infancia pero hai que ter claro como son percibidos ou poden ser asimilados polos nenos e nenas de infantil.

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia
A8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B5	Coñecemento de informática

B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B20	Iniciativa e espírito emprendedor
B22	Sensibilidade por temas ambientais

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Comprender os principios básicos das Ciencias Sociais	A1	B1
	A2	B3
	A8	B9
		B12 B13 B14 B15 B19
Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais	A1	B1
	A2	B2
	A4	B3
		B6
		B12
		B13
		B14
		B15 B19 B22
Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural	A1	B1
	A4	B2
	A5	B3
	A11	B5
		B6
		B12
		B13
		B14 B15 B19 B22
Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	A4	B1
	A5	B2
	A7	B3
		B8
		B11
		B12
		B13
		B14
		B16 B19
Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos	A4	B1
	A5	B2
	A7	B3
	A9	B11
		B12
		B13 B14 B16 B19

Coñecer o feito relixioso ao longo da historia e a súa relación coa cultura	A1 A5	B1 B2 B3 B12 B14 B16 B19
Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	A1 A2 A4 A6 A7 A11 A12	B1 B2 B3 B5 B6 B7 B9 B11 B13 B15 B17 B20

Contidos

Tema	
1. BLOQUE 1. Epistemoloxía e contidos da área de Ciencias Sociais. A área do Contorno: que é, que comprende e Área do Contorno no Currículo de Infantil	Introdución ás Ciencias Sociais: concepto e trazos que as caracterizan. Cales son as Ciencias Sociais? Definicións. As Ciencias Sociais na Escola: contidos en Educación Infantil. Ciencias que estudan as CCSS. Ciencia interdisciplinar axeitada para a percepción sincrética en educación infantil. Axuste das Ciencias Sociais ás características psicoevolutivas dos nenos de infantil. Ata onde poden adquirir conceptos sociais e como? Área do Contorno e currículo.
2. BLOQUE 2. A construción dos conceptos e nocións para o coñecemento das Ciencias Sociais. Nocións espazo temporais.	Desenvolvemento e evolución das nocións espaciais. Desenvolvemento e evolución das nocións temporais. Tratamento didáctico da obra de arte. Os recantos da historia Os recantos da xeografía Os recantos da arte e museo Experiencias piagetianas da adquisición das nocións temporais e espaciais no neno de infantil. Dificultades dos nenos de infantil para adquirir as nocións máis abstractas de normas, valores, política, etc.
3. BLOQUE 3. Desenvolvemento de experiencias educativas e materiais didácticos da área	Elementos para a programación didáctica nas Ciencias Sociais na Educación Infantil. Actividades para a Didáctica das Ciencias Sociais en Educación Infantil. Contidos curriculares do ámbito do contorno. Selección e adecuación dos contidos do contorno no proceso evolutivo do neno/a de infantil. A Metodoloxía globalizadora en educación infantil, a base dunha boa asimilación e aprendizaxe polo sincretismo infantil: Traballo por proxectos de Kilpatrick; Método de descubrimento; ABP (aprendizaxe baseada en problemas); Centro de Interese de Decroly, etc. Recursos e materiais. Propostas editoriais e propostas dun profesor programador e non aplicador. Clasificación do material e tipos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	15	45	60
Traballos tutelados	10	20	30
Titoría en grupo	5	5	10
Presentacións/exposicións	1	5	6
Sesión maxistral	20	20	40
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Traballos de aula	<p>Realización de exercicios propostos: cuestionarios, mapas conceptuais, lectura de textos e exposicións de ideas principais. Elaboración de materiais cando se solicite.</p> <p>Participación en grupos medios: Dividida a clase en dous grupos que irán alternándose vaise propor en cada sesión traballos prácticos que gardan relación co tema teórico que se está a desenvolver, polo tanto, caracterizarase por:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Traballo en profundidade dun tema (monográfico). - Ampliación e relación dos contidos tratados nas sesións maxistras. - Lectura e comentario de textos. - Visualización e comentario de material audiovisual. -Elaboración de materiais didácticos co emprego das TIC (programas como PIPO, POTATOES), montaxes audiovisuais prácticos para a aula. - Realización de experiencias prácticas de CCSS para desenvolver na aula de infantil: elaboración de maquetas, xogos e experiencias espazo-temporais, aplicación da literatura e música na comprensión do contorno; programar unha saída didáctica... <p>Estes traballos de aula serán revisados e puntuados.</p>
Traballos tutelados	<p>Elaboración en grupo de diversas propostas de traballo: Traballo por proxectos, Unidades Didácticas, Traballos de investigación. Dividíndose o gran grupo en grupos pequenos de 4-5 para a realización de traballos. Propórase unha grande variedade de traballos a realizar debendo o alumnado decantarse por algún. Logo procédese á titorizalos facilitando sempre a información necesaria e resolvendo dúbidas. Animando ao alumnado cando este se vexa con dificultades.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Titorización individual e en grupos reducidos. -Organización e revisión dos diferentes traballos e actividades realizados polos estudantes. -Seguimento e apoio na realización de traballos. -Entrevistas individuais para o seguimento individualizado do proceso de aprendizaxe. <p>A titorización sempre terá un carácter aberto e flexible a todo tipo de suxestións. Tamén debe preparar para as exposicións axudando en asesoramento de como debe realizarse.</p>
Titoría en grupo	<p>Resolución de dúbidas e problemas e orientación sobre os conceptos, traballos de aula e traballos tutelados. Todas as cuestións relativas á materia, consultas, dúbidas, reclamacións...serán resoltas persoalmente nas horas de titoría evitando comunicacións por correo electrónico para evitar confusións.</p> <p>Empregarase a ferramenta FAITIC como medio de entrega de traballos e comunicación co alumnado.</p>
Presentacións/exposicións	<p>Exposición de traballos en gran grupo onde se terá en conta a claridade de exposición, o material elaborado, a cohesión do grupo.É, sen dúbida, un dos aspectos máis interesantes da materia. É poñer en proba a dispoñibilidade do alumnado, a demostración de como se organizaron, como se distribuíron as tarefas, como se relacionaron e, en definitiva, é o culmen dunha tarefa complexa por varios motivos (polo propio traballo, pola colaboración, pola integración grupal...) e o principal é que todos eles deberon realizar un traballo que sexa viable a súa aplicación real e na exposición así debe reflectir. Estas exposicións realizaranse nas sesións de gran grupo xa que é importante que os seus compañeiros e compañeiras aprecien o traballo, en definitiva resulta ser unha "aprendizaxe entre iguais".</p>
Sesión maxistral	<p>Exposición dos contidos da materia con apoio de material audiovisual e exemplos prácticos. É necesario aplicar unha metodoloxía que fomente a participación activa e a motivación do alumnado, só deste xeito a aprendizaxe adquire un carácter significativo. O profesorado xoga aquí un papel primordial xa que ten que dinamizar a clase, crear un clima propiciatorio de ensino-aprendizaxe, resolver dúbidas e dirixir ben e coordinar, sempre dende o respecto, todas as propostas de traballo. Ser aberto ás suxestións que poidan enriquecer a materia dende a perspectiva construtivista. É por iso importante a metodoloxía seguir, cun diálogo fluído entre educador e educando.</p> <p>No inicio faranse actividades introdutorias: Para todo o grupo-clase</p> <ul style="list-style-type: none"> - Avaliación dos coñecementos previos do alumnado así como das súas inxerencias. - Presentación xeral da materia e a súa organización cun cronograma. - Orientacións acerca da bibliografía. <p>Nas sesións de todo grupo o procedemento é o seguinte:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Síntese dos temas por parte do/a profesor/a, propiciando o diálogo permanente co alumnado e resolvendo todo tipo de dúbidas. -Presentación de materiais básicos para o traballo de cada tema. -Establecemento das pautas para: a preparación xeral da materia, a análise das lecturas obrigatorias (principalmente artigos), a realización de traballos breves sobre un aspecto ou artigo interesante e a exposición de traballos. -Organización e revisión das actividades individuais e grupais realizadas na aula e que serán sempre avaliadas pola profesora. -Organización e revisión das exposicións dos estudantes diante da clase. <p>Todas estas pautas teñen que servirnos para conseguir os obxectivos propostos na materia. Deben permitir unha atención individualizada, deben axudar a resolver dúbidas, a facer un seguimento do alumnado, etc. Unha boa teoría se sustenta nunha boa práctica, entendendo neste caso por práctica a metodoloxía que apliquemos.</p>

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Resolución de dúbidas e problemas que poidan ir xurdindo ao realizar os traballos propostos. Orientación sobre a presentación dos resultados do traballo.
Titoría en grupo	Resolución de dúbidas e problemas que poidan ir xurdindo ao realizar os traballos propostos. Orientación sobre a presentación dos resultados do traballo.
Presentacións/exposicións	Resolución de dúbidas e problemas que poidan ir xurdindo ao realizar os traballos propostos. Orientación sobre a presentación dos resultados do traballo.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Actividades diversas que se irán solicitando sobre a marcha das clases e poden ser: elaboración de exercicios sobre temas teóricos, elaboración de mapas conceptuais, lectura de textos e exposicións, elaboración de dossier...	10
Traballos tutelados	Realización dun traballo proposto pola docente: Traballo por proxectos, Unidades Didácticas, Roteiros e Saídas escolares para Infantil e material elaborado.	20
Presentacións/exposicións	Presentación e exposición do traballo elaborado en grupo.	10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	O alumnado deberá responder a unha proba de desenvolvemento dos coñecementos teóricos adquiridos.	60

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado debe presentarse aos parciais que liberarán da materia. De non superarse algún dos parciais ou os dous o alumnado deberá presentarse ao exame final oficial. Cando a materia quede suspensa deberá presentarse ao exame final extraordinario. Todos os exames realizaranse nas aulas indicadas. O alumnado debe aterse ao horario dos exames e ao lugar onde se indica que se realizan.

Aquel alumnado que non poida asistir ás clases por motivos xustificadas deberá comunicalo ao comezo das clases informando do motivo. Ademais na ficha do alumno debe consignar dita información. Pode presentarse aos parciais ou realizar o exame final oficial debe facer entrega dos traballos que o docente lle demande. Neste caso o exame terá unha validez de 80% e os traballos de 20%. Só se fará entrega dos traballos que o docente solicite e non se admitirán outros diferentes ou a entrega de máis traballos dos solicitados.

O alumnado debe entregar obrigatoriamente a ficha do alumno.

As datas de examen podense consultar na páxina web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Recomendaremos para as clases unha bibliografía co obxectivo de que servan para elaborar os traballos teóricos de aula ee outros ofrecelos como recomendables para o alumnado que queira profundar na materia.

- AYALA, F: Introducción a las Ciencias Sociales. Madrid. Aguilar.
- BENEJAM, P. (1978): Los contenidos de las Ciencias Sociales. Cuadernos de Pedagogía nº 168.
- BLAKE, Quentin (2005), *Cuéntame un cuadro*. Ed. Serres. Barcelona.
- CALLEJO, M. y LLOPIS, C. (1992). Planos y mapas. Actividades interdisciplinares para representar el espacio. Madrid. Narcea. M.E.C.
- COLECCIÓN UNESCO (1979), *Método para la enseñanza de la Geografía*. Edit. Teide. Barcelona.
- DEBESSE-ARVISET, M.L. (1983): El entorno en la escuela: una revolución pedagógica. Barcelona. Fontanella.
- DEL MORAL, J. (1999), *Historia y Ciencias humanas*. Edit. Librería Pedagógica. Madrid.
- DOMÍNGUEZ Y OTROS. (1999): *El Museo. Un espacio para el aprendizaje*. Edit. Librería
- DUCH, J. (1979): [La Arqueología en la Escuela], en Rev. Reforma de la Escuela, nº13,
- ESCALANTE, F. (1999): *Una idea de las Ciencias Sociales*. Edit. Librería Pedagógica. Madrid.

- FERNÁNDEZ, D. Y OTROS (1987): *Recursos pedagógicos del entorno*. Edit. Cincel. Madrid.
- FLORES, P.: [Trabajos de campo en Geografía], en *La Escuela en acción*, nº 10; pg. 463.
- FREDHAN, M. (1981): *Corrientes de investigación en las Ciencias Sociales*. Edit. Tecnos. Madrid.
- FURTH, H.G. (1971), *Las ideas de Piaget. Su aplicación en el aula*, Kapelusz, Buenos Aires.
- GARCÍA NOVELL, F. (1992), *Inventar el Periódico*, Ediciones de la Torres, Proyecto didáctico Quirón, Madrid.
- GARCÍA RUÍZ, A.L. (1996) *Principales líneas de investigación en didáctica de las ciencias sociales*, Universidade de Jaén, Jaén.
- HOLLOWAY, G.E.T (1982), *Concepción del espacio en el niño según Piaget*, Paidós educador, Barcelona.
- KAMII, C. e DE VRIES, R. (1983), *La teoría de Piaget en la educación preescolar*, Aprendizaje Visor, Madrid.
- LOPEZ FACAL, R.(1992): Mapas conceptuales y enseñanza de las CC.SS. Aula nº 8.
- LLOPIS, C. (1987), *Los recursos en una enseñanza renovada de las Ciencias Sociales*. Edit. Narcea. Madrid.
- NOEI LUC, J. (1992), *La enseñanza de la Historia a través del medio*. Edit. Cincel. Madrid.
- PÉREZ Y OTROS. (1998), *Enseñar y aprender el espacio geográfico*. Edit. Librería Pedagógica. Madrid.
- PASEL, S. (1993), *Aula-Taller*. Edit. Aique. Buenos Aires.
- READ, H. (1984), *La educación por el arte*. Edit. Paidos. Buenos Aires.
- SÁNCHEZ ADEIL, J. (1980), *Didáctica de la Historia*. Edit. Vicens Vives. Barcelona.
- SOTO GONZÁLEZ, X.M. (1999). *Didáctica de la geografía : problemas sociales y conocimiento del medio*, Ediciones del Serbal, Barcelona.
- VILARRASA Y COLOMBO. (1994), *Ejercicios de exploración y representación del espacio*. Edit. Graó. Barcelona.
- VV.AA, (1987), *Enseñar la ciudad*, Ediciones de la Torre, Proyecto Didáctico Quirón, Madrid.
- VV.AA (1994), *Didáctica de las Ciencias Sociales. Aportaciones y reflexiones*, Paidós, Buenos Aires.
- VV.AA (1995), *Construir y enseñar las Ciencias Sociales y la Historia*, Aique, Buenos Aires.
- ZAVALA, I. M. (1995): *Como trabajar los contenidos procedimentales en el aula*. Edit. Grao. Barcelona.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Xeografía/O05G120V01305

Materias que se recomenda cursar simultáneamente

Historia: Historia do presente/O05G120V01203

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Socioloxía: Sociedade, cultura e pensamento/O05G120V01104

Outros comentarios

1. O ensino a desenvolver terá un carácter básicamente aplicado e favorecerá á actitude participativa como corresponde a unha aprendizaxe que se quere operativa nas futuras actividades profesorais dos alumnos e alumnas do grao.
 2. A interactividade será unha das esixencias fundamentais na planificación e desenvolvemento das actividades tanto as lectivas como as prácticas e aplicadas.
 3. O espazo das mesmas poderá ser o da aula ou calquera outro que facilite a integración do alumnado na experiencia. É preciso que o alumnado sexa constante no seu labor diario, tanto na súa asistencia ás clases como na entrega de materiais que o docente solicite. Debe procurarse traballar diariamente para evitar acumulación de tarefas. O alumnado debe en todo momento valerse do seu propio esforzo, xa que só deste xeito, pode lograr os seus éxitos.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Matemáticas para mestres: Educación infantil**

Materia	Matemáticas para mestres: Educación infantil			
Código	O05G110V01602			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Matemáticas			
Coordinador/a	Fernández Méndez, José Luis			
Profesorado	Fernández Méndez, José Luis			
Correo-e	joslufem@uvigo.es			
Web	http://joslufem@uvigo.es			
Descrición xeral	Con esta materia os alumnos obterán as competencias e coñecementos de matemáticas necesarios para o desenvolvemento da súa profesión			

Competencias de titulación

Código			
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil		
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva		
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos		
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes		
B1	Capacidade de análise e síntese		
B2	Capacidade de organización e planificación		
B3	Comunicación oral e escrita		
B6	Capacidade de xestión da información		
B7	Resolución de problemas		
B8	Toma de decisións		
B9	Traballo en equipo		
B13	Razoamento crítico		

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
1. Coñecer os fundamentos matemáticos dos contidos que configuran a área de Matemáticas do currículo de Educación Infantil: Lóxica e teoría de conxuntos. Os números. O espazo. As magnitudes e a medida	A1 A2 A11	B1 B2 B7 B13
2. Comprender a súa singularidade epistemolóxica e a súa especificidade didáctica	A1 A2	B1 B2 B3 B13
3. Comprender as matemáticas como un coñecemento sociocultural desenvolvido ao longo da Historia	A1 A11	B1 B3 B13
4. Capacidade para organizar e planificar	A2 A11	B1 B2 B3 B9
5. Resolución de problemas	A2 A3	B1 B3 B7
6. Toma de decisións	A2 A11	B2 B3 B8
7. Habilidade para expresar críticas razoadas	A2 A3 A11	B1 B3 B7

8. Capacidade de xestión da información	A2 A3	B1 B2 B3 B13
9. Capacidade para traballar en equipo	A1 A2	B2 B9 B13
10. Habilidades de investigación	A2 A11	B1 B7 B8
11. Coñecer estratexias metodolóxicas que axuden a desenvolver noións espaciais, xeométricas e do pensamento lóxico	A1 A2	B1 B2 B6 B7
12. Crear, seleccionar e avaliar materiais curriculares destinados a esta etapa educativa	A1 A2 A11	B1 B2 B8 B9
13. Planear actividades de aprendizaxe utilizando o xogo como principal recurso didáctico	A1 A2 A3 A11	B2 B3
14. Ser capaz de adaptarse a novas propostas curriculares en matemáticas	A1 A3 A11	B2 B13
15. Ser capaz de asumir a necesidade de desenvolvemento profesional continuo, mediante a autoavaliación da propia práctica	A1 A2 A3	B2 B3 B9

Contidos

Tema	
1. A área de Matemáticas no currículo da Educación Infantil	A área de Matemáticas no currículo da Educación Infantil
2. Lóxica.	Conxuntos. Relacións: Clasificacións e ordenacións. Operacións
3. O número.	Historia dos sistemas de numeración. Os números naturais: aspecto cardinal e ordinal. Operacións. Sistemas de numeración. Conxuntos numéricos.
4. O espazo.	Historia da Xeometría. Conceptos fundamentais de Xeometría. Construcións xeométricas no plano. Figuras planas e corpos,
5. As magnitudes e a medida.	Introducción e historia. O sistema métrico decimal. Magnitude e cantidade. Medida de magnitudes. Estimación, erros.
6. Os contidos matemáticos no currículo da Educación Infantil	Os contidos matemáticos no currículo da Educación Infantil

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	25.5	50	75.5
Traballos de aula	15	30	45
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	8	15	23
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	2.5	4.5
Probas de resposta curta	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.

Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral
---	--

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual).

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Avaliaranse os traballos dirixidos e expostos nas clases prácticas	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolver problemas propostos	20
Probas de resposta curta	Contestar preguntas de resposta curta ou tipo test	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aqueles estudantes que non superen algunhas das probas ou actividades suxeitas a avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo. O sistema de avaliación non establece diferencias entre alumnas/os asistentes e non asistentes.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2013-14

datas exámen: Consultar a páxina Web da facultade.

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFIA

BÁSICA:

- Baroody, A. (1988): El pensamiento matemático de los niños. Visor-MEC, Madrid.
 Dickson, L. et al. (1991): El aprendizaje de las Matemáticas. Labor. Barcelona
 Labinowicz, E. (1980): Introducción a Piaget. Fondo educativo interamericano. México.
 Resnik, L. y Ford, W. (1990). La enseñanza de las matemáticas y sus fundamentos psicológicos. Paidós-MEC. Barcelona

COMPLEMENTARIA:

- Alsina, C. y otros (1987): Invitación a la Geometría. Síntesis.Madrid
 Bartolini Bussi, M.(1992): Lo spazio, l'ordine, la misura. Bergamo. Juvenilia.
 Beard, R, M. (1979): Psicología evolutiva de Piaget: una hipótesis para educadores. Kapelusz. Buenos Aires
 Cascallana, M.T. (1988): Iniciación a la Matemática. Materiales y recursos didácticos. Santillana, Madrid
 Guibert, A. et al. (1993): Actividades geométricas para Educación Infantil y Primaria. Narcea, Madrid
 Lovell, S. (1977): El desarrollo de los conceptos básicos y científicos en los niños. Morata, Madrid.
 Maza, C. (1989): Conceptos y numeración en la Educación Infantil.Síntesis, Madrid.
 Orton A. (1990). Didáctica de las matemáticas. Cuestiones, teoría y práctica en el aula. Madrid: Morata y M.E.C.
 Piaget, J. y Szeminska, A. (1975). Génesis del número en el niño. Buenos Aires: Guadalupe.
 Rico, L. (1995). Conocimiento numérico y formación del profesorado. Granada: Servicio de publicaciones, Universidad de Granada.
 Skemp, R. (1980). Psicología del aprendizaje de las matemáticas. Madrid: Morata.

Recomendacións

Outros comentarios

1. Á asistencia as clases teóricas e prácticas resulta imprescindible para comprender os contidos e procedementos da

materia. Nas primeiras clases explícanse as liñas xerais do curso.

2. En caso de non poder asistir, sería convinte poñerse en contacto co profesor a traves das titorias.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Coñecemento do medio natural**

Materia	Coñecemento do medio natural			
Código	O05G110V01901			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Bioloxía vexetal e ciencias do solo			
Coordinador/a	Seijo Coello, María del Carmen			
Profesorado	Seijo Coello, María del Carmen			
Correo-e	mcoello@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia Coñecemento do medio natural comprende o estudo dos aspectos fundamentais do entorno natural onde se vai desenvolver o labor educativo dos mestres e mestras. Pretende crear unha base formativa para que os estudantes poidan desenvolver a súa labor educativa na Educación Infantil.			

Competencias de titulación

Código	
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B21	Motivación pola calidade
B22	Sensibilidade por temas ambientais

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Promover o interese dos docentes sobre o medio natural, afondar no seu coñecemento e favorecer que fomenten o interese polo entorno natural na primeira infancia	A2 B1 B2 B7 B13 B22
Familiarizarse cos conceptos de desenvolvemento sostible	B21 B22
Adoptar actitudes positivas e críticas sobre os aspectos relacionados co medio natural	B13 B14 B21 B22
Facilitar a capacidade de síntese e análise e fomentar o traballo en equipo.	B1 B2 B6 B8 B9 B13 B15

Contidos

Tema	
Introducción ao coñecemento do medio natural	O medio natural: enfoque multidisciplinar Biodiversidade e espazos protexidos. A paisaxe na contorna natural
Principios de Ecoloxía	Conceptos de Ecoloxía. Os ecosistemas como unidades do medio natural. Biosfera. Interaccións entre organismos. Os organismos: animais, plantas, fungos, protistas e moneras.

A atmosfera	Estrutura e modelos de circulación. Fenómenos meteorolóxicos. O clima
Hidrosfera	Estrutura da hidrosfera Comportamento das masas de auga: correntes mariñas, ciclo da auga.
Desenvolvemento sostible	Concepto de desenvolvemento sostible

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Saídas de estudo/prácticas de campo	8	12	20
Prácticas de laboratorio	10	15	25
Estudo de casos/análises de situacións	2	15	17
Seminarios	10	10	20
Sesión maxistral	22	44	66
Probas de tipo test	0.5	0	0.5
Probas de resposta curta	0.5	0	0.5
Informes/memorias de prácticas	0.5	0	0.5
Estudo de casos/análise de situacións	0.5	0	0.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Saídas de estudo/prácticas de campo	As prácticas de campo/saídas de estudo previstas serán nas beiras do río Miño. Consistirán en observación para a elaboración dunha guía do entorno natural do Río Miño en Ourense.
Prácticas de laboratorio	Modelo de enseñanza participativa, activa e individualizada para cada alumno
Estudo de casos/análises de situacións	Actividade en grupo que fomentará a capacidade de observación e análise.
Seminarios	Utilización de recursos e ferramentas informáticas.
Sesión maxistral	Presentación por parte do profesor dos contidos incluídos no temario

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	A atención personalizada realizarase durante as sesións presenciais e no horario de tutoría segundo demanda do alumno/a
Saídas de estudo/prácticas de campo	A atención personalizada realizarase durante as sesións presenciais e no horario de tutoría segundo demanda do alumno/a
Prácticas de laboratorio	A atención personalizada realizarase durante as sesións presenciais e no horario de tutoría segundo demanda do alumno/a
Estudo de casos/análises de situacións	A atención personalizada realizarase durante as sesións presenciais e no horario de tutoría segundo demanda do alumno/a
Seminarios	A atención personalizada realizarase durante as sesións presenciais e no horario de tutoría segundo demanda do alumno/a
Probas	Descrición
Probas de tipo test	A atención personalizada realizarase durante as sesións presenciais e no horario de tutoría segundo demanda do alumno/a
Probas de resposta curta	A atención personalizada realizarase durante as sesións presenciais e no horario de tutoría segundo demanda do alumno/a
Informes/memorias de prácticas	A atención personalizada realizarase durante as sesións presenciais e no horario de tutoría segundo demanda do alumno/a
Estudo de casos/análise de situacións	A atención personalizada realizarase durante as sesións presenciais e no horario de tutoría segundo demanda do alumno/a

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Probas de tipo test	De resposta múltiple e verdadeiro ou falso	30
Probas de resposta curta	Proba de resposta curta sobre os contidos da materia	30
Informes/memorias de prácticas	Memoria das prácticas de laboratorio e seminarios	15
Estudo de casos/análise de situacións	Actividades realizadas en grupo pequeno. Estudos sobre o medio natural. Riberas do Río Miño.	25

Outros comentarios sobre a Avaliación

O estudante debe superar como mínimo o 50% da calificación en cada un dos apartados avaliados. Os alumnos non asistentes deberán xustificar debidamente a causa pola que non poden asistir a docencia presencial. O sistema de calificación será o mesmo que os dos alumnos presenciais en canto a porcentaxe de cada proba. O apartado de presencialidade deberase suplir con traballo autónomo do alumno. Na segunda convocatoria e posteriores manterase o sistema de calificación proposto.

Bibliografía. Fontes de información

BÁSICAS

NEBEL & WRIGHT (1999). *Ciencias ambientales: ecología y desarrollo sostenible*. Prentice Hall, México.

López Román et al., (1999). *A natureza dos ríos e ribeiras de Galicia*. Ir Indo. Vigo.

Outros

AA.VV. (2003). *Biblioteca del espacio*. Varios volumes en CD-Rom e DVD. Tibidado.

ALONSO PICÓN J.F. (1998). *Evaluación de impacto ambiental en Galicia*. Universidad de A Coruña.

CAPEL MOLINA J.J. (2000). *El clima de la península ibérica*. Ariel.

GÓMEZ OREA D. (1996). *Evaluación de impacto ambiental*. Agrícola.

IGLESIAS CUETO J.A. (2005). *Fichero actividades en la naturaleza*. INDE.

LARANXEIRA D. (2000). *A cara oculta das illas Cies*. Video VHS.

LEIRO A. (2003). *Espazos naturais: provincia de A Coruña*. Ed. A nosa terra.

LEIRO A. (2003). *Espazos naturais: provincia de Ourense*. Ed. A nosa terra.

MARGALEFF R. (1993). *Teoría de los sistemas ecológicos*. Univ. de Barcelona.

NARANJO L., MUÑUZURI V. (2007). *A variabilidade natural do clima en Galicia*. Consellería de Medio Ambiente e Desenvolvemento sostible.

PRECEDO LEDO A. E SANCHO COMIS J. (2001). *Atlas de Galicia: medio natural*. Sociedade para o desenvolvemento comarcal de Galicia.

44 a 48.

VALEIRA X., LÓPEZ A. E DACOSTA M. (1998). *A costa de Vigo, o medio natural: Unidade didáctica e caderno do alumno*.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Aprendizaxe das ciencias da natureza/O05G110V01403

DATOS IDENTIFICATIVOS**Ética e deontoloxía profesional**

Materia	Ética e deontoloxía profesional			
Código	O05G110V01902			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Miguez Barciela, Aida			
Profesorado	Miguez Barciela, Aida			
Correo-e	aidamiguezbarciela@gmail.com			
Web				
Descrición xeral	A materia ten por obxectivo desenvolver as competencias necesarias para un exercicio reflexivo da práctica profesional. Incide fundamentalmente no exercicio do xuício crítico, na capacidade argumentativa nun contexto de razón pública así como na comprensión das responsabilidades parellas á función docente e ás institucións educativas dentro da sociedade.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia
A8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B10	Traballo nun contexto internacional
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma

B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B18	Liderado
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B21	Motivación pola calidade
B22	Sensibilidade por temas ambientais

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
1. Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais. Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática. Coñecer e abordar situacións escolares en contextos multiculturales. Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible. Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico. Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos.	A3	B1
	A4	B3
	A5	B6
	A7	B7
	A8	B8
	A9	B9
	A10	B10
	A11	B11
	A12	B12
		B13
		B14
		B15
		B16
2. Capacidade de analizar e sistematizar a información, e administrar e ser responsable do seu propio traballo.	A2	B1
	A3	B2
	A4	B6
	A6	B7
	A7	B8
	A8	B9
	A10	B10
	A11	B11
	A12	B12
		B14
	B15	
	B16	
	B21	
3. Capacidade para investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B6
	A4	B7
	A6	B8
	A7	B10
	A8	B11
	A10	B12
	A11	B15
	A12	B16
	B21	
4. Habilidade básica para defender en público as súas opinións.	A2	B1
	A3	B3
	A4	B6
	A7	B7
	A10	B8
	A11	B9
	A12	B10
		B11
		B12
		B13
		B14
	B15	
	B16	
	B18	
	B21	

5. Saber distinguir moral e ética, e coñecer os rasgos fundamentais básicos do discurso ético.	A1	B1
Coñecer os desafíos máis destacados suscitados á ética como proposta normativa universalizable	A3	B3
e as principais directrices metodolóxicas seguidas na resolución das controversias morais. Coñecer	A4	B6
as claves para entender e valorar as principais teorías éticas normativas, as dificultades de	A5	B7
xustificación de determinados principios morais, así como as claves para entender e valorar	A6	B8
destacadas propostas éticas de resolución de conflitos morais que preocupan á sociedade do noso	A7	B12
tempo.	A8	B13
	A9	B14
	A10	B15
	A12	B16
		B19
		B22
6. Capacidade para recoñecer e analizar críticamente argumentos éticos de nivel básico e para recoñecer as cuestións esenciais que subyacen ás controversias morais que persisten nas nosas sociedades.	A3	B1
	A4	B3
	A5	B7
	A7	B8
	A8	B9
	A9	B10
	A10	B11
	A11	B12
		B13
		B14
		B16
		B19
		B22
7. Capacidade para afrontar autónomamente os problemas que suscitan as teorías éticas e consideralos un reto á súa propia forma de pensar.	A3	B1
	A4	B3
	A7	B6
	A8	B7
	A9	B8
	A10	B9
		B10
		B12
		B13
		B14
		B15
		B16
		B17
		B19
		B22
8. Capacidade de recoñecer a relevancia e utilidade social da ética e de recoñecer as constantes implicacións éticas que ten a práctica educativa e tomar conciencia das mesmas.	A3	B1
	A4	B3
	A5	B6
	A7	B7
	A8	B8
	A9	B9
	A10	B10
		B11
		B12
		B13
		B14
		B16
		B19
		B22
9. Capacidade de consolidar unha identidade docente ética, comprometida coa súa responsabilidade social no contexto educativo.	A3	B1
	A4	B3
	A5	B7
	A6	B9
	A7	B11
	A8	B12
	A9	B13
	A10	B14
	A11	B15
	A12	B16
		B18
		B19
		B22

10. Habilidade para gestionar y resolver conflitos, dilemas y problemas éticos vinculados a la tarefa educativa.

A4
A5
A10
A11
B3
B11
B14
B16
B17
B18

11. Contribuír á reflexión sobre a autonomía profesional do mestre.

A2
A3
A4
A5
A6
A7
A8
A9
A10
A12
B1
B2
B3
B6
B7
B8
B9
B10
B11
B13
B14
B15
B16

Contidos

Tema	
Ética e moral: aproximación conceptual.	Bases socio-antropolóxicas da moral. O fenómeno moral. A Ética: teorías e problemas de fundamentación.
Razóns éticas, razóns para a ética: A Ética e os seus límites.	Deontoloxismo vs. Teleologismo. Teorías éticas contemporáneas.
Principios morais e casos prácticos: autonomía, xustiza, tolerancia.	Interrelación dos principios e as regras na práctica profesional docente.
Ética, educación e Dereitos Humanos.	Ética da diferenza, ética e democracia, a xustiza: ética, cidadanía e desenvolvemento.
Aproximación á deontoloxía profesional: deontoloxía profesional no eido educativo.	Transformacións socioculturais e demanda crecente de formación ético-moral: actitudes fronte a fenómenos como a discriminación, educación e xénero, etc.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Saídas de estudo/prácticas de campo	10	4.5	14.5
Estudo de casos/análises de situacións	3	6	9
Foros de discusión	3	0	3
Traballos de aula	4	8	12
Seminarios	15	30	45
Prácticas externas	0	2.5	2.5
Sesión maxistral	16	44	60
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2
Probas de resposta curta	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Saídas de estudo/prácticas de campo	Visita a unha institución innovadora en Educación Democrática co fin de observar na práctica o funcionamento do modelo educativo e do rol do educador nun contexto de educación autónoma e automotivada.
Estudo de casos/análises de situacións	Análise e razonamento de casos prácticos e dilemas de ética profesional en contextos educativos.
Foros de discusión	Posta en común e deliberación arredor de cuestións relativas á materia. Na maior parte destes casos a posta en común presupón o traballo individual previo das cuestións a examinar.
Traballos de aula	Desenvolvemento de prácticas especialmente deseñadas para poñer en práctica as competencias da materia a través de problemas específicos.
Seminarios	A dinámica de seminario impica a co-rresponsabilidade na presentación de lecturas especialmente escollidas para suscitar a reflexión sobre problemas específicos e a aportacións de cuestións e contribucións que evidencien un grao de comprensión da materia e dos problemas correspondentes.
Prácticas externas	Sondeo mediante técnicas de entrevista, transcripción e análise, do tipo de razoamento moral predominante respecto da ética profesional e as convencións deontolóxicas da práctica.

Sesión maxistral Desenvolvemento por parte do docente dos principais conceptos e contidos do temario, apoiado polas lecturas sinaladas e en interlocución coa clase.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	A resolución de dúbidas farase na medida do posible no contexto da aula para maior aproveitamento da clase. A resolución de cuestións específicas ou intereses persoais pódese realizar a través da plataforma FAETIC, e-mail ou titorías presenciais.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Saídas de estudo/prácticas de campo	Visita a unha institución innovadora en Educación Democrática co fin de observar na práctica o funcionamento do modelo educativo e do rol do educador nun contexto de educación autónoma e automotivada. -Non se cualifica independentemente xa que se presupón que o seu valor é tamén instrumental para a realización das probas finais.	0
Estudo de casos/análises de situacións	Análise e razonamento de casos prácticos e dilemas de ética profesional en contextos educativos. -Non se cualifica independentemente xa que se presupón que o seu valor é tamén instrumental para a realización das probas finais.	0
Seminarios	A dinámica de seminario implica a co-responsabilidade na presentación de lecturas especialmente escollidas para suscitar a reflexión sobre problemas específicos e a aportacións de cuestións e contribucións que evidencien un grao de comprensión da materia e dos problemas correspondentes.	20
Sesión maxistral	Desenvolvemento por parte do docente dos principais conceptos e contidos do temario, apoiado polas lecturas sinaladas e en interlocución coa clase. -Non se cualifica independentemente xa que se presupón que o seu valor é tamén instrumental para a realización das probas finais.	0
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	EXAME FINAL: comentario de texto sobre unha cuestión relevante da materia. ;Ofrecerase unha guía cunha proposta de pasos a seguir para a elaboración dun comentario.	40
Probas de resposta curta	EXAME FINAL: resposta a cuestións deseñadas para amosar a capacidade de relación e comprensión dos principais conceptos da materia ou a súa conexión con problemas reais.	40

Outros comentarios sobre a Avaliación

1-Os alumnos non-presenciais unicamente realizarán as probas do exame final, co seguinte criterio de cualificación:

RESPOSTA LONGA/COMENTARIO DE TEXTO---60% RESPOSTA BREVE---40%

2- No caso de non superar a materia na 1ª convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de Xullo. datasexámenes;23 maio 16 horas aula multiusos 9 xullo 9,30 horas aula 1.1

No seguinte enlace pódese consultar data/hora/lugar do exame (apartado *datas exames*):

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Bibliografía. Fontes de información

KOHLBERG, L., **La Educación Moral según Lawrence Kohlberg**, Gedisa,

LIPMAN, M., **Pensamiento complejo y educación**, Ed. La Torre,

RANCIERE, J., **El maestro ignorante**, Laertes,

NUSSBAUM, M. C., **Sin fines de lucro**, Katz,

GUTTMAN, A., **La educación democrática**, Paidós,

ROEMER, J., **"Variantes de la Igualdad de Oportunidades"**, FRACTAL,

APPIAH, K. A. *Experimentos de ética*, Katz, Madrid, 2010.

AA. VV. *Dialogar y Transformar. Pedagogía crítica del S. XXI*. Graó,

BEETHAM, D. y BOYLE, K. *Cuestiones sobre la democracia*. Ed. la Catarata, 1995

- CEREZO, P (ed.) *Democracia y Virtudes Cívicas*. Biblioteca Nueva, 2005
- CLAVES DE RAZÓN PRÁCTICA; *Mañana, la educación. Qué podemos esperar, que debemos exigir*. (num. especial) 222, (2012) 5-43.
- CONILL, J. □CROCKER, David A.(eds.) *Republicanismo y Educación Cívica. ¿Más allá del Liberalismo?* Ed. Comares, 2003
- DAHL, R. *La Democracia. Una guía para ciudadanos*, Taurus, 1999
- GUTMANN, A. *La educación democrática: una teoría política de la educación*. Paidós, 1995.
- HOFFMAN, M. *Desarrollo moral y empatía*, Barcelona, Idea Books, 2002.
- HUIZINGA, J. *Homo Ludens*, Alianza, Madrid, 2010.
- LIPMAN, M. *Thinking in education*. Cambridge, Cambridge University Press, 2003, 2ª.
- LIPMAN, M. *Nous*, Ed. La Torre, Madrid, 2004.
- LIPMAN, M. *Decidiendo qué hacemos. Manual del Profesor para acompañar a Nous*. Ed. La Torre, Madrid, 2004.
- MENDIETA, C. y VELA, O. ; *Ni tú ni yo. Cómo llegar a acuerdos*, Barcelona, Graó.
- NODDINGS, N. *Atención, justicia y equidad*, en Katz, Noddings y Strike; *Justicia y cuidado. En busca de una base ética común en educación*, Barcelona, Idea Books, 2002.
- OGIEN, R. *La influencia del olor de los cruasanes calientes sobre la bondad humana (y otras cuestiones sobre filosofía moral experimental.)* Aguilar, Madrid, 2012.
- SHAPIRO, I. *El estado de la teoría democrática*, Bellaterra, 2005
- SCHLEICHERT, H. *Cómo discutir con un fundamentalista sin perder la razón. Introducción al pensamiento subversivo*. S.XXI, 2004
- TONUCCI, F. *La ciudad de los niños*, Fund. Germán Ruipérez, Madrid, 2008.
- TONUCCI, F. *Cuando los niños dicen basta!* Fund. Germán Ruipérez, Madrid, 2007.
- WILKINSON, R. y PICKETT, K. *Desigualdad. Un análisis de la (in)felicidad colectiva*. Turner, Madrid, 2009.
- YOUNG, Iris Marion; *La justicia y la política de la diferencia*, Cátedra, 2000

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 6 a 12 anos/O05G120V01103

Sociología: Sociología da educación/O05G120V01105

Outros comentarios

O seguemento periódico da plataforma FAITIC resulta crucial para o aproveitamento da materia.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual**

Materia	Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual			
Código	O05G110V01903			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Deaño Deaño, Manuel			
Profesorado	Deaño Deaño, Manuel Iglesias Sarmiento, Valentín			
Correo-e	deano@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia aborda a intervención educativa nos alumnos con discapacidade intelectual. As principais aportacións teóricas sobre a discapacidade intelectual, como intervir e investigar nos aspectos referidos a alumnos con discapacidade intelectual.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B15	Aprendizaxe autónoma
B21	Motivación pola calidade

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Capacitar aos docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.	A2 A3 A5	B2 B7 B8 B9 B12 B15
Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.	A2 A5	B1 B2 B8 B9 B15
Coñecer os obxetivos , contidos curriculares e criterios de avaliación da educación infantil. los objetivos, contenidos curriculares y criterios de evaluación de la Educación Infantil	A1 A5 A9 A12	B2 B8 B9
Diseña e regular espacios de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan as singulares necesidades educativas dos estudantes, a igualdade de xénero a equidade e o respecto a os dereitos humanos.	A1 A2 A3	B2 B7 B8 B9 B12 B13
Identificar dificultades de aprendizaxe, informais e colaborar no seu tratamento.	A1 A2	B2 B6 B8 B9
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	A2 A4 A6	B2 B3 B6 B8 B9 B13
Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individual.	A4 A7 A10	B1 B2 B8 B9 B11 B15
Deseñar, planificar e avaliar a actividade docente e o aprendizaxe na aula.	A1 A2 A4 A10	B2 B6 B7 B8 B9 B13 B15 B21

Contidos

Tema	
Marcos teóricos conceptuales da NEE. Definición de discapacidade intelectual	Aproximación histórica á definición de discapacidade intelectual. Definicións actuais, enfoques multidimensionais da discapacidade intelectual.
As dificultades de aprendizaxenos alumnos con discapacidade intelectual. Diagnóstico e clasificación da discapacidade intelectual.	Funcionamento intelectual e a súa avaliación. Conduta adaptativa e a súa avaliación. Aproximación multidimensional á clasificación da discapacidade intelectual.
Procedementos de avaliación e identificación das dificultades en estudantes con discapacidade intelectual. Sistemas de apoio á discapacidade intelectual.	As necesidades de apoio da as persoas con discapacidade intelectual. O concepto de apoio e de necesidades de apoio.
Procedementos de intervención en contextos de discapacidade intelectual. Implicacións educativas da discapacidade intelectual.	Características educativas dos alumnos con discapacidade intelectual. Modelos históricos e actuais en educación especial. Boas prácticas na educación de alumnos con discapacidade intelectual.

Planificación

Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
---------------	--------------------	--------------

Sesión maxistral	30	30	60
Traballos de aula	17	55	72
Actividades introductorias	1	0	1
Probos de tipo test	1	0	1
Traballos e proxectos	5	10	15
Outras	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	O profesor explicase todos e cada un dos temas da materia e resolverá as dúbidas dos alumnos.
Traballos de aula	O profesor dirixe e coordina os traballos de cada tema sobre os que sexa necesario realizar. Ao terminar cada traballo ,sera corrixido polo profesor .
Actividades introductorias	Explicásense as características, competencias e obxectivos da materia. Explicaranse as normas de funcionamento da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	Cada grupo de alumnos realizase os traballos de aula, as dúbidas que se xeren seran resoltas polo profesor na sesión de traballo e nos horarios de tutorías que a tal fin esta establecidos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Probos de tipo test	Cosnistira nua proba de respostas múltiples . A nota calculase coa seguinte fórmula; acertos, menos erros divididos entre tres. Todo elo multiplicado por dez e dividido polo número total de preguntas	50
Traballos e proxectos	Os alumnos deberán presentar e defender os diferentes traballos da clase que forón desenrolados o longo do materia. Estes traballos serán presentados e entregados a o profesor na fecha sinalada.	40
Outras	Asistencia	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Ao final realizábase unha proba tipo test de varias alternativas. Fórmula de corrección será o número de acertos menos os fallos divididos por tres. Todo iso multiplicado por dez e dividido polo número total de preguntas.

Os traballos serán entregados ao final de cada práctica. Os alumnos que non veñan regularmente a clase deberán entregar os traballos na data sinalada. Realizarán a proba final.

Para poder superar as competencias da materia é necesario ter aprobado cada unha das partes (exame e prácticas).

As competencias non superadas durante o cuadrimestre, poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo, manténdose as puntuacións previamente conseguidas.

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non as clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

No seguinte enlace pódese consultar día/hora/lugar do examen (apartado *datas exames*):

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Bibliografía. Fontes de información

Molina y Deaño, M, **El fracaso en el aprendizaje escolarII: un enfoque cognitivo**, 2001,
Asociación americana de discapacidades intelectuales y del desarrollo, **discapacidad Intelectual**, 2011,
American Psychiatric association, **Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales**, 1998,

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Prevenición e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G110V01904
Prevenición e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral/O05G110V01905

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/O05G110V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo**

Materia	Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo			
Código	O05G110V01904			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Psicoloxía evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Alfonso Gil, Sonia			
Profesorado	Alfonso Gil, Sonia Deaño Deaño, Manuel Tellado González, Fernando			
Correo-e	soalgi@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia aborda a identificación, prevención, deseño e intervención psicoeducativa das dificultades de aprendizaxe en lectura, escritura e cálculo en nenos e nenas con distintos ritmos de aprendizaxe.			

Competencias de titulación

Código	
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B7	Resolución de problemas
B9	Traballo en equipo

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Identificar e previr as dificultades de aprendizaxe na lectura, a escritura e o cálculo.	A2 A3	B2 B3
Informalas e colaborar no seu tratamento	A2	B2 B3 B9
Deseñar e aplicar estratexias de prevención e intervención psicoeducativas para a mellora da lectura, escritura e cálculo.	A3	B3 B7

Contidos

Tema	
Marco teórico-conceptual das dificultades de aprendizaxe na lectura, escritura e cálculo.	Teorías explicativas das dificultades específicas de aprendizaxe.
Procedementos de avaliación e identificación das dificultades en lectura escritura e cálculo	Avaliación dos procesos lectores. Avaliación dos procesos escritores. Avaliación dos procesos de cálculo.
Programas de intervención	Intervención en dificultades lectoras. Intervención en dificultades escritoras. Intervención en dificultades de cálculo e resolución de problemas.
Métodos e procedementos de investigación en dificultades de lectura, escritura e cálculo	Investigación en lectura. Investigación en escritura. Investigación en cálculo e resolución de problemas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	30	30	60
Traballos de aula	7.5	5.5	13
Proxectos	15	30	45
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	20	21

Probas de tipo test	1	10	11
---------------------	---	----	----

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Explicación por parte do profesor/a dos principais núcleos temáticos da materia
Traballos de aula	Realización de diversas actividades propostas polos docentes en función de cada un dos temas da materia.
Proxectos	Descrición, identificación, prevención e intervención dun caso de dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Proxectos	Atenderase ás necesidades e dúbidas de cada alumno/a, para iso cóntase coas titorías correspondentes. En ditas titorías serán atendidas as demandas do alumnado, tratarase na medida do posible de resolver os problemas que presenten. Estableceranse as correspondentes horas de revisión de traballos e de exames.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Entrega das diversas actividades propostas polos profesores en relación ós contidos da materia.	10
Proxectos	Realización e defensa dun informe acerca da identificación, prevención e tratamento dun caso de dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo.	50
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Resolución dun caso práctico plantexado polos profesores acerca das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo.	30
Probas de tipo test	Proba obxetiva de resposta múltiple acerca dos diversos contidos da materia.	10

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos/as que non acudan regularmente ás clases deberán entregar os proxectos na data límite correspondente á do exame oficial que figura na páxina web da Facultade de Ciencias da Educación (18 de maio de 2015 ás 16 horas). Asemesmo, tanto para alumnado asistente como non asistente para superar a materia será obrigatorio ter superado, coa metade da puntuación máxima a alcanzar en cada caso, a proba tipo test a de resolución de caso práctico, ademais da do proxecto.

Os alumnos/as que non adquiren as competencias da materia, terán unha segunda oportunidade en xullo na data establecida e publicada na Web da Facultade de Ciencias da Educación (6 de xullo de 2015 ás 9:30 horas).

Bibliografía. Fontes de información

Básica:

- American Psychiatric Association. (2002). *DSM-IV-TR. Diagnostic and statistical manual of mental disorders*. Washington: American Psychiatric Association. (Versión castellana, 2000. DSM-IV-TR. Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales. Barcelona: Masson, S.A).
- Cuetos, F. (2008). *Psicología de la lectura*. Bilbao: Wolters Kluwer España.
- Cuetos, F. (2009). *Psicología de la escritura*. Bilbao: Wolters Kluwer España.
- Cuetos, F., et al. (2007). *PROLEC-R: batería de evaluación de los procesos lectores, revisada*. Madrid: TEA.
- Cuetos, F., Ramos, J. L. y Ruano, E. (2004). *PROESC: evaluación de los procesos de escritura* (2ª ed.). Madrid: TEA.
- Deaño M. (2000). *Cómo prevenir las dificultades de cálculo*. Málaga: Aljibe.
- Deaño, M. (2005). Mejora en el aprendizaje del cálculo en alumnos con debilidad cognitiva. *Revista Portuguesa de Pedagogía*, 39 (2), 365-389.
- Deaño, M. (2005). *D.N.: CAS (Das. Naglieri: Sistema de Evaluación Cognitiva). Adaptación Española*. Ourense: Gersam Ediciones.
- Deaño, M. y Rodríguez-Moscoso, Y. M. (2002). Fundamentación teórica del Programa de Rehabilitación y Enriquecimiento PASS-Matemático (PREP-M). *Educación, Desarrollo y Diversidad*, 5(1), 53-72.

Deaño, M. y Tellado, F. (2009). Instrucción basada en los procesos PASS. En A. Barca (Coord.), *Motivación y Aprendizaje en Contextos Educativos* (pp. 369- 398). Granada: Grupo Editorial Universitario.

Deaño, M., Alfonso, S. y Tellado, F. (Septiembre, 2007). *El D.N.: CAS*. Un enfoque de evaluación, un instrumento de diagnóstico y un instrumento para el diseño de la intervención psicopedagógica. Comunicación presentada al IX Congreso Internacional Galego-Portugués de Psicopedagogía.

Deaño, M., Tellado, F., Iglesias-Sarmiento, V., Alfonso, S., Gayo, E. y Conde, A. (Marzo-Abril, 2011). Contribuciones inclusivas y diferenciales para el aprendizaje matemático. Simposium presentado al VI Congreso Internacional de Psicología y Educación y III Congreso Nacional de Psicología y Educación.

Complementaria:

Arbones, B. (2005). *Detección, Prevención y Tratamiento de dificultades del aprendizaje. Cómo descubrir, tratar y prevenir los problemas en la escuela* (1ª ed). Vigo: Ideas Propias Editorial.

Besumán, M. P. (2006). *Cartilla escolar grafológica*. Madrid: Besman Educación Infantil, D.L.

Borregón, S. (2008). *E. LECTOES: enseñanza de la lectoescritura por método fonético: prevención y tratamiento de la dislexia: manual para padres y educadores*. Madrid: Ciencias de la Educación Preescolar y Especial.

Defior, S. (2007). *Las dificultades de aprendizaje: Un enfoque cognitivo*. Málaga: Aljibe.

Escoriza, J. (coord.) (2005). *Tratamiento educativo de los trastornos de la lengua escrita*. Barcelona: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona.

Fuchs, L. S. y Fuchs, D. (2006). Introduction to response to intervention: What, why, and how valid is it? *Reading Research Quarterly*, 41, 93-99.

Galve, J. L. (2007). *Evaluación e intervención en los procesos de la lectura y la escritura*. Madrid: EOS.

Galve, J. L., Trallero, M. y Dioses, A. S. (2008). *Fundamentos para la intervención en el aprendizaje de la ortografía: ortoleco: programa de desarrollo de la ortografía*. Madrid: Ciencias de la Educación Preescolar y Especial.

García Madruga, J. A. (2006). *Lectura y conocimiento*. Barcelona: Paidós.

Garrido, M. (2007). La lectura y el modelo PASS: perfiles lectores e intervención educativa. *Educación, Desarrollo y Diversidad*, 10(1), 25-50.

Gispert, D. y Ribas, L. (2010). *Alumnado con dificultades en el aprendizaje de la lectura*. Barcelona: Graó.

González, M. J. (coord.) (2012). *Prevención de las dificultades de aprendizaje*. Madrid: Pirámide.

González, M. J. y Martín, I. (2011). Intervención temprana de la lectoescritura en sujetos con dificultades de aprendizaje. *Revista Latinoamericana de Psicología*, 43 (1), 35-44.

Iglesias-Sarmiento, V. (2004). Dificultades selectivas de aprendizaje en procesamiento numérico y cálculo. *Revista de Educación, Desarrollo y Diversidad*, 7(1), 53-88.

Iglesias-Sarmiento, V. (2009). *Dificultades de aprendizaje en el dominio aritmético y en el procesamiento cognitivo subyacente*. (Doctoral dissertation, University of Vigo, 2008). Ann Arbor, MI: ProQuest LLC/ UMI Dissertation Publishing.

Recomendaciones

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Necesidades educativas especiales asociadas á discapacidade intelectual/O05G110V01903
Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral/O05G110V01905

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104
Psicología: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral**

Materia	Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da linguaxe oral			
Código	O05G110V01905			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Psicología evolutiva e comunicación			
Coordinador/a	Iglesias Sarmiento, Valentín			
Profesorado	Iglesias Sarmiento, Valentín			
Correo-e	visarmiento@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia aborda a identificación, prevención, deseño e intervención psicoeducativa nas dificultades de aprendizaxe na linguaxe oral en nenos e nenas con distintos ritmos de aprendizaxe.			

Competencias de titulación

Código			
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil		
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva		
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos		
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia		
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión		
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida		
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas nos estudantes		
B1	Capacidade de análise e síntese		
B2	Capacidade de organización e planificación		
B3	Comunicación oral e escrita		
B6	Capacidade de xestión da información		
B7	Resolución de problemas		
B8	Toma de decisións		
B9	Traballo en equipo		
B15	Aprendizaxe autónoma		
B16	Adaptación a novas situacións		

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Identificar as dificultades no ámbito da linguaxe oral, informais e colaborar no seu tratamento e investigación.	A1 A2 A3 A6	B1 B2 B3 B6 B7 B8
Adquirir recursos que permitan a resolución de situacións educativas que afectan a nenos e nenas con dificultades na aprendizaxe oral.	A3 A5 A6 A9	B6 B7 B8 B9 B15 B16

Deseñar e aplicar diferentes estratexias e métodos de prevención e intervención psicoeducativas que permitan, en colaboración con profesionais especializados, favorecer o desenvolvemento da linguaxe oral na aula.	A1	B3
	A2	B7
	A6	B8
	A11	B9
		B15
		B16

Contidos

Tema	
Bases anatómicas , funcionales e evolutivas da linguaxe oral	Concepto de linguaxe oral Bases anatómico fisiológicas da linguaxe oral. Dimensións da linguaxe oral. Intervención nas alteracións da linguaxe oral. Clasificación das dificultades de linguaxe oral.
Prevención e tratamento dos problemas da articulación.	Concepto, prevención e tratamento das dislalias. Concepto ,prevención e tratamento das disglosias. Concepto, prevención e tratamento das disartrias.
Prevención e tratamento dos problemas de voz.	Concepto, prevención e tratamento da disfemias. Concepto, prevención e tratamento das disfonias.
O atraso da linguaxe; Concepto e tipoloxías.	Atraso simple da linguaxe. Atraso moderado da linguaxe.Atraso profundo da linguaxe.
Linguaxe oral en deficientes auditivos.	Concepto. Etioloxía. Desenvolvemento. Clasificación. Tratamento.
Linguaxe en lesións cerebrais infantís.	Afasia cortical. Afasia transcortical.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Sesión maxistral	30	30	60
Traballos de aula	17	55	72
Probas de tipo test	2	0	2
Traballos e proxectos	2.5	5	7.5
Estudo de casos/análise de situacións	2.5	5	7.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Explicación de cal vai ser o temario, cómo se vai a desenvolver a acción docente e cales son os deberes e normas da materia.
Sesión maxistral	Explicación por parte do profesor ante todo o grupo dos contidos da materia, resolución de dúbidas.
Traballos de aula	Realización baixo a dirección do profesor de traballos con carácter fundamentalmente prácticos de cada un dos temas da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Resolveransa as dúbidas ou problemas que presente cada un dos alumnos en particular. Para iso se dispondra dos horarios de tutorías correspondentes.
Traballos de aula	Resolveransa as dúbidas ou problemas que presente cada un dos alumnos en particular. Para iso se dispondra dos horarios de tutorías correspondentes.
Actividades introdutorias	Resolveransa as dúbidas ou problemas que presente cada un dos alumnos en particular. Para iso se dispondra dos horarios de tutorías correspondentes.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Probas de tipo test	Proba obxectiva con respostas alternativas	50
Traballos e proxectos	Traballo práctico de cada un dos temas referenciados nos contidos da materia e que sexa traballado polo grupo de alumnos.	25

Outros comentarios sobre a Avaliación

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo "datas de exames 2014-2015"

Os traballos entregaranse a mesma semana en que se termine o tema, antes de pasar ao tema seguinte.

O alumnado non asistente deberá realizar as mesmas tarefas que o asistente. Neste senso, debería realizar a proba tipo test e, para a parte práctica, presentar os traballos/proxectos e estudos de caso/análise de situación coa mesma periodicidade que se pauten para os alumnos asistentes.

Para superar la materia é necesaria ter aprobadas a parte teórica (avaliada coa proba tipo test) e a parte práctica (inclúe traballos/proxectos e estudos de caso/resolución de problemas).

En caso de non superar la materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de convocatoria de xullo.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica

Acosta, V. e Moreno, A. (dirs.) (2003). *Dificultades del lenguaje, colaboración e inclusión educativa*. Barcelona: Ars Médica-STM.

Alegre, J. R. e Pérez, M. (2008). *Guía práctica de los trastornos del lenguaje: descripción e intervención*. Barcelona: Lebnón.

Clemente, R. A. (2009). *Desarrollo del lenguaje: manual para profesionales de la intervención en ambientes educativos*. Barcelona: Octaedro.

Del Río, M. J. e Torres, V. (2006). *Lenguaje y comunicación en trastornos del desarrollo*. Madrid: Pearson Prentice Hill.

Diéguez-Vide, F. e Peña-Casanova, J. (2012). *Cerebro y Lenguaje: sintomatología neurolingüística*. Madrid: Panamericana.

González, J. N. (2003). *Alteraciones del habla en la infancia. Aspectos clínicos*. Madrid: Panamericana.

Narbona, J. e Chevré-Muller, C. (2001). *El Lenguaje del Niño. Desarrollo normal, evaluación y trastornos*. Barcelona: Masson.

Owens, R. (2004). *Language disorders*. Boston: Allyn & Bacon.

Peña, J. (2001) *Manual de logopedia*. Barcelona: Masson.

Puyuelo, M. e Rondal, J. (2003) *Manual de desarrollo y alteraciones del lenguaje*. Barcelona: Masson.

Valmaseda, M. (2001). Los problemas del lenguaje en la escuela. En J. Palacios, A. Marchesi y C. Coll, (eds.), *Desarrollo Psicológico y Educación, III. Necesidades Educativas Especiales y Aprendizaje Escolar* (pp.11-125). Madrid: Alianza.

Bibliografía complementaria

Acosta, V. e Moreno, A. (1999). *Dificultades del lenguaje en ambientes educativos. Del retraso al trastorno específico del lenguaje*. Barcelona: Masson. [reimpr. 2001]

Acosta, V., León, S. e Ramos, V. (1998). *Dificultades del habla infantil: un enfoque clínico*. Archidona, Málaga: Aljibe.

Acosta, V., Moreno, A., Ramos, V., Quintana, A. e Espino, O. (1996). *La evaluación del lenguaje. Teoría y práctica del proceso de evaluación de la conducta lingüística infantil*. Archidona, Málaga: Aljibe.

Aguado, G. (1989) *El desarrollo de la morfosintaxis en el niño (TSA)*. Madrid: CEPE.

Aguilar, E. M. e Serra, M. (2003). *A-RE-HA. Análisis del retraso del habla*. Barcelona: Ediciones Universidad de Barcelona.

Aguinaga (2004). *Prueba de Lenguaje Oral Navarra (PLON-R)*. Madrid: TEA.

Azcoaga, J.E., Bello, J.A., Citrinovitz, J., Derman, B. e Frutos, W.M. (1995) *Los retardos del lenguaje en el niño*. Barcelona: Paidós.

Baldwin, C. (1994) *Selective mutism in children*. London: Whurr.

- Ballesteros, S. e Cordero, A. (1984). *Test Illinois de aptitudes psicolingüísticas*. Madrid: TEA.
- Bermúdez, R. (2003). *Exploración clínica de los trastornos de la voz, el habla y la audición: pautas y protocolos asistenciales*. Málaga: Aljibe.
- Bishop, D.V.M. e Leonard, L. (2000). *Speech and language impairments in children*. Hove: Psychology Press.
- Bosch, L. (1997). El desarrollo comunicativo y lingüístico en niños con un trastorno específico del lenguaje. En M. J. del Río, *Lenguaje y comunicación en personas con necesidades especiales* (pp.161-179). Barcelona: Martínez- Roca.
- Bosch, L. (2004) *Evaluación fonológica del habla infantil*. Barcelona: Masson.
- Bustos, I. (1984) *Discriminación auditiva y logopedia*. Madrid: CEPE.
- Bustos, I. (2000). *Trastornos de la voz en edad escolar*. Archidona, Málaga: Aljibe.
- Carlomagno, S. (1994) *Pragmatic approaches to aphasia therapy*. London: Whurr.
- Crystal, D. e Varley, R. (1993) *Introduction to language pathology*. London: Whurr.
- Crystal, D., Fletcher, P. e Garman, M. (1984) *Análisis gramatical de los trastornos del lenguaje*. Barcelona: Médica y Técnica.
- Del Río, M. J. (1993). *Psicopedagogía de la lengua oral: un enfoque comunicativo*. Barcelona: ICE de la Universidad de Barcelona-Horsori.
- Dinville, C. (1997) *La tartamudez. Sintomatología y tratamiento*. Barcelona: Masson.
- Dockrell, J. (2003). Identificación y evaluación de los problemas del lenguaje en niños con dificultades comunicativas. En V. Acosta y A. Moreno, *Dificultades del lenguaje, colaboración e inclusión educativa* (pp. 139-152). Barcelona: STM
- Dodd, B. (1995) *Differential diagnosis and treatment of children with speech disorder*. London: Whurr.
- Donaldson, M.L. (1995) *Children with language impairments*. London: Jessica Kingsley.
- Dunn, L. e Dunn, L. (1986). *Test de vocabulario en imágenes PEABODY*. Madrid: TEA.
- Echeverría, S. (1994). *La voz infantil, educación y reeducación*. Madrid: CEPE.
- Edwards, M. (1984) *Disorders of articulation*. New York: Springer Verlag.
- Fletcher, P. e Hall, D. (1992) *Specific speech and language disorders in children*. London: Whurr.
- González Valenzuela, M.J. (1994) *Dificultades fonológicas: evaluación y tratamiento*. Valencia: Promolibro.
- Grupo de investigación cognición y lenguaje en la infancia (2006). *Prueba de procesamiento fonológico (PROFON)*. Colombia: Universidad Nacional de Colombia.
- Ingram, D. (1983). *Trastornos fonológicos en el niño*. Barcelona: Médica y Técnica.
- Launay, C. e BorelMaisonny, S. (1989) *Trastornos del lenguaje, la palabra y la voz en el niño*. Barcelona: Masson.
- Le Huche, F. (2000). *La tartamudez. Opción de curación*. Barcelona: Masson.
- Lees, J. (1993) *Children with acquired aphasia*. London: Whurr.
- Lees, J. y Shelagh, U. (1991) *Children with language disorders*. London: Whurr.
- Ling, D. e Moheno, C. (2006). *El maravilloso sonido de la palabra: Programa Auditivo-Verbal para niños con pérdida auditiva*. México D.F.
- Mayor, M. A. (1994). Evaluación del lenguaje oral. En M. A. Verdugo, *Evaluación curricular. Una guía para la intervención psicopedagógica* (pp. 326-422). Madrid: Siglo XXI.
- Mendoza, E. (2001) *Trastorno específico del lenguaje*. Madrid: Pirámide.
- Monfort, M. e Juárez, A. (1990) *Registro fonológico inducido*. Madrid: CEPE.
- Monfort, M.e Juárez, A. (1997) *Los niños disfásicos*. Madrid: CEPE.
- Nieto, M. (1994) *Retardo del lenguaje*. Madrid: CEPE.
- Ojea, M. (2012). *Trastorno del espectro autista de bajo funcionamiento: comunicación basada en imágenes y el acto de*

señalar. Valencia: Aguatinta.

Olivares, J., Rosa, A. I. e Olivares, P. (2007). *Tratamiento psicológico del mutismo selectivo*. Madrid: Pirámide.

Pascual, P. (1988) *La dislalia*. Madrid: CEPE.

Pascual, P. (1995) *Tratamiento de defecto articulatorio en el lenguaje del niño*. Madrid: CEPE.

Paul, P. (2001). *Language disorders*. Philadelphia: Elsevier.

Perelló, J. (1990) *Trastornos del habla*. Barcelona: Masson.

Puyuelo, M. e Rondal, J. (2003) *Manual de desarrollo y alteraciones del lenguaje*. Barcelona: Masson.

Puyuelo, M., Rondal, J. e Wiig, E. (2000) *Evaluación del lenguaje*. Barcelona: Masson.

Puyuelo, M., Torres, S., Santana, R., Segarra, M. e Vilalta, E. (2002). *Intervención del lenguaje*. Barcelona: Masson.

Puyuelo, M., Wiig, E., Renom, J. y Solanas, A. (2002) *Batería del lenguaje objetiva y criterial Screening (Bloc Screening)*. Barcelona: Masson.

Rondal, J.A. y Seron, X. (1995) *Trastornos del lenguaje*. Barcelona: Paidós.

Santacreu, J., Fernández Zúñiga, A. (1991) *Tratamiento de la tartamudez*. Valencia: Promolibro.

Schiefelbush, R.L. (1986) *Bases de la intervención en el lenguaje*. Madrid: Alhambra.

Serra, M, Aguilar, E. M. y Sanz, M. (2002). Evolución del perfil productivo en el trastorno del lenguaje. *Logopedia, Foniatría y Audiología*, 22 (2), 77-89.

Serra, M. e Bosch, L. (1993) Análisis de los errores de producción en los niños con trastorno específico del lenguaje. *Revista de Logopedia y Fonoaudiología*, 13, 213.

Serra, M. e Pérez, E. (2003). *Análisis del Retraso del Lenguaje (A-RE-L)*. Barcelona: Ariel.

Thal, D.J. (1991) Language and cognition in normal and late talking toddlers. *Topics in Language Disorders*, 11, 3342.

Triadó, C. e Forns, M. (1989) *La evaluación del lenguaje*. Barcelona: Anthropos.

Vallés, A. (1990) Prueba de articulación de fonemas. Madrid: CEPE.

Watkins, R.V. e Rice, M.L. (1994) *Specific language impairments in children*. Baltimore: Paul Brookes.

Recomendaciones

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Psicología: Prevención e tratamiento das dificultades na aprendizaxe infantil/O05G110V01305

Necesidades educativas especiais asociadas á discapacidade intelectual/O05G110V01903

Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe da lectura, escritura e cálculo/O05G110V01904

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 0-6 anos/O05G110V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS**Obradoiro de creatividade artística**

Materia	Obradoiro de creatividade artística			
Código	O05G110V01906			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Martín Gulias, Néstor			
Profesorado	Martín Gulias, Néstor			
Correo-e	martingulias@uvigo.es			
Web	http://didactica-de-las-artes.blogspot.com.es/2012/07/6-tecnologia-digital-con-software-3d.html			
Descrición xeral	<p>A importancia da creatividade artística no contexto da educación, da arte, da cultura e da sociedade contemporáneas resulta indiscutible por canto a transformación e a diversidade dos patróns culturais están estreitamente vencellados co potencial da imaxinación construtora e da carga emotiva da obra de arte, co desenvolvemento dun pensamento orixinal e innovador e cunha forma de actuar diverxente que orienta e promove o desenvolvemento de obras artísticas novas e orixinais.</p> <p>Co obradoiro de creatividade o alumno estuda os patróns estéticos subxacentes na contorna servíndose da investigación da plástica, e promovendo desta forma unha educación máis integra, unha concepción máis aberta e diverxente, un novo modelo idealista que xera descubrimentos co estudo das distintas técnicas artísticas e crea, desta forma, novas obras baixo unha concepción didáctica na que se potencia a sensibilidade respecto á contorna artística-plástica e a formación estética.</p>			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B3	Comunicación oral e escrita
B6	Capacidade de xestión da información
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B14	Compromiso ético
B18	Liderado

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Coñecemento dos procesos da creación e da produción artística.	A1	B3
Coñecemento dos modos de investigación nas artes.	A2	B6
Capacidade para aplicar os coñecementos técnicos e dos procedementos para o desenvolvemento da práctica artística.	A4	B11
Capacidade para a organización dun sistema creativo innovador.	A5	B14
Capacidade para a presentación e exposición de proxectos artísticos.	A7	B18
Capacidade para a elaboración de textos relacionados co traballo realizado sobre unha cuestión artística.	A9	
Capacidade para buscar, analizar e incorporar recursos desde outros ámbitos e aplicalo logo aos ámbitos artísticos e da creatividade.	A12	
Capacidade para elaborar un anteproyecto que se poida concretar logo nun proxecto no aula.		
Capacidade para contextualizar o traballo realizado, dando a razón do fundamento dos principios do mesmo.		
Capacidade para documentar o traballo realizado, saber investigar nas fontes e saber aplicalo ao traballo de propia creación.		
Capacidade para a análise e a avaliación de proxectos, así como saber extrapolarlo a ámbitos das artes.		

Contidos

Tema	
Modelos de investigación e de creatividade	Modelos de investigación e de creatividade. Elaboración artística e didáctica para o desenvolvemento do enxeño, da inventiva, do pensamento orixinal e da imaxinación construtiva. Técnicas para xerar e avaliar ideas Interpretación didáctica de obras artísticas na historia. Soporte teórico práctico e coñecemento da técnica. Potenciar o pensamento diverxente e creativo. Estudos creativos do debuxo e cor desde a didáctica. Psicoloxía da creatividade e factores relacionados: o humor, a felicidade, a depresión, o medo, trastornos, etc. Creatividade artística versus científica.
A creatividade e a análise das formas	A imaxinación nas estruturas tridimensionais e nos traballos de volume creativo. Incorporación didáctica das tecnoloxías da información e da comunicación e de todos os novos métodos informáticos aplicables na aula a este nivel. Xeración de novas ideas e conceptos artísticos, de novas asociacións entre ideas e de conceptos coñecidos, como produtores de solucións orixinais A investigación e a creatividade dirixida. A investigación didáctica no referente á imaxinación na obra artística. A creatividade como mellora da intelixencia persoal e de progreso da sociedade: descubrimento de pautas estéticas na obra de arte.
Investigación e creación na obra de arte	As técnicas para o desenvolvemento da orixinalidade na obra de arte: principio de adaptabilidade e posibilidades de realización concreta. Traballo de produción de ideas, conceptos, descubrimentos novos, orixinais e útiles, estéticos. Estudo da inventiva e didáctica nas nas Artes. Estudo de criterios para examinar cando unha obra é creativa. Optimización dos procesos creativos, estudo da cualidade da obra respecto da novidade que ofrece. Investigación, creación e innovación.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Obradoiros	15	30	45
Traballos tutelados	15	29	44
Prácticas externas	1	2	3
Estudos/actividades previos	1	1	2
Sesión maxistral	16	16	32
Traballos e proxectos	5	5	10
Observación sistemática	2	12	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Obradoiros	Elaboración artística didáctica no taller para o desenvolvemento do enxeño, da inventiva, do pensamento orixinal e da imaxinación construtiva. Interpretación práctica didáctica de obras artísticas na historia. Soporte teórico-práctico e coñecemento da técnica no estudo do taller.

Traballos tutelados	Guía de traballos de arte e saber ver no pensamento diverxente e creativo. Estudos creativos do debuxo e cor desde a didáctica trala explicación en clase de pautas de realización. Tutela da realización nas estruturas tridimensionales e nos traballos de volume creativo. Incorporación didáctica tutelada das tecnoloxías da información e da comunicación e de todos os novos métodos informáticos aplicables no aula a este nivel.
Prácticas externas	Estímulo ao aire libre na xeración de novas ideas e conceptos artísticos, de novas asociacións entre ideas observadas e de conceptos coñecidos, como produtores de solucións orixinais. Modelos de investigación e de creatividade intencionada nas prácticas externas. A investigación didáctica no referente á imaxinación na obra artística e a súa relación coa realidade do exterior.
Estudos/actividades previos	Utilizar a realización de bocetos e estudos previos como mellora da obra práctica persoal e de progreso da didáctica: descubrimento de pautas estéticas na obra de arte e da súa transmisión ao alumnado.
Sesión maxistral	Traballo didáctico e leccións maxistrais achega da produción de ideas, conceptos, descubrimentos novos, orixinais e útiles, estéticos. Estudo teórico e fundamentado da inventiva e didáctica nas Artes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiros	O alumno, sempre apoiado polo profesor e de forma personalizada, ha de buscar a formalización no descubrimento , atopar os patróns que conduzan a resolver a súa obra artística, a creatividade do alumno será unha regra sinxela para orientar as decisións prácticas que conleven á resolución da obra plástica. Seguiremos o procedemento de elaboración de medios auxiliares, estratexias, principios e regras e o xeito de atopar vías de solución ou pautas para xerar a expresión plástica, para iso o profesor vai atender dunha forma moi persoal e exclusiva a cada alumno, vaille a guiar e estimular no procedemento que desenvolva tanto no traballo de clase como nos traballos encargados para a entrega posterior. Imos estudar no taller de creatividade as distintas capacidades ou procedementos mentais entrelazados que xorden principalmente da imaxinación, para iso vaise a incentivar ao alumnado propoñéndolle novas ideas e a forma de representar as mediante distintos recursos técnicos en cada momento.
Traballos tutelados	O alumno, sempre apoiado polo profesor e de forma personalizada, ha de buscar a formalización no descubrimento , atopar os patróns que conduzan a resolver a súa obra artística, a creatividade do alumno será unha regra sinxela para orientar as decisións prácticas que conleven á resolución da obra plástica. Seguiremos o procedemento de elaboración de medios auxiliares, estratexias, principios e regras e o xeito de atopar vías de solución ou pautas para xerar a expresión plástica, para iso o profesor vai atender dunha forma moi persoal e exclusiva a cada alumno, vaille a guiar e estimular no procedemento que desenvolva tanto no traballo de clase como nos traballos encargados para a entrega posterior. Imos estudar no taller de creatividade as distintas capacidades ou procedementos mentais entrelazados que xorden principalmente da imaxinación, para iso vaise a incentivar ao alumnado propoñéndolle novas ideas e a forma de representar as mediante distintos recursos técnicos en cada momento.
Prácticas externas	O alumno, sempre apoiado polo profesor e de forma personalizada, ha de buscar a formalización no descubrimento , atopar os patróns que conduzan a resolver a súa obra artística, a creatividade do alumno será unha regra sinxela para orientar as decisións prácticas que conleven á resolución da obra plástica. Seguiremos o procedemento de elaboración de medios auxiliares, estratexias, principios e regras e o xeito de atopar vías de solución ou pautas para xerar a expresión plástica, para iso o profesor vai atender dunha forma moi persoal e exclusiva a cada alumno, vaille a guiar e estimular no procedemento que desenvolva tanto no traballo de clase como nos traballos encargados para a entrega posterior. Imos estudar no taller de creatividade as distintas capacidades ou procedementos mentais entrelazados que xorden principalmente da imaxinación, para iso vaise a incentivar ao alumnado propoñéndolle novas ideas e a forma de representar as mediante distintos recursos técnicos en cada momento.
Estudos/actividades previos	O alumno, sempre apoiado polo profesor e de forma personalizada, ha de buscar a formalización no descubrimento , atopar os patróns que conduzan a resolver a súa obra artística, a creatividade do alumno será unha regra sinxela para orientar as decisións prácticas que conleven á resolución da obra plástica. Seguiremos o procedemento de elaboración de medios auxiliares, estratexias, principios e regras e o xeito de atopar vías de solución ou pautas para xerar a expresión plástica, para iso o profesor vai atender dunha forma moi persoal e exclusiva a cada alumno, vaille a guiar e estimular no procedemento que desenvolva tanto no traballo de clase como nos traballos encargados para a entrega posterior. Imos estudar no taller de creatividade as distintas capacidades ou procedementos mentais entrelazados que xorden principalmente da imaxinación, para iso vaise a incentivar ao alumnado propoñéndolle novas ideas e a forma de representar as mediante distintos recursos técnicos en cada momento.

Sesión maxistral O alumno, sempre apoiado polo profesor e de forma personalizada, ha de buscar a formalización no descubrimento, atopar os patróns que conduzan a resolver a súa obra artística, a creatividade do alumno será unha regra sinxela para orientar as decisións prácticas que conleven á resolución da obra plástica. Seguiremos o procedemento de elaboración de medios auxiliares, estratexias, principios e regras e o xeito de atopar vías de solución ou pautas para xerar a expresión plástica, para iso o profesor vai atender dunha forma moi persoal e exclusiva a cada alumno, vaille a guiar e estimular no procedemento que desenvolva tanto no traballo de clase como nos traballos encargados para a entrega posterior. Imos estudar no taller de creatividade as distintas capacidades ou procedementos mentais entrelazados que xorden principalmente da imaxinación, para iso vaise a incentivar ao alumnado propoñéndolle novas ideas e a forma de representar as mediante distintos recursos técnicos en cada momento.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Obradoiros		30
	No taller de creatividade buscaremos producir ideas, desenvolver conceptos, descubrir opcións novas, orixinais, útiles e que satisfagan aos alumnos e á colectividade. Un dos principios básicos que se vai a tratar de seguir é a estimulación da capacidade creativa, potenciando o seu desenvolvemento e mellora. Para promover o seu desenvolvemento utilizaremos distintas técnicas experimentais e outras máis coñecidas como os mapas mentais. Os procedementos prácticos levaranse a efecto mediante a representación gráfica de ideas, temas, proxectos, conferencias, etcétera. Trataremos de combinar palabras crave nos debuxos e establecer conexións entre aquelas, seguiremos como se vén facendo nos estudos de creatividade un procedemento analóxico	
Traballos tutelados	Como principais obxectivos no taller de creatividade buscarase o acto de innovar baixo a supervisión docente, de producir obras de arte creativas desde o enxeño, a capacidade de atopar formas e solucións orixinais e a vontade de facer modificacións e ou asociacións entre ideas para transformar os obxectos, dando lugar a outros novos pero sempre seguindo directrices orientativas para un mellor facer.	10
Prácticas externas	O alumno debe buscar, achar, inventar no exterior. En espazos abertos o alumno vaise a identificar coa a liberdade e a arte do descubrimento e o profesor guiaralle na súa investigación dun xeito formal. Na obra de arte realizada nas prácticas externas concretarase a estratexia e as conclusións que guían ao descubrimento.	20
Estudos/actividades previos	O procedemento é basicamente heurístico, xa que buscamos xerar dunha forma rápida métodos de innovar de forma positiva orientada cara a certos fins, resolver problemas artísticos desde o descubrimento, desde un pensamento distinto, dixerente, lateral pero fundamentado. Aínda que a guía de exploración de didáctica xurdiu no campo científico, será extrapolado ao campo artístico asumindo os mesmos principios de estruturación na investigación: o alumno antes de *acometer unha obra deberá entender os seus obxectivos, cualificalos mediante esquemas. Partirá da base de que aínda sen atopar unha solución xerará uns principios ou estudos previos dos que poida deducir algo.	10
Sesión maxistral	Seguiremos o procedemento de elaboración teórica docente de medios auxiliares, estratexias, principios e regras e o xeito de atopar vías de solución ou pautas para xerar a expresión plástica. Como principios daremos suxestións para atopar solucións, pautas ou medios que finalicen coa solución. En canto ás regras que imos seguir serán separar os elementos cos que se vai a traballar, xerar figuras, formas esquemáticas, táboas, mapas, etcétera.	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

Os alumnos que non asistan a clase regularmente, están obrigados a entregar todos os traballos do curso para poder superar a asignatura.

Con independencia da súa asistencia ou non ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación

exámen; 28 maio 18 horas aula plástica. 27 xunio 9,30 horas aula 1.1

Bibliografía. Fontes de información

ARHEIM, RUDOLF, (1989).- *Arte y percepción visual*. Madrid: Alianza forma.

MAYER, R. (1993).- *Materiales y técnicas del arte*. Madrid:Tursen. Hermann Blume.

MONDRIAN, P. (1973).- *Realidad natural y realidad abstracta*. Barcelona: Barral.

SMITH STAN, (1994).- *Dibujar y Abocetar*. Madrid: Hermann Blume.

CORRADO, M.- *Las técnicas artísticas*. Cátedra. Madrid, 1995.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xeografía para mestres**

Materia	Xeografía para mestres			
Código	O05G110V01907			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Díaz Fernández, José Antonio			
Profesorado	Díaz Fernández, José Antonio			
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Trátase de que o alumno adquira os coñecementos, habilidades e destrezas necesarios para ter unha visión xeográfica dos procesos naturais e humanos. Trátase tamén de que o alumno desenvolva as súas capacidades de análises e de sínteses e o razonamiento espacial, útiles para a súa formación profesional.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B17	Creatividade
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B22	Sensibilidade por temas ambientais

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Adquirir coñecementos e comprensión dunha área relevante do currículo de Educación Infantil	A1 A7 A12	B1 B3 B6 B12 B13 B14 B19 B22
Adquirir os coñecementos e a comprensión para deseñar e xustificar programacións docentes	A1 A3 A4 A7 A11 A12	B1 B2 B3 B12 B13 B14 B19 B22
Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico	A2 A4 A7	B1 B2 B3 B6 B7 B8 B9 B12 B13 B15 B19 B22
Elaborar e avaliar recursos para o ensino e a aprendizaxe xeográficos	A1 A2 A4 A7 A12	B1 B2 B3 B8 B13 B17 B19 B22
Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	A1 A2 A3 A4 A7 A11 A12	B1 B2 B3 B5 B7 B9 B15 B22
Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	A3 A4 A5 A7 A12	B1 B2 B3 B6 B7 B8 B9 B11 B12 B13 B19 B22
Manexo dos Tics de forma adecuada ás necesidades e niveis da Educación Infantil	A7 A11 A12	B5 B6 B7 B15 B22

Contidos

Tema

1. BLOQUE 1: Situación e representación espacial	Como é a Terra? Como a representamos? A necesidade de saber ler e interpretar mapas
2. BLOQUE 2. As consecuencias xeográficas dos procesos naturais	O sistema natural e os seus compoñentes. Os fundamentos xeográficos da diversidade de paisaxes naturais
3. BLOQUE 3. As consecuencias xeográficas da acción humana	Cantos somos e como nos distribuímos? Como nos organizamos? Como funciona o sistema global?

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	15	13	28
Prácticas en aulas de informática	6	10	16
Titoría en grupo	6	6	12
Traballos tutelados	5	20	25
Saídas de estudo/prácticas de campo	8	8	16
Actividades introductorias	3	0	3
Probas de resposta curta	5	20	25
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	5	20	25

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia, con apoio de material audiovisual e exemplos prácticos
Prácticas en aulas de informática	Procura por parte do alumnado, con dirección do profesor, de bases de datos aplicables ás diferentes paisaxes da Terra
Titoría en grupo	Resolución de dúbidas e problemas e orientación sobre os conceptos, traballos de aula e traballos tutelados
Traballos tutelados	Realización, en grupo, dun comentario exhaustivo dunha folla do Mapa Topográfico
Saídas de estudo/prácticas de campo	Consistirán en estudar directamente sobre o terreo as paisaxes naturais e humanizadas máis significativos dos que nos atopamos en Galicia
Actividades introductorias	Explicación e aclaración do plan de traballo que levará a cabo ao longo do curso para facilitar a comprensión da materia por parte do alumno

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Resolución de dúbidas e problemas que poidan ir xurdindo ao realizar os traballos propostos, así como realizar un seguimento máis personalizado das actividades de aprendizaxe, mediante sesións presenciais no despacho, consultas a través do correo electrónico, etc.
Traballos tutelados	Resolución de dúbidas e problemas que poidan ir xurdindo ao realizar os traballos propostos, así como realizar un seguimento máis personalizado das actividades de aprendizaxe, mediante sesións presenciais no despacho, consultas a través do correo electrónico, etc.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Realización de tres probas ao longo do cuadrimestre sobre os contidos das leccións maxistras	25
Traballos tutelados	Presentación do traballo realizado acorde ás pautas propostas	20

Probas de resposta curta	Preguntas cuxa resposta a realizará o alumnado en espazo taxado ao final de cada tema	30
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Realización correcta da totalidade das prácticas da materia. Traballos de recollida de datos reais nas saídas culturais	25

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia é necesario que o alumnado obteña en cada apartado avaliable como mínimo un 50% da cualificación no devandito apartado.

O alumnado que non supere algunha das probas ou actividades obxecto de avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo. As competencias non adquiridas serán avaliadas novamente na convocatoria de xullo.

No caso de que algún estudante non poida seguir a avaliación continua e o traballo en grupo *tutorizado polo profesor, realizará unha proba dos contidos teóricos da materia que suporá o 60% da nota final e outra dos contidos prácticos que suporá o 40% restante. Para superar a materia é necesario que o alumnado obteña en cada unha das partes (teoría e práctica) un 50% da cualificación establecida para cada apartado.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade no espazo 'datas exames 2014-2015

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases, en alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA

BIELZA DE ORY, V. (ed..) (1993): *Geografía General*. Madrid, Taurus, 2 vols.

ALONSO, J. y otros (2000): *Geografía. Curso de Acceso*. Madrid, Centro de Estudios Ramón Areces.

ALBET, A. y BENEJAM, P. (2000): *Una Geografía Humana renovada. Lugares y regiones en un mundo global*. Barcelona, ICE de -BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

PLANS, P. (1993): *Geografía Física y Geografía Humana*. Pamplona, EUNSA.

ROMERO, J. (coord.) (2004): *Geografía Humana*. Barcelona, Ariel.

ESTÉBANEZ, J. y otros (1992): *Geografía Humana*. Madrid, Cátedra.

LÓPEZ BERMÚDEZ, F. y otros (1992): *Geografía Física*. Madrid, Cátedra.

- ZÁRATE MARTÍN, M.A. y RUBIO, M.T. (2006): *Glosario y prácticas de Geografía Humana*. Madrid, Ed. Universitaria Ramón Areces.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Aprendizaxe das ciencias sociais/O05G110V01601

DATOS IDENTIFICATIVOS**Aspectos didácticos e organizativos da educación especial**

Materia	Aspectos didácticos e organizativos da educación especial			
Código	O05G110V01908			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descriptor	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	Cid Sabucedo, Alfonso			
Profesorado	Cid Sabucedo, Alfonso			
Correo-e	acid@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O título desta materia é orixinario do Título de Mestre, especialidade de educación Especial, aprobada polo Real Decreto 1440/1991 (*B.Ou.E., DE 11 de outubro). Tamén son orixinarios os seus contidos. Ambas, materia e contidos, son recuperados como materia *optativa para o Grao de Educación Infantil. Na Mención de Educación Especial. Dáse a circunstancia de que esta mención no citado Grao é %ou201*Cúnico%ou201D nas 50 Universidades españolas que imparten este título. Con ela trataríase de acceder ao coñecemento dos modelos didácticos e organizativos relacionados coas *NNEE.			

Competencias de titulación

Código			
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil		
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva		
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos		
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles		
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia		
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión		
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida		
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes		
B1	Capacidade de análise e síntese		
B2	Capacidade de organización e planificación		
B5	Coñecemento de informática		
B6	Capacidade de xestión da información		
B7	Resolución de problemas		
B8	Toma de decisións		
B9	Traballo en equipo		
B13	Razoamento crítico		
B14	Compromiso ético		
B18	Liderado		
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes		
B21	Motivación pola calidade		

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias		
A1 Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil	A1	B1	

A2 Capacitar aos docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva *globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, *psicomotora e *volitiva	A2	B1 B2
A3 Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos	A3	B2
A4 Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles	A4	B7 B8
A5. Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	A5	B8 B9
A6. Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión	A6	B1 B6
A7 Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia		B5
A8 Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvemento que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia		B6 B8
A9 Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	A9	B8 B9 B18
A10 Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias		B14 B18 B19
A11 Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes	A11	B13 B21
A12 Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan os colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativo		B1 B6 B7 B13 B14

Contidos

Tema

1. O contexto da Educación Especial.	1.1. Principios reguladores da educación especial.
2. Modalidades didácticas para a atención ás necesidades educativas especiais.	1.2. Principais necesidades educativas específicas.
3. Modalidades organizativas para a atención ás necesidades educativas específicas.	2.1. As Adaptacións do Currículo nos diferentes Niveis Curriculares.
4. Os profesionais da Educación Especial.	3.1. Estrutura organizativa para atender a diversidade.
5. A organización de recursos materiais en Educación Especial.	4.1.- O docente de Educación Especial. A súa formación e sentido actual
6. A Familia e a comunidade educativa como axentes de integración.	5.1.- A estrutura da Escola para atender ás *NNEE
	5.2.- Materiais específicos para atender as *NNEE
	6.1. A relación familia escola

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	8	24	32
Seminarios	14	14	28
Titoría en grupo	12	18	30
Traballos de aula	14	28	42
Actividades introdutorias	3	9	12
Probas de resposta curta	2	4	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Sesión maxistral	A través desta metodoloxía farase a presentación dos temas lxicamente estruturados coa finalidade de facilitar información organizada seguindo criterios adecuados á finalidade dos mesmos. Consistirá na exposición verbal por parte do profesor dos contidos da organización escolar. Así mesmo, esta metodoloxía é propicia para a participación dos estudantes a través da formulación/contestación de preguntas, exposición de puntos de vista, etc. COMPUTAN NA AVALIACIÓN CONTINUA.
Seminarios	A través dos seminarios abordaranse temas específicos, que permitan profundar os contidos da materia. É dicir, utilizaranse como complemento das clases teóricas. COMPUTAN NA AVALIACIÓN CONTINUA
Titoría en grupo	A través delas o profesor facilitará e orientará aos estudantes no seu proceso formativo, tanto en aspectos relativos á materia ou ao proceso de aprendizaxe. COMPUTAN NA *EVALUACION CONTINUA
Traballos de aula	Nos traballos de aula os estudantes, de forma individual ou en grupos, realizarán proxectos supervisados polo profesor. COMPUTAN NA AVALIACIÓN CONTINUA
Actividades introductorias	Esta sesión servirá para presentarlle aos estudantes a materia: competencias, contidos, planificación, metodoloxía, atención personalizada, avaliación e bibliografía

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Durante a realización das metodoloxías de titoría, estudo de casos e realización de proxectos, os mesmo que durante a realización de portafolios/dossieres e traballos; é dicir, durante o tempo en que se realizan estas actividades prestarase a atención adecuada aos estudantes ao obxecto de atender e resolver as súas dúbidas referidas á materia de organización do centro escolar.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Como actid ad evaluadora ten por obxecto avaliar as actividades e tarefas realizadas durante a súa execución. Para iso terase en conta a asistencia e a participación dos estudantes	25 Hasta el 25
Seminarios	Na avaliación desta actividade terase en conta a busca de documentación, lecturas e intervencións realizadas	20 Hasta el 20
Titoría en grupo	Durante a realización das tutorías en grupo aténdese ao estudante na súa aprendizaxe seguindo os seus perfís diferenciados e individualizados. No seu desenvolvemento realizarase unha avaliación continúa e formativa utilizando os procedementos de: Observación (rexistros, listas de control, etc.).	15 Hasta el 15
Traballos de aula	Na avaliación dos traballos de aula teranse en conta os seguintes criterios: 1º.- Aspectos formais (15%) 2º.- Calidade de/os traballos (70%) 3º.- Exposición oral e resposta ás preguntas expostas (15%)	20 Hasta el 20
Probas de resposta curta	A través destas probas preténdese constatar a precisión conceptual e terminolóxica dos aspectos relativos á INNOVACION E INVESTIGACIÓN DIDÁCTICA: Neste tipo de exames cada pregunta curta ten unha puntuación individual, a suma destas preguntas reflicte a puntuación do exame. Para aprobar a MATERIA é necesario obter, polo menos o 60% de de a devandita puntuación	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

La nota final de la materia tiene de los componentes:

1º.- La puntuación/es obtenida por el trabajo realizado durante el curso (EVALUACIÓN CONTINUA)

2º.- La calificación obtenida en la PRUEBA DE RESPUESTA CORTA (examen)

Sí bien, para superar la materia la nota de el examen tiene que ser, como mínimo, un 60% de el valor de la misma

Con independencia da súa asistencia ou non ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación

En el caso de superar la materia en la primera convocatoria, la nota de la EVALUACIÓN CONTINUA se mantendrá para la segunda convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

- Carbonell, R. (2009). Educación Especial en europa. Valencia. Tirant o Blanch.
- Cid, A.; Domínguez, E e Pérez, A. (2007). Modelo político educativo para a atención ás necesidades educativas especiais en Galicia. Santiago de Compostela: Tórculo.
- Grau, C. (1998). Educación especial: da integración á educación inclusiva. Valencia: Promolibro.
- Puigdemívol, I. (1999). A educación especial na escola integrada. Barcelona. Graó.
- Soa, T. e López, N. (1998). Aspectos didácticos e organizativos da educación especial. Granada: Grupo Editorial Universitario.
- Zabalza, M. (Dir.) (2003). A educación especial en Galicia. Análise dá situación actual e propostas de futuro. Santiago de Compostela: Unidixital.
- Zabalza, M. e Cid, A. (2004). Integración escolar en Galicia. Aspectos curriculares da resposta á diversidade, vistos polos directores de centros escolares. Ciencias da Educación, 200:375-395.
- Zabalza, M. e Cid, A. (2004). Integración escolar: aspectos organizativos para a atención aos alumnos con necesidades educativas especiais na comunidade autónoma de Galicia vista polos directores de centros escolares. Ensino, 22:237-261.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Bases pedagógicas da educación especial**

Materia	Bases pedagógicas da educación especial			
Código	O05G110V01909			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Didáctica, organización escolar e métodos de investigación			
Coordinador/a	González Fontão, María del Pilar			
Profesorado	Fernández Guerra, Ernesto González Fontão, María del Pilar			
Correo-e	mpfontao@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	<p>A materia de Bases Pedagógicas da Educación Especial é optativa de 3º curso no plan de estudos da titulación de Grao de Educación Infantil, polo que trata de complementar a formación sobre a conceptualización do eido educativo que trata e dos suxeitos con necesidades específicas de apoio educativo. No mesmo senso, o manexo de recursos e instrumentos dende o punto de vista científico e funcional, a interiorización de pautas de intervención educativas máis idóneas para compensar as características educativas destes suxeitos e as tomas de decisións en relación coa atención á diversidade, van ser os aspectos esenciais que se traballarán nesta materia. A finalidade da atención á diversidade é proporcionar a todo o alumnado unha educación axeitada ás súas características e necesidades. No plano pedagóxico implica a necesidade de articular unha actuación didáctica que permita atender simultaneamente e con eficacia a uns alumnos que se van diferenciando progresivamente como resultado da propia escolaridade, dos contextos persoais e familiares así como dos intereses que se manifesten en distintos momentos evolutivos. Consideramos que o mestre de Educación Infantil debe dominar unha serie de competencias de tipo conceptual, procedimental e actitudinal para realizar unha correcta resposta educativa sobre os distintos tipos de necesidades específicas de apoio educativo nunha escola inclusiva. Requírese unha formación específica en aspectos fundamentais da nova educación inclusiva fundamentada nos principios de igualdade e equidade para todo o alumnado, para que teñan as mesmas oportunidades de aprendizaxe e as mesmas posibilidades de desenvolvemento das súas capacidades en igualdade de condicións.</p>			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B10	Traballo nun contexto internacional

B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B21	Motivación pola calidade

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Adquirir os coñecementos básicos dos aspectos educativos do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo e comprender os distintos discursos ideolóxicos e teóricos que sustentaron a Educación Especial como práctica educativa (da segregación á inclusión)	A1	B1
	A2	B6
		B9
		B12
		B14
Analizar os diversos modelos de escolarización para os alumnos/as con necesidades específicas de apoio educativo, atendendo ós seus déficits e necesidades.	A3	B1
	A11	B2
		B6
		B7
		B9
		B12
		B13
		B14
		B15
		B16
	Conceptualizar, analizar e describir as variables implicadas nos procesos de E-A, así como a súa posible incidencia nas diversas alteracións do mesmo.	A2
A9		B2
		B6
		B7
		B8
		B9
		B12
		B13
		B14
		B16
Desenvolver actitudes positivas cara as persoas con discapacidade, dende unha perspectiva de normalización e integración.	A3	B12
	A11	B14
	A12	
Adquirir unha actitude responsable, como futuro docente, na educación dos discentes atendendo ás súas necesidades específicas utilizando estratexias de comunicación, interacción e de traballo en equipo interprofesional para afrontar a ensinanza en contextos de diversidade.	A3	B9
	A11	B11
	A12	B12
		B14
Coñecer e deseñar respostas educativas segundo os modelos teóricos básicos de resposta á diversidade na aula e centro empregando actitudes positivas cara o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.		B16
		B21
	A1	B1
	A2	B2
	A3	B6
	A5	B7
	A9	B8
	A11	B9
		B12
		B13
	B14	
Comprender a natureza e problemas didácticos, organizativos e formativos que afectan á educación cando se enfrenta a situacións de diversidade, desigualdade e heteroxeneidade.	A1	B2
	A3	B7
	A5	B8
	A9	B9
	A11	B12
	A12	B13
Coñecemento e aplicación axeitada de instrumentos de identificación de necesidades específicas de apoio educativo e intervencións máis usuais no campo da Educación Especial, así como as estratexias psicopedagóxicas máis axeitadas en cada caso.	A2	B2
	A3	B7
	A5	B8
		B9
		B12
	B15	

Coñece-los recursos do sistema educativo para dar resposta ás necesidades específicas de apoio educativo.	A2	B1
	A3	B2
	A4	B5
	A5	B6
	A11	B7
		B8
		B9
		B10
		B11
		B12
		B13
		B14

Contidos

Tema	
Bloque I.	1. Panorama actual da Educación Especial: enfoques. 2. Lexislación e atención á diversidade: estrutura do sistema educativo.
Bases conceptuais e marcos de actuación	3. Respuesta a las necesidades educativas desde el currículo.
Bloque II.	4. As necesidades educativas referidas as dificultades de aprendizaxe. 5. As necesidades educativas referidas a situacións de desventaxa educativa.
Procesos de intervención en persoas con necesidades educativas	6. As necesidades educativas referidas as altas capacidades. 7. As necesidades educativas referidas o retraso mental. 8. As necesidades educativas referidas as dificultades visuais. 10. As necesidades educativas referidas as dificultades auditivas. 11. As necesidades educativas referidas as dificultades motóricas. 12. As necesidades educativas referidas as dificultades psíquicas e conductuais.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Foros de discusión	0	4	4
Presentacións/exposicións	15	5	20
Titoría en grupo	3	6	9
Estudo de casos/análises de situacións	17	3	20
Sesión maxistral	10	30	40
Traballos de aula	8	0	8
Traballos e proxectos	0	32	32
Probas de tipo test	2	0	2
Estudo de casos/análise de situacións	0	15	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Foros de discusión	Actividade desenvolvida nun contorno virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Estudo de casos/análises de situacións	Análises dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Titoría en grupo	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe. O estudante ou o grupo presenta o resultado obtido na elaboración do programa a desenvolver sobre a temática da materia, ou mesmo formula cuestións sobre os atrancos que poden xurdir durante o proceso
------------------	---

Probas	Descrición
Traballos e proxectos	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe. O estudante ou o grupo presenta o resultado obtido na elaboración do programa a desenvolver sobre a temática da materia, ou mesmo formula cuestións sobre os atrancos que poden xurdir durante o proceso

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Foros de discusión	Actividade desenvolvida nun medio virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional.	5
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	10
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.	15
Traballos e proxectos	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	20
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	30
Estudo de casos/análise de situacións	Proba na que se presenta unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc.	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Nota: As cualificacións do cadro precedente aparecen expresadas en porcentaxes

AVALIACIÓN ALUMNADO PRESENCIAL

Para superar a materia será necesario, acadar como mínimo o 50% da puntuación nas seguintes probas:

1. Traballos e proxectos + presentacións/exposicións (Necesario obter un mínimo de 1,5 puntos)
2. Estudo de casos/análise de situacións (Necesario obter un mínimo de 1 punto)
3. Proba tipo test modalidade A (Necesario obter un mínimo de 1,5 puntos)
4. Traballos de aula+Foro de discusión (Necesario obter como mínimo 1 punto)

Son criterios sumativos entre sí e nunca se poderá sumar se nalgún deles non se conquire o mínimo establecido.

AVALIACIÓN ALUMNADO NON PRESENCIAL:

A avaliación deste alumnado farase de igual xeito que a do alumnado presencial, agás nas probas de Traballos de aula e presentacións/exposicións, sendo incrementada a puntuación correspondente destas á do tipo Test. É dicir, para superar a materia haberá que acadar como mínimo o 50% da puntuación nas seguintes probas:

1. Traballos e proxectos (necesario obter un mínimo de 1 punto)
2. Estudo de casos/análise de situacións (necesario obter un mínimo de 1 punto)
3. Proba tipo test modalidade B (necesario obter un mínimo de 2,75)
4. Foro de discusión (necesario obter un mínimo de 0,25)

Son criterios sumativos entre sí e nunca se poderá sumar se nalgún deles non se conquire o mínimo establecido.

IMPORTANTE:

-Todos os alumnos/as que non acaden unha asistencia aproximada a un 70%-80% das clases teórico-prácticas, pasarán automaticamente á forma de avaliación non presencial.

--A fórmula a aplicar na proba tipo test será: $P=A-(E/n-1)$, onde P=puntuación, A= acertos, E=erros, n=nº de alternativas de resposta. Haberá 3 alternativas de resposta, sendo só unha delas a correcta.

-As actividades teóricas e prácticas poderán ser realizadas polo alumnado asistencial individualmente ou en grupo (máximo de 4-6). O alumnado non asistencial realizará as actividades de xeito individual.

SEGUNDA CONVOCATORIA (XULLO):

Conservaranse as cualificacións das probas superadas en xuño, tendo que examinarse só das partes non superadas.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía básica:

ARMAS, M. (2007). *Prevención intervención ante problemas de conducta. Estrategias para centros educativos y familias*. Madrid: Wolters Kluwer.

ARNAIZ, P. (2003). *Educación inclusiva: una escuela para todos*. Aljibe: Málaga.

ROJAS DEL ALAMO, P. (2005). *Bases pedagógicas de la Educación Especial: Profesionales y Programas*. Granada: Grupo Editorial Universitario.

LUQUE PARRA, D.J. (2006). *Orientación educativa e intervención psicopedagógica en el alumnado con discapacidad: análisis de casos prácticos*. Archidona: Aljibe.

Kyriazopoulou, M. y Weber, H. (editors) 2009. *Desarrollo de indicadores sobre educación inclusiva en Europa*, Odense, Denmark: European Agency for Development in Special Needs Education.

Bibliografía complementaria:

AINSCOW, M. (2001). *Desarrollo de escuelas inclusivas: Ideas, propuestas y experiencias para mejorar las instituciones escolares*. Narcea: Madrid.

DEUTSCH-SMITH, D. (2007). *Bases psicopedagógicas de la educación especial: enseñando en una época de oportunidades*. Pearson Alhambra

VIDAL, J.G.; MANJÓN, D.G.; HERRERA, J.A. (2005). *Guía para la programación e intervención en Educación Especial*. Madrid: EOS Gabinete de Orientación Psicológica.

SEIJO, D. (2008). *Educación especial, competencias docentes para atención de alumnos con necesidades específicas de apoyo educativo: formación y recursos didácticos*. Port-Royal Ediciones.

SÓLA MARTINEZ, T.; LÓPEZ URQUIZAR, N. y CÁCERES RECHE, M^a. P. (2006). *Perspectivas didácticas y organizativas de la educación especial*. Granada: Grupo Editorial Universitario.

Información Complementaria:

AA.VV. (2006). *La intervención en educación especial: propuestas desde la práctica*. Madrid: CCS.

ACOSTA, V.M. (2006). Los problemas de las personas sordas para su integración en el mundo laboral. Análisis de la realidad y propuestas de acción. *Innovación Educativa*, 16, 257-273.

ALCANTUD, F.; SOTO, F.J. (2003). *Tecnologías de ayuda en personas con trastornos de comunicación*. NauLlibres: Valencia.

AMORÓS, P. y AYERBE, P. (2000). *Intervención educativa en inadaptación social*. Madrid: Síntesis.

BAÑASCO, M.R. (2007). *La inteligencia emocional en educación especial*. Tutorial Formación, S.L.L.

BENITO, Y. (Coord.) (2000). *Intervención e investigación psicoeducativas en alumnos superdotados*. Salamanca: Amarú.

BARRACA, J. ARTOLA, T. (2004). La identificación de alumnos con altas capacidades a través de la EDAC. *Revista de Psicología y Psicopedagogía*, 3 (1) 3-18.

- CARDONA MARTÍN, M. y otros (2001). *Adaptemos la escuela. Orientaciones ante la discapacidad motórica*. Archidona: Aljibe.
- CURRAS, C. (2001). A orientación educativa e profesional en Galicia. *Revista Galega do Ensino*. Educación Especial, 32, 25-34.
- DEUTSCH-SMITH, D. (2007). *Bases psicopedagógicas de la educación especial: enseñando en una época de oportunidades*. Pearson Alhambra
- ECHEITA SARRIOMANDIN, G. (2006). *Educación para la inclusión o educación sin exclusiones*. Madrid: Narcea.
- ELLIS, J. L. y WILLINSKY (1999). *Niños y mujeres superdotadas*. Madrid: Narcea.
- ESTEBAN, R.M. (2002). Adaptaciones curriculares individuales y diversificación curricular. La respuesta del profesor a las necesidades educativas especiales. Granada Grupo Editorial Universitario.
- ESTRELLA, E. (2007). Nuevas tecnologías aplicadas a la educación especial. Tutorial Formación, S.L.L.
- Fernández Batanero, J. M. (2010). Estrategias y prácticas educativas eficaces para la inclusión educativa: Un estudio de caso en Andalucía. Archivos Analíticos de Políticas Educativas=Education Policy Analysis Archives, 18, 22.
- Fernández Batanero, J. M. (2011). A la búsqueda de elementos diferenciadores que aumentan los resultados y las expectativas de alumnos en riesgo de exclusión educativa. *Revista de educación*, ISSN 0034-8082, Nº 355, 2011, págs. 197-199.
- GALLEGO ORTEGA, J.L. (2007). La gestión del aula para aprender lengua. *Innovación Educativa*, 17, 187-195.
- GARCIA FERNANDEZ, J. A. (2001). Contextos escolares inclusivos e alumnos con necesidades educativas especiales. *Revista Galega do Ensino*. Educación Especial, 32, 73-88.
- GARCIA SEIJO, M.I. y FERREIRO, X. (2006). A inmigración e as súas consecuencias na escola: unha proposta de traballo para a titoría educativa. *Innovación Educativa*, 16, 111-119.
- GONZALEZ FONTAO, M. P. (1997). La atención a la diversidad. En CID, A. (Coord.). *Practicum I. Prácticas de observación para el título de Maestro* (Pp. 105-116). Orense: Copytema.
- GONZALEZ FONTAO, M. P. (1997). *Capacidad de imagen y creatividad*. Vigo: Servicio de publicaciones de la Universidad de Vigo.
- GONZALEZ FONTAO, M. P. y MARTINEZ SUAREZ, E. (2007). Evaluación cualitativa de la creatividad. *Innovación Educativa*, 17, 209-220.
- GUINEY, D.; O'BRIEN, T. (2003). *Atención a la diversidad en la enseñanza y el aprendizaje. Principios y práctica*. Alianza Editorial: Madrid.
- HERNANDEZ, A. (2008). *Aspectos generales y legislación internacional sobre educación especial*. Impredisur, S.L.
- LOPEZ OCAÑA, A.; ZAFRA, M. (2003). *La atención a la diversidad en la Educación Secundaria Obligatoria*. Octaedro: Barcelona.
- LOPEZ SÁNCHEZ, M. (2006). *La dignificación del alumnado con necesidades educativas especiales*. Granada: Grupo Editorial Universitario
- LOU ROYO, M.A. y LOPEZURQUIZAR, N. (2005). *Bases psicopedagógicas de la Educación Especial*. Madrid: Pirámide.
- MARQUEZ, E. y GARCIA-CANO, M. (2006). Educación intercultural y aprendizaje cooperativo. Una propuesta de innovación educativa en el aula. *Innovación Educativa*, 16, 121-131.
- MARTIN, E.J. (2008). *Programación didáctica de una aula muy especial*. Tutorial Formación, S.L.L.
- MIÑOZ, J.M.; RIOS DE DEUS, M.P. (2004). Atención a la diversidad y calidad. *Revista Española de Orientación y Psicopedagogía*, 15 (2) 413-424.
- MONFORT, M. (2001). *Estimulación del lenguaje oral*. Madrid: ENTHA.
- MUNTANER, J. J. (2001). A figura do profesor de apoio no proceso de atención á diversidade. *Revista Galega do Ensino*. Educación Especial, 32, 107-128.
- NIETO, J. y BOTIAS, F. (2000). *Los equipos de orientación educativa y psicopedagógica*. Barcelona: Ariel.
- PARRILLA, A. (2001). O longo camiño cara á inclusión. *Revista Galega do Ensino*. Educación Especial, 32, 35-54
- PUIGDELLIVOL, I. (2007). *La educación especial en la escuela integrada: una perspectiva desde la diversidad*. Editorial Graó.

- RUIZ, M.C. (2008). *La educación especial en Europa*. Asociación Procompal de Profesores Comprometidos con Almería.
- Salimbeni, O. (2011). Escuela y Comunidad: participación comunitaria en el sistema escolar. *Tendencias pedagógicas*, ISSN1989-8614, Nº 17, 2011, págs. 19-31
- SALVADOR MATA, F. (2000). *Como prevenir las dificultades en la expresión escrita*. Málaga: Aljibe.
- SALVADOR MATA, F. y GARCIA FERNANDEZ, I. (2007). Procesos cognitivos en la composición escrita de personas afectadas de parálisis cerebral. *Innovación Educativa*, 17, 229-238.
- SAN ANDRES, C. (2008). *Nuevas tecnologías aplicadas a la educación especial*. Ediciones Corintia S.R.L.
- SEIJO, D. (2008). *Educación especial, competencias docentes para atención de alumnos con necesidades específicas de apoyo educativo: formación y recursos didácticos*. Port-Royal Ediciones.
- SMITH, D.D. (2003). *Bases psicopedagógicas de la educación especial*. Madrid: Pearson Prentice Hall.
- STAINBACK, S. y STAINBACK, W. (1999). *Currículo para facilitar el aprendizaje a todos los estudiantes*. Madrid: Narcea.
- THOMAS, G; LOXLEY, A. (2007). *Reconstrucción de la educación especial y construcción de la inclusiva*. Editorial La Muralla, S.A.
- TOLCHINSKY, L. (2002). *Procesos de aprendizaje y formación docente en condiciones de extrema diversidad*. Octaedro: Barcelona.
- VEGA, A. (2001). *Los centros escolares ante la inadaptación social*. Málaga: Aljibe.

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica da relixión católica**

Materia	Didáctica da relixión católica			
Código	O05G110V01910			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Grande Seara, Julio			
Profesorado	Grande Seara, Julio			
Correo-e	juliogrseara@yahoo.es			
Web				
Descrición xeral	Nesta materia, preténdese un achegamento á didáctica da relixión católica na escola.			

Competencias de titulación

Código				
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva			
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia			
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida			
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias			
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos			
B1	Capacidade de análise e síntese			
B9	Traballo en equipo			
B11	Habilidades nas relacións interpersoais			
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade			
B14	Compromiso ético			
B16	Adaptación a novas situacións			
B17	Creatividade			
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes			
B21	Motivación pola calidade			

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Coñecer os desenvolvementos da psicoloxía evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6. Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas, así como os valores propios desta etapa	A2	B1
Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.	A2 A12	B1 B12 B19
Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo	A10	B11 B16
Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade	A9	B9 B17
Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas. Promover a sensibilidade relativa á expresión plástica e á creación artística	A7	B17 B21
Valorar a relación persoal con cada alumno e a súa familia como factor de calidade da educación	A10	B11 B12 B14 B21

Contidos

Tema	
------	--

I.- PSICOPEDAGOXÍA RELIXIOSA

Tema 1.- Natureza e finalidade do ensino relixioso escolar.

II.- APRENDER A ENSINAR NA área DE RELIXIÓN,

Tema 2.- Orixinalidade da pedagogía relixiosa e formas de educar na fe.

Tema 3.- Metas e Obxectivos do ensino relixioso escolar.

Tema 4.- A presenza do relixioso no Proxecto Educativo. Contidos de Relixión: o currículo de Relixión de Ed. Primaria.

Tema 5.- Materiais e recursos para o ensino da Relixión

III.- PRÁCTICA DOCENTE DO ENSINO RELIXIOSO

Tema 6.- O profesor de relixión na Escola

Tema 7.- A unidade didáctica. Metodoloxía para a elaboración de unidades didácticas na área de Relixión

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	25	60	85
Estudos/actividades previos	0	34.5	34.5
Traballos de aula	17	0	17
Presentacións/exposicións	1	2.5	3.5
Foros de discusión	10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo e/ou directrices dun traballo, ou exercicio a desenvolver polo estudante.
Estudos/actividades previos	Lectura de forma autónoma por parte do alumnado da documentación recomendada polo profesor que lles facilite o seguimento posterior das sesións maxistras.
Traballos de aula	Elaboración en grupo de unidades didácticas acerca de parábolas e/ou personaxes bíblicos.
Presentacións/exposicións	Exposición na aula da unidade didáctica elaborada en grupo.
Foros de discusión	Debates na aula acerca de temas actuais sobre didáctica da relixión na escola.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	No horario de titorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.
Estudos/actividades previos	No horario de titorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.
Traballos de aula	No horario de titorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.
Foros de discusión	No horario de titorías fixado polo profesor e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou traballos a desenvolver.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	O alumno/a deberá entregar ao final do cuadrimestre un breve resumo dos diversos temas explicados en clase.	50
Traballos de aula	Os alumnos deberán entregar a unidade didáctica elaborada en grupo na aula	25
Presentacións/exposicións	Os alumnos deberán expor na aula, utilizando os recursos que estimen adecuados, a unidade didáctica elaborada e entregada previamente	25

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aqueles/as alumnos/as que non poidan asistir regularmente a clase e, por tanto, non poidan seguir o sistema de avaliación continua exposto anteriormente, serán avaliados/as conforme ao seguinte sistema:

- Deberán elaborar individualmente unha unidade didáctica sobre un tema que lle indicará o profesor, que suporá o 25% da cualificación final.
- Deberán entregar un resumo dos temas que figuran no programa, que suporá o 50% da cualificación final.
- Na data prevista no calendario de exames deberán expor un dos temas que previamente resumiron, elixido por sorteo, que suporá o 25% da cualificación final.

Leste mesmo sistema de avaliación aplicarase aos/as alumnos/as que non superen a materia e deban acudir á segunda convocatoria.

As competencias superadas na primeira edición de Xuño, non serán de novo avaliadas na convocatoria de Xullo.

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA.

LÓPEZ QUINTÁS, A. *Experiencia antropológica y experiencia religiosa*. UNIR. 2010.

ARTACHO LÓPEZ, R. *Enseñar competencias sobre religión. Hacia un currículo de Religión por competencias*. Ed. Desclee De Brouwer. Bilbao. 2009.

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

***Biblia de Jerusalén*, Desclee de Brouwer, Bilbao 1999.**

la Iglesia Católica, Asociación de Editores del Catecismo, Madrid 1992.

GÓMEZ SIERRA, MARIA EUGENIA, *Didáctica de*

Recomendacións

Outros comentarios

Os/AS ALUMNOS/AS QUE CURSEN E SUPEREN ESTA MATERIA CONTARÁN CON 6 ECTS CONDUCENTES Á OBTENCIÓN DA DECLARACIÓN ECLESIAÍSTICA DE IDONEIDADE (D.E.I.) A FIN DE PODER IMPARTIR CLASES DE RELIXIÓN CATÓLICA (B.O.E. núm. 300, de 15 de decembro de 179 e RD 1440/1991, en B.O.E. núm. 224 de 11 de outubro de 1991).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica das matemáticas para a educación infantil**

Materia	Didáctica das matemáticas para a educación infantil			
Código	O05G110V01911			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán Galego			
Departamento	Matemáticas			
Coordinador/a	Fernández Méndez, José Luis			
Profesorado	Fernández Méndez, José Luis			
Correo-e	joslufem@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Con esta materia os alumnos complementarán as competencias e coñecementos de matemáticas necesarios para o desenvolvemento da súa profesión			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B13	Razoamento crítico

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
1. Coñecer as teorías sobre a adquisición e o desenvolvemento das aprendizaxes en matemáticas	A1 A2 A11	B1 B2 B7 B13
2. Coñecer estratexias didácticas para desenvolver: representacións numéricas, nocións espaciais e xeométricas, nocións sobre magnitudes e para o desenvolvemento do pensamento lóxico	A1 A2 A11	B1 B2 B3 B7
3. Coñecer materiais e recursos para o ensino das matemáticas	A1 A2	B1 B2 B7
4. Adquirir capacidade crítica para analizar o D. C. B., en especial a área curricular de Matemáticas e para adaptarse a novas situacións	A1 A3 A11	B1 B2 B13
5. Ser capaz de entender e interpretar situacións de ensinanza/aprendizaxe	A1 A2 A3	B2 B7 B9
6. Ser capaz de deseñar e desenvolver situacións de aprendizaxe nas que interveñan aspectos das matemáticas	A1 A3 A11	B1 B2 B8
7. Ser capaz de crear, seleccionar e avaliar materiais curriculares destinados a promover a aprendizaxe mediante actividades que teñan sentido para o alumnado destas idades	A1 A3 A11	B2 B3

8. Saber utilizar o xogo como principal recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos	A1 A11	B2 B3 B9
9. Ser capaz de promover e avaliar o desenvolvemento do pensamento matemático	A1 A2 A3	B1 B2
10. Ser capaz de asumir a necesidade de desenvolvemento profesional continuo, mediante a autoavaliación da propia práctica	A1 A2 A11	B1 B2

Contidos

Tema	
1. As Matemáticas e a Educación Infantil	Desenrolo mental do neno. Razoamento lóxico-matemático
2. Desenvolvemento dos conceptos numéricos	Concepto de número natural. Operacións
3. Pensamento espacial	Xeometría plana. Xeometría do espazo
4. As magnitudes e a medida	Percepción das magnitudes. O proceso de medir.
5. O proceso de ensinanza aprendizaxe	Estratéxias e técnicas de aprendizaxe
6. As matemáticas no currículo de Educación Infantil	Os contidos de matemáticas en Educación Infantil
7. Recursos e materiais. Elaboración de novos materiais. Fontes e Bibliografía	Recursos e materiais didácticos. Clasificación e modalidades.
8. A actividade matemática na E.I. Organización. Globalización. Avaliación	A actividade matemática: Organización. Globalización. Avaliación
9. Dificultades e problemas didácticos	Dificultades e problemas didácticos nas matemáticas de Educación infantil

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	28	50	78
Traballos de aula	15	30	45
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	1	3
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	7	15	22
Probas de resposta curta	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Ten como finalidade atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas co estudo e/ou temas vinculados coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual).

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Deseñar e expoñer na aula un traballo	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	Elaboración dun traballo individual	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aqueles estudantes que non superen algunhas das probas ou actividades suxeitas a avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo. O sistema de avaliación non establece diferencias entre alumnas/os asistentes e non asistentes

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Centro para o curso 2014-15

Bibliografía. Fontes de información

BASICA:

Cascallana, M.T. (1988): Iniciación a la Matemática. Materiales y recursos didácticos. Santillana, Madrid

Dickson, L. et al. (1991): El aprendizaje de las Matemáticas. Labor. Barcelona

Lovell, S. (1977): El desarrollo de los conceptos básicos y científicos en los niños. Morata, Madrid

Resnik, L. y Ford, W. (1990). La enseñanza de las matemáticas y sus fundamentos psicológicos. Paidós-MEC. Barcelona

COMPLEMENTARIA:

Alsina, C. y otros (1987): Invitación a la Geometría. Síntesis. Madrid

Baroody, A. (1988): El pensamiento matemático de los niños. Visor-MEC, Madrid.

Bartolini Bussi, M. (1992): Lo spazio, l'ordine, la misura. Bergamo. Juvenilia.

Beard, R, M. (1979): Psicología evolutiva de Piaget: una hipótesis para educadores. Kapelusz. Buenos Aires

Guibert, A. et al. (1993): Actividades geométricas para Educación Infantil y Primaria. Narcea, Madrid

Labinowicz, E. (1980): Introducción a Piaget. Fondo educativo interamericano. México.

Maza, C. (1989): Conceptos y numeración en la Educación Infantil. Síntesis, Madrid.

Orton A. (1990). Didáctica de las matemáticas. Cuestiones, teoría y práctica en el aula. Madrid: Morata y M.E.C.

Piaget, J. y Szeminska, A. (1975). Génesis del número en el niño. Buenos Aires: Guadalupe.

Rico, L. (1995). Conocimiento numérico y formación del profesorado. Granada: Servicio de publicaciones, Universidad de Granada.

Skemp, R. (1980). Psicología del aprendizaje de las matemáticas. Madrid: Morata.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Xogo na educación infantil**

Materia	Xogo na educación infantil			
Código	O05G110V01912			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	García Núñez, Francisco Javier			
Profesorado	García Núñez, Francisco Javier			
Correo-e	fjavier@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Desenrolo das capacidades do alunado para a análise das competencias necesarias para coñecer o xogo, os procesos do seu desenrolo no neno e a súa capacidade para aprender con el. O coñecemento do xogo no neno así como o deseño de actividades e estratexias destinadas a promoverlo, son aportacións que desde esta materia se fan ao perfil dos mestres en xeral e de forma especial aos de Educación Infantil. Su adecuación ao perfil da titulación ven dado pola necesidade de coñecementos que teñen os docentes dese ciclo sobre o xogo, da súa evolución e das actividades que axudan na aprendizaxe.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B10	Traballo nun contexto internacional
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma

B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B18	Liderado
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B20	Iniciativa e espírito emprendedor
B21	Motivación pola calidade
B22	Sensibilidade por temas ambientais

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
1. Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B3
	A4	B5
	A5	B6
	A6	B7
	A8	B8
	A11	B9
	A12	B11
		B12
		B13
		B14
		B15
	B16	
	B17	
	B18	
	B19	
	B20	
	B21	
	B22	
2. Potenciar nos nenos e as nenas o coñecemento e control do seu corpo e as súas posibilidades motrices mediante o xogo.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B3
	A4	B5
	A5	B6
	A6	B7
	A8	B8
	A11	B9
	A12	B11
		B12
		B13
		B14
		B15
	B16	
	B17	
	B18	
	B19	
	B20	
	B21	
	B22	

3. Promover o xogo simbólico e de representación de roles como principal medio de coñecemento da realidade social.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B3
	A4	B4
	A5	B6
	A6	B7
	A8	B8
	A11	B9
	A12	B10
		B11
		B12
		B13
	B14	
	B15	
	B16	
	B17	
	B18	
	B19	
	B20	
	B21	
	B22	
4. Ser capaz de utilizar os xogos como medio para promover a comprensión da realidade.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B3
	A4	B5
	A5	B6
	A6	B7
	A8	B8
	A11	B9
	A12	B11
		B12
		B13
		B14
	B15	
	B16	
	B17	
	B18	
	B19	
	B20	
	B21	
	B22	
5. Diseñar actividades lúdicas encamiñadas ao desenvolvemento das habilidades motrices.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B3
	A4	B4
	A5	B5
	A6	B6
	A9	B7
	A11	B8
	A12	B9
		B11
		B12
		B13
	B14	
	B15	
	B16	
	B17	
	B18	
	B19	
	B20	
	B21	
	B22	

Contidos

Tema

<p>BLOQUE 1; Concepto e fundamentos do xogo na idade infantil.</p> <hr/> <p>BLOQUE 2; Os xogos na idade infantil (xogo simbólico, con material motriz, material reutilizable, autóctonos, populares e tradicionais);</p> <hr/> <p>BLOQUE 3 - Espazos, recursos e materiais para o xogo infantil.</p> <hr/> <p>BLOQUE 4 - Novas tendencias nos xogos infantís.</p>	<p>NUCLEO TEMATICO 1: O XOGO, CONCEPTOS E CARACTERISTICAS XERAIS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.- Conceptos etimolóxico, académico e outros. 2.- Concepto fisiolóxico. 3.- Concepto psicolóxico. 4.- Concepto sociolóxico. 5.- Características esenciais do xogo. 5.1.- Actividade con finalidade intrínseca. 5.2.- Actividade agradable. 5.3.- Actividade propia da infancia. 5.4.- Preparación para a vida. 5.5.- Proceso socializador. 6.- O xogo motor e o seu papel na Educación. <p>NUCLEO TEMATICO 2: TEORIAS DO XOGO</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.- Introducción. 2.- Teorías de causa eficiente. 2.1.- Teoría do descanso e da distracción. 2.2.- Teoría do excedente de enerxía. 2.3.- Teoría do atavismo. 2.4.- Teoría catártica. 3.- Teorías de causa final. 3.1.- Teoría do exercicio preparatorio. 3.2.- Teoría da derivación por ficción. 3.3.- Teoría psicoanalítica. 4.-Teorías estruturais. 4.1.- Teoría da dinámica infantil. 4.2.- Teoría da estruturación do pensamento. <hr/> <p>NUCLEO TEMATICO 3: EVOLUCION DOS INTERESES LUDICOS NAS DIFERENTES IDADES</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.- Evolución dos xogos segundo Guy Jacquin. 2.- Evolución dos xogos segundo Jean Chateau. 3.- Evolución dos xogos segundo Jean Piaget. 4.- Evolución dos xogos segundo outros autores. 5.- Metodoloxía de aplicación do xogo nas diferentes idades. <p>NUCLEO TEMATICO 4: CLASIFICACIÓNS DO XOGO</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.- Clasificación dos xogos segundo distintos autores. 2.- Clasificación dos xogos segundo sexa o seu contido. 3.- Clasificación dos xogos polo nivel de dificultade. 4.- Clasificación dos xogos pola calidade física que desenvolve. 5.- Clasificación dos xogos segundo as habilidades motrices que desenvolve. 6.- Outras clasificacións posibles. Metodoloxía. <hr/> <p>NUCLEO TEMATICO 5: MEDIOS E MATERIAIS DO XOGO</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.-Medios do xogo: Humanos: Os xogadores Físicos: Os espazos no xogo. Metodoloxía de uso. O tempo, problemática específica. Metodoloxía de uso. 2.- Materiais do xogo. Tipos. 3.- Adecuación do material á idade. 4.- Creación e construción de materiais de xogo. <hr/> <p>NUCLEO TEMATICO 6: XOGO E MOVEMENTO</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.- Importancia do xogo no movemento. 2.- Funcións do xogo motor. 3.- Xogo e deporte. Análise. 4.-Xogos modificados. Metodoloxía de aplicación. 5.- Xogos colectivos deportivos. Metodoloxía de aplicación. 6.- Adecuación dos deportes ás características dos participantes. Metodoloxía de aplicación. 7.- O xogo e mellóraa da condición física. Metodoloxía de aplicación. <p>NUCLEO TEMATICO 7: O XOGO NOS DESEÑOS CURRICULARES</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.- O xogo e a programación. 2.- O xogo no D. C. B. de Educación Infantil. Metodoloxía e aplicación.
---	---

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	2	0	2
Sesión maxistral	13	15	28

Traballos de aula	4	8	12
Traballos tutelados	4	16	20
Presentacións/exposicións	19.5	10.5	30
Probos de tipo test	2	14	16
Traballos e proxectos	4	10	14
Probos prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	4	20	24
Outras	0	4	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos no aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Traballos tutelados	O estudante, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recolleita de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula. O alumnado poderá tamén consultar calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Sesión maxistral	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula. O alumnado poderá tamén consultar calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Traballos de aula	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula. O alumnado poderá tamén consultar calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Traballos tutelados	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula. O alumnado poderá tamén consultar calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Probos	Descrición
Probos de tipo test	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula. O alumnado poderá tamén consultar calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Probos prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula. O alumnado poderá tamén consultar calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Traballos e proxectos	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula. O alumnado poderá tamén consultar calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.
Outras	A atención ao alumnado farase a través da plataforma Tema, por correo electrónico, telefónicamente e na propia aula. O alumnado poderá tamén consultar calquera tipo de dúbida nos horarios de titoría que o profesor ten no seu despacho.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Probos de tipo test	Probos para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	25

Traballos e proxectos	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo, de forma oral ou escrita.	25
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade suscitada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	25
Outras	Valórase a asistencia ás clases prácticas. No suposto de non poder asistir realizarase un exame específico sobre os contidos das prácticas	25

Outros comentarios sobre a Avaliación

As actividades non superadas na 1ª convocatoria, poderán ser recuperadas na convocatoria de xullo.

O alumnado que por motivo xustifico non poida asistir ás sesións prácticas realizará un exame específico sobre os contidos das prácticas.

As datas dos exames, según calendario aprobado en Xunta de Titulación o 19 de xuño de 2013, son: o 20 de maio de 2015 , as 12 horas; é as da convocatoria de xullo, o 8 de xullo de 2015 as 16 horas.

Bibliografía. Fontes de información

Básica

Moreno, J.A. (Coord.) (2002). *Aprendizaje a través del juego*. Málaga: Aljibe.

Piaget, J. (1961): *La formación del símbolo en el niño*. México: Fondo de Cultura Económica.

Complementaria

Bandet, J. y Abbadie M. (1983). *Como enseñar a través del juego*. Barcelona: Fontanella.

Berne, E. (1983). *Juegos en que participamos*. Barcelona: Diana.

Chateau, J. (1973): *Psicología de los juegos*. Buenos Aires: Kapelusz.

Cratty, B.J. (1982) *Juegos escolares que desarrollan la conducta*. México: Pax - México.

Cratty, B.J. (1983). *Juegos didácticos activos*. México: Pax México.

Elkonin, D.B. (1980). *Psicología del juego*. Madrid: Visor Libros.

Erikson, E. y otros (1982). *Juego y desarrollo*. Barcelona: Crítica.

Garaigordobil Landazabal, Maite (2003). *Intervención psicológica para desarrollar la personalidad infantil : juego, conducta prosocial y creatividad*. Madrid: Ediciones Pirámide, S.A.

Grunfel.D, F. (1978). *Juegos de todo el mundo*. Madrid: Edilan.

Hartley, R.E. y otros (1977). *Como comprender los juegos infantiles*. Buenos Aires: Horme.

Hildegard, H. (1978). *El juego y los juguetes*. Buenos Aires: Kapelusz.

Jeffrey, D.M. y otros (1977). *Vamos a jugar*. Madrid: Serem.

Moor, P. (1981). *El juego en la educación*. Barcelona: Herder.

Moreno Murcia, Juan Antonio (2002). *Aprendizaje a través del juego*. Archidona: Ediciones Aljibe.

Palacios, J. (1995). *Xogos motores*. Lea. Santiago.

Paredes Ortiz, Jesús (2003). *Juego, luego soy: teoría de la actividad lúdica*. Sevilla: Editorial Wanceulen.

Piaget, J. (1961): *La formación del símbolo en el niño*. México: Fondo de Cultura Económica.

Ríos Hernández, Mercedes (2003). *Actividad física adaptada : el juego y los alumnos con discapacidad*. Editorial Paidotribo, S.L. Barcelona.

Roussel, A. (1970). *El juego de los niños*. Barcelona: Herder.

Sarazanas, R. & Bandet, J. (1982). *El niño y sus juguetes*. Madrid: Narcea.

Terr, L. (2000): *El juego: por qué los adultos necesitan jugar*. Barcelona: Paidós

Vial, Jean. (1988). *Juego y educación. Las ludotecas*. Madrid: Akal Universitaria.

Wallon, Henry. (1984). *La evolución psicológica del niño*. Barcelona: Crítica.

Recomendacións

Outros comentarios

1. Asistir as aulas, resultará moi beneficioso para cumprir os oxetivos da materia sobre todo nas aplicacións prácticas. Nas primeiras sesións darase unha visión de conxunto y anticiparán as tarefas actividades que serán desenroladas.
 2. Se no podes asistir as aulas, será especialmente importante ir a as titorías do profesorado, así como a visita frecuente a plataforma docente de nuestra Universidad TEMA. Ahí poderás atopar todas as actividades que terás que facer para tua formación e superación da materia.
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Idioma estranxeiro II: Francés**

Materia	Idioma estranxeiro II: Francés			
Código	O05G110V01931			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Francés			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a	Franco Paz, María Victoria			
Profesorado	Franco Paz, María Victoria			
Correo-e	vfrances@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Adquisición e perfeccionamento do nivel B2 do Marco Común Europeo.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B15	Aprendizaxe autónoma
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Comprender discursos e conferencias extensos, e ata seguir liñas argumentais complexas sempre que o tema sexa relativamente coñecido. Comprender case todas as noticias da televisión e os programas sobre temas actuais. Comprender a maioría das películas nas que se fala nun nivel de lingua estándar.	A3	B3 B4
Ser capaz de ler artigos e informes relativos a problemas contemporáneos nos que os autores adoptan posturas ou puntos de vista concretos. Comprender a prosa literaria contemporánea.	A3	B3 B4
Poder participar nunha conversación con certa fluidez e espontaneidade, e tomar parte activa en debates desenvolvidos en situacións cotiás sobre temas relacionados co ámbito persoal, profesional ou educativo, explicando e defendendo os seus puntos de vista. Comprender e reaccionar adecuadamente e facer uso do idioma tal e como se utiliza nas transaccións habituais do aula e docentes.	A3	B3 B4
Presentar descrições claras e detalladas dunha ampla serie de temas relacionados coa súa especialidade. Desenvolver a competencia comunicativa necesaria para abordar en francés, con fluidez e seguridade, os temas de interese para alumnos de educación infantil e primaria que figuran nas recomendacións para o deseño das programacións de lingua estranxeira nestes niveis.	A1 A3	B2 B3
Ser capaz de escribir textos claros e detallados sobre temas relacionados cos seus intereses. Escribir redaccións ou informes transmitindo información ou propondo motivos que apoiem ou refuten un punto de vista concreto, relacionados co ámbito persoal, profesional e educativo. Escribir cartas que destacan a importancia que lle dan a determinados feitos ou experiencias.	A3	
Desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma e de traballo cooperativo, favorecendo a análise e a observación dos propios procesos de aprendizaxe.	A1 A10	B15
Coñecer formas e medios para continuar e enriquecer a súa propia formación cultural e lingüística	A10	B15 B19
Desenvolver certas actitudes afectivas desexables nun docente de L.E., por exemplo, solidariedade e cooperación cos demais, interese e tolerancia cara ao diferente, seguridade na propia competencia comunicativa, e unha visión da L.E. como un medio de comunicación cultural e non meramente unha materia máis.	A5	B4 B19

Contidos	
Tema	
1 - Aspectos lingüísticos	Léxico, gramática, semántica, fonética, ortografía, ortoepía.
2 - Aspectos sociolingüísticos	Os marcadores lingüísticos de relacións sociais, as normas de cortesía, as expresións de sabeduría popular, diferenzas de rexistro. Dialecto e acentos.
3 - Aspectos discursivos	Ordenar oracións en función da secuencia "natural", relacións de causa e efecto (ou viceversa), e estruturación do discurso; ordenar o discurso en función de organización temática, coherencia e cohesión, Estilo e rexistro. Organización do texto segundo as distintas macrofunciones. Elaboración, sinalización e secuenciación dos textos escritos.
4 - Aspectos estratéxicos	Estratexias verbais que se utilizan para impedir a incomunicación: solicitude de repetición, paráfrasis, uso de palabras xerais, aproximación, aclaración, solicitude de axuda. Utilización de palabras 'comodín' ou 'recheo'.
5 - Aspectos culturais e interculturais	A vida diaria, as relacións persoais, valores, crenzas e actitudes, linguaxe corporal, convencións sociais, comportamentos rituais, etc. Nivel diacrónico: historia, artes, monumentos, etc.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Sesión maxistral	10	25	35
Traballos de aula	20	20	40
Prácticas autónomas a través de TIC	0	15	15
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	10	15	25
Presentacións/exposicións	10	22	32
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa asignatura. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	Atenderáanse as dificultades do alumno facendo un seguimento individual con vista ao proceso de aprendizaxe.
Presentacións/exposicións	Atenderáanse as dificultades do alumno facendo un seguimento individual con vista ao proceso de aprendizaxe.
Prácticas autónomas a través de TIC	Atenderáanse as dificultades do alumno facendo un seguimento individual con vista ao proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Atenderáanse as dificultades do alumno facendo un seguimento individual con vista ao proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.	10
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	A participación activa e implicación na resolución de exercicios e actividades didácticas serán obxecto de avaliación continua.	10
Presentacións/exposicións	Evaluación global do proceso de aprendizaxe e a adquisición de competencias e coñecementos mediante exposicións por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes de un tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo. O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita	40
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	40

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente, deberán presentarse a unha proba escrita e a unha proba oral en francés. Estas probas versarán sobre os contidos da asignatura e cada unha delas puntuará o 50% da nota final.

Na convocatoria de xulio, únicamente se avaliarán as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente ao seu cuatrimestre.

Data do exame: Consultar a web da facultade (<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/>) no menú Datas exames.

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA BEACCO, J.C., BOUQUET, S. et PORQUIER, R., Niveau B2 pour le Français, Didier, 2004. GRÉGOIRE, M., Grammaire progressive du français. Niveau avancé, Clé International, 2001. MIQUEL, C. et GOLIOT-LÉTÉ, A., Vocabulaire progressif du français, Clé International, 2001. STEELE, R., Civilisation progressive du français, Clé International, 2002. BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA BOURGEOIS, R. et TERRONE, P., La France des institutions, Presses Universitaires de Grenoble, 2001. CHAMBERLAIN, A. et STEELE, R., Guide pratique de la communication, Didier, 1991. CHOLLET, I. et ROBERT, J.M., Précis de Grammaire, Clé International, 2009. GUILLEMANT, D., La France en poche, Pearson Longman, 2006. LE ROBERT NATHAN, Conjugaison, Nathan, 1995. ROBERT, P., Dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française, Le Robert, 1974. WALTER, H., Le français dans tous les sens, Le Livre de Poche, 1988.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Francés/O05G120V01909

Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés/O05G120V01905

Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés/O05G120V01906

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua francesa e a súa didáctica/O05G120V01505

Outros comentarios

Sería recomendable poseer coñecementos previos, é dicir o nivel B1 segundo o marco europeo para o estudo das linguas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Idioma estranxeiro II: Inglés**

Materia	Idioma estranxeiro II: Inglés			
Código	O05G110V01932			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Larkin Galiñanes, María Cristina			
Profesorado	Figueroa Revilla, Beatriz Olga Larkin Galiñanes, María Cristina			
Correo-e	larkin@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Preténdese aproximar aos estudantes que cursen esta materia ao nivel de competencia comunicativa en inglés definido polo Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas como B2.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B10	Traballo nun contexto internacional
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B20	Iniciativa e espírito emprendedor

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

1. Comprender discursos extensos, e seguir liñas argumentais complexas sempre que o tema sexa A3 relativamente coñecido. Comprender case todas as noticias da televisión e os programas sobre temas actuais. Comprender a maioría das películas nas que se fala nun nivel de lingua estándar.		B1 B2 B3 B4 B7 B9 B10 B11 B12 B15 B17 B19
2. Ser capaz de ler artigos e informes relativos a problemas contemporáneos nos que os autores adoptan posturas ou puntos de vista concretos. Comprender a prosa literaria contemporánea.	A3	B1 B3 B4 B6 B7 B9 B10 B12 B13 B15 B17 B19
3. Poder participar nunha conversación con certa fluidez e espontaneidade, e tomar parte activa en debates desenvolvidos en situacións cotiás sobre temas relacionados co ámbito persoal, profesional ou educativo, explicando e defendendo os seus puntos de vista . Comprender e reaccionar adecuadamente e facer uso do idioma tal e como se utiliza nas transaccións habituais do aula e docentes.	A3 A5	B3 B4 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B15 B16 B17 B19
4. Presentar descrições claras e detalladas de temas relacionados coa súa especialidade. Desenvolver a competencia comunicativa necesaria para abordar en inglés, con fluidez e seguridade, os temas de interese para alumnos de educación infantil e primaria que figuran nas recomendacións para o deseño de programacións de lingua estranxeira nestes niveis.	A1 A3 A5	B1 B2 B3 B4 B10 B11 B12 B17 B19
5. Ser capaz de escribir textos claros e detallados sobre temas relacionados cos seus intereses. Escribir redaccións e informes.	A3	B1 B2 B3 B4 B6 B10 B11 B13 B17 B19
6. Desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma e de traballo cooperativo, favorecendo a análise e a observación dos propios procesos de aprendizaxe	A3 A10	B2 B6 B7 B9 B10 B11 B12 B15 B19 B20

7. Coñecer formas e medios para continuar e enriquecer a súa propia formación cultural e lingüística.

A9
A10
B2
B5
B6
B10
B14
B15
B16
B17
B19
B20

Contidos

Tema	
1. Aspectos lingüísticos	Léxico, gramática, semántica, fonética, ortografía, ortoepía.
2. Aspectos sociolingüísticos	Os marcadores lingüísticos de relacións sociais, as normas de cortesía, as expresións de sabedoría popular. Diferenzas de rexistro. Dialecto e acento.
3. Aspectos discursivos	Ordenar oracións en función da secuencia 'natural', relacións de causa e efecto (ou viceversa), e estruturación do discurso; ordenar o discurso en función de organización temática, coherencia e cohesión, estilo e rexistro. Organización do texto segundo as distintas macrofuncións. Elaboración, sinalización e secuenciación dos textos escritos
4. Aspectos estratéxicos	Estratexias verbais que se utilizan para impedir a incomunicación: solicitude de repetición, paráfrasis, uso de palabras xerais, aproximación, aclaración, solicitude de axuda. Utilización de palabras 'comodín' ou 'recheo'
5. Aspectos culturais e interculturais	A vida diaria, as relacións persoais, valores, crenzas e actitudes, linguaxe corporal, convencións sociais, comportamentos rituais, etc. Nivel diacrónico: historia, artes, monumentos, etc.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Traballos de aula	23	41	64
Obradoiros	23	36	59
Presentacións/exposicións	3	10	13
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	10	12

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Obradoiros	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudantes.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Presentacións/exposicións	Os estudantes disporán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.
Traballos de aula	Os estudantes disporán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.
Obradoiros	Os estudantes disporán de atención personalizada, tanto nas horas de tutoría como nas horas de traballo en grupos máis reducidos.

Avaliación

Descrición	Cualificación
------------	---------------

Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.	16.6
Obradoiros	Actividades enfocadas á adquisición de coñecementos e habilidades manipulativas e instrumentais sobre unha temática concreta, con asistencia específica por parte do profesor ás actividades individuais e/ou en grupo que desenvolven os estudantes.	16.6
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	16.8
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Farase unha proba final que constará de dous partes: unha proba de redacción e unha entrevista oral duns dez minutos. Cada unha destas probas levará o 25% da nota final.	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar esta asignatura o alumno deberá conseguir polo menos un 25% da nota total naqueles aspectos que NON forman parte do exame final. No que respecta a este último, o estudante deberá aprobar tanto a parte escrita como a oral. As competencias non superadas na convocatoria de xuño poderán ser recuperadas en xullo. Os alumnos que non poidan asistir a clase deberán porse en contacto coa profesora ao principio do curso para pactar con ela un plan de traballo.

Data do exame: Consultar a web da facultade (<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/>) no menú "Datos exames".

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Collins diccionario español-inglés. inglés-español. Barcelona: Grijalbo, Glasgow: Harper Collins, 2002.

Larousse diccionario: English-Spanish, español-inglés. Barcelona: Larousse, 2008.

Longman Language Activator. Harlow, Essex: Pearson Education, 2002.

Oxford Practice Grammar. J. Eastwood & R. Mackin. University Press, 2006.

Cambridge: Cambridge Co-Build English Guides. Collins, 1996 - 2008

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica da lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01916

Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés/O05G120V01914

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés/O05G120V01912

Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés/O05G120V01913

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua inglesa e a súa didáctica/O05G120V01507

Outros comentarios

Recoméndase aos estudantes que cursen esta materia que teñan adquirido previamente un nivel B1 alto en lingua inglesa, tanto escrita como oral.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés**

Materia	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés			
Código	O05G110V01933			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Francés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	de Prada Creo, Elena			
Profesorado	de Prada Creo, Elena			
Correo-e	edeprada@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Contribución das novas tecnoloxías e medios audiovisuais na procura de recursos para o ensino/aprendizaxe do francés lingua estranxeira.			

Competencias de titulación

Código	
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B5	Coñecemento de informática
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B10	Traballo nun contexto internacional
B13	Razoamento crítico
B15	Aprendizaxe autónoma
B17	Creatividade
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
1. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para o dominio das regras que subxacen á utilización da linguaxe, en relación aos compoñentes fonolóxico, morfolóxico, sintáctico, semántico e léxico.	A2 A7 A11	B4 B5 B15
2. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para o dominio dos diferentes rexistros, variedades lingüísticas e regras socioculturais	A2 A7 A11	B4 B5 B19
3. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para a creación de textos de distintos tipos e interpretación do seu sentido	A2 A7 A11	B1 B3 B4 B5 B13 B17
4. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para unha implicación tanto nos aspectos cognitivos como actitudinais, nun diálogo constante con individuos doutra comunidade	A4 A7 A11	B3 B4 B5 B7

5. Capacidade de manexo das Tics como recurso didáctico para o dominio de estratexias de comunicación verbal e non verbal que compensen deficiencias de comunicación ou para conseguir unha maior efectividade na comunicación	A4 A7 A11	B1 B2 B3 B4 B5 B7 B8 B10
--	-----------------	---

Contidos

Tema	
As TIC no proceso de aprendizaxe da lingua francesa	*
2.CD-ROMs	*
3.Software e aplicacións de grabación de sonido y* video	
4.Email	*
5.Chat	*
6.Paxinas web	*
7.Ferramentas de autor:Hot potatoes	*
8.Blogs y outras ferramentas da web	*
9.Plataformas de aprendizaxe virtual	*
10. Audio/videoconferencia.	*

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	6	0	6
Prácticas de laboratorio	30	24	54
Presentacións/exposicións	1	3	4
Traballos tutelados	4	12	16
Prácticas autónomas a través de TIC	3	9	12
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	10	13
Actividades introdutorias	1	0	1
Traballos e proxectos	4	35	39
Probos de tipo test	2	3	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios científico-técnicos, de idiomas, etc).
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Prácticas de laboratorio	Atenderanse ás dificultades do alumnado de maneira individual e tamén en grupo
Traballos tutelados	Atenderanse ás dificultades do alumnado de maneira individual e tamén en grupo
Resolución de problemas e/ou exercicios	Atenderanse ás dificultades do alumnado de maneira individual e tamén en grupo
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	Atenderanse ás dificultades do alumnado de maneira individual e tamén en grupo

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Prácticas de laboratorio	Realización de tarefas específicas realizadas no laboratorio de idiomas baixo a orientación do profesor.	20
Traballos e proxectos	Presentación de traballo ou proxecto final en formato dixital con memoria explicativa en lingua francesa realizado segundo as orientacións do profesor.	50
Probas de tipo test	Probas tipo test sobre contidos teóricos da materia.	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

As competencias non adquiridas na convocatoria de xaneiro/maio (1º edición) poderán ser recuperadas na 2 edición de xullo. Neste caso, manterase a nota de próbalas/actividades xa superadas ata esta segunda convocatoria.

Segundo a normativa vixente, con independencia da asistencia ou non ás clases, o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

As datas do exame poden ser consultadas na web da facultade no seguinte

enlace: <http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/grao-educacion-infantil/exames>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica:

" PÉDAGOGIE DE L'AUDIOVISUEL ET DU MULTIMÉDIA ", Y. BOURRON, J-P CHAPUIS, J-L RUBY, LES EDITIONS DEL'ORGANISATION

" DES MÉDIAS DANS LES COURS DE LANGUES ", C. DE MARGERIE, L. PORCHER, CLÉ INTERNATIONAL

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua francesa e a súa didáctica/O05G120V01505

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Idioma estranxeiro: Francés/O05G120V01904

Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés/O05G120V01906

Outros comentarios

-Sería recomendable unha iniciación mínima no idioma francés e coñecementos previos a nivel de bacharelato, ou nivel A1 segundo o Marco Común Europeo para o estudo das linguas. En todo caso pódense reforzar os coñecementos do idioma e elevar o nivel a través de cursos na escola de idiomas, da UNED e noutros estamentos e medios dos que se dispón na actualidade a nivel autónomo como son as metodoloxías que se poden atopar en internet e as páxinas web especializadas na aprendizaxe das linguas estranxeiras.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés**

Materia	Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Inglés			
Código	O05G110V01934			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Fernández Carballo Calero, María Victoria			
Profesorado	Fernández Carballo Calero, María Victoria			
Correo-e	victoria@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Integración das novas tecnoloxías da información e a comunicación (NTICs) no proceso de ensino-aprendizaxe da lingua inglesa.			

Competencias de titulación

Código	
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas nos estudantes
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B5	Coñecemento de informática
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B10	Traballo nun contexto internacional
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
1. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para o dominio das regras que subiacen á utilización da linguaxe, en relación aos componentes fonolóxico, morfolóxico, sintáctico, semántico e léxico.	A10	B4
	A11	B5
		B15
2. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para o dominio dos diferentes rexistros, variedades lingüísticas e regras socioculturais.	A10	B4
	A11	B5
		B12
		B15
		B19
3. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para a creación de textos de distintos tipos e interpretación do seu sentido.	A10	B1
	A11	B3
		B4
		B5
		B13
		B17

4. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para unha implicación tanto nos aspectos cognitivos como actitudinais, nun diálogo constante con individuos doutra comunidade.	A4 A10 A11	B3 B4 B5 B9 B10 B11 B12 B14 B15 B16 B19
5. Capacidade de manexo das TICs como recurso didáctico para o dominio de estratexias de comunicación verbal e non verbal que compensen deficiencias de comunicación ou para conseguir unha maior efectividade na comunicación.	A10 A11	B1 B2 B3 B4 B5 B7 B8 B10

Contidos

Tema	
1. As TIC no proceso de ensino/aprendizaxe da lingua inglesa	1.1. Vantaxes e desvantaxes 1.2. Competencias básicas do alumno e do profesor 1.3. Usos educativos 1.4. O papel do alumno e do profesor 1.5. Modalidades de ensino/aprendizaxe
2. CD-ROMs	2.1. Vantaxes fronte ao uso de Internet 2.2. Consideracións prácticas sobre a súa introdución no proceso de ensino/aprendizaxe 2.3. Opcións de incorporación 2.4. Destrezas lingüísticas
3. Standalone software	3.1. Procesador de textos Microsoft Office Word 3.2. Software de presentación PowerPoint 3.3. Concordancers 3.4. Software de grabación de audio
4. Email	4.1. Creación dunha conta 4.2. Tarefas e feedback a través de email 4.3. Actividades que implican o uso do email 4.4. Información ao alumnado a través de email 4.5. Email discussion groups 4.6. Epals 4.7. Netiquette 4.8. Xestión de emails
5. Chat	5.1. Definición 5.2. Tipos 5.3. Chats educativos 5.4. Programas 5.5. Vantaxes e desvantaxes 5.6. Pasos para a introdución do chat 5.7. Formulación 5.8. Tipos de actividades
6. Websites	6.1. Buscadores 6.2. Dereitos de autor 6.3. Recursos didácticos e características desexables 6.4. Websites e foros específicos 6.5. Tipos de actividades e áreas temáticas 6.6. Avaliación de material online
7. Webquests	7.1. Definición 7.2. Metodoloxía Webquest 7.3. Estrutura 7.4. Tipos 7.5. Pasos para deseñar unha Webquest 7.6. Características dunha Webquest para a aprendizaxe/ensino da lingua inglesa 7.7. Avaliación dunha Webquest

8. Ferramentas de autor: Hot Potatoes	8.1. Que é HP? 8.2. Características básicas 8.3. Instalación, configuración e rexistro 8.4. Interfaz, menú, barra de ferramentas, iconos 8.5. Elaboración dun exercicio 8.6. Tipos de exercicios 8.7. Inserción de elementos 8.8. Creación de unidades didácticas 8.9. Publicación de exercicios
9. Blogs e outras ferramentas da Web 2.0	9.1. Web 1.0 vs Web 2.0 9.2. A Web 2.0 no aula de lingua inglesa 9.3. Aplicacións da Web 2.0: Blogs, wikis, redes sociais, podcast, vídeo, imaxe e presentacións. Organización da información.
10. Plataformas de aprendizaxe virtual	10.1. Definición de contorna virtual de ensino/aprendizaxe 10.2. Características 10.3. Elementos 10.4. Modalidades 10.5. Posibilidades de acceso 10.6. Moodle 10.7. Vantaxes e desvantaxes fronte á Web 2.0

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Sesión maxistral	8	10	18
Prácticas de laboratorio	32	22	54
Presentacións/exposicións	1	3	4
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	2	8	10
Foros de discusión	1	3	4
Traballos tutelados	1	2	3
Estudos/actividades previos	1	3	4
Probas de tipo test	1	9	10
Probas de autoavaliación	1	9	10
Traballos e proxectos	3	28	31

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de xeito autónomo
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividade desenvolvida nunha contorna virtual na que se debaten temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional.
Foros de discusión	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballos tutelados	O estudante, de xeito individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma do/s estudante/s que inclúe a procura e recolleita de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, etc.
Estudos/actividades previos	Procura, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula e/ou laboratorio de forma autónoma por parte do alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Prácticas de laboratorio: atenderase de forma personalizada ao alumnado na aula axudándolle a superar as dificultades que se lle presenten no desenvolvemento do seu traballo.- Traballos tutelados: prestarase atención individual e grupal ao alumnado na realización dos seus traballos, levándose a cabo o seu seguimento.- Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma: atenderanse as demandas puntuais que presente o alumnado dentro da aula ou vía email no que concerne á resolución de problemas ou exercicios de forma autónoma.- Traballos e proxectos: atenderase ao alumnado na aula ou vía email, axudándoo e orientándoo no desenvolvemento dos seus traballos e proxectos.
Traballos tutelados	Prácticas de laboratorio: atenderase de forma personalizada ao alumnado na aula axudándolle a superar as dificultades que se lle presenten no desenvolvemento do seu traballo.- Traballos tutelados: prestarase atención individual e grupal ao alumnado na realización dos seus traballos, levándose a cabo o seu seguimento.- Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma: atenderanse as demandas puntuais que presente o alumnado dentro da aula ou vía email no que concerne á resolución de problemas ou exercicios de forma autónoma.- Traballos e proxectos: atenderase ao alumnado na aula ou vía email, axudándoo e orientándoo no desenvolvemento dos seus traballos e proxectos.
Prácticas de laboratorio	Prácticas de laboratorio: atenderase de forma personalizada ao alumnado na aula axudándolle a superar as dificultades que se lle presenten no desenvolvemento do seu traballo.- Traballos tutelados: prestarase atención individual e grupal ao alumnado na realización dos seus traballos, levándose a cabo o seu seguimento.- Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma: atenderanse as demandas puntuais que presente o alumnado dentro da aula ou vía email no que concerne á resolución de problemas ou exercicios de forma autónoma.- Traballos e proxectos: atenderase ao alumnado na aula ou vía email, axudándoo e orientándoo no desenvolvemento dos seus traballos e proxectos.
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	Prácticas de laboratorio: atenderase de forma personalizada ao alumnado na aula axudándolle a superar as dificultades que se lle presenten no desenvolvemento do seu traballo.- Traballos tutelados: prestarase atención individual e grupal ao alumnado na realización dos seus traballos, levándose a cabo o seu seguimento.- Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma: atenderanse as demandas puntuais que presente o alumnado dentro da aula ou vía email no que concerne á resolución de problemas ou exercicios de forma autónoma.- Traballos e proxectos: atenderase ao alumnado na aula ou vía email, axudándoo e orientándoo no desenvolvemento dos seus traballos e proxectos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Prácticas de laboratorio	Realización de prácticas no laboratorio de idiomas, ante a presenza da profesora. O seguimento realizarase con técnicas baseadas na observación directa. Nalgúns casos concretos haberá que facer entrega de resultados.	20
Probas de tipo test	Probas tipo test sobre contidos teóricos da materia.	30
Traballos e proxectos	Presentación de traballo ou proxecto final. É necesario facer a súa entrega en formato dixital dentro do prazo concretado. Para a súa cualificación teranse en conta, entre outros aspectos, o contido, a estrutura, orixinalidade e uso apropiado da lingua inglesa.	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

Será necesario asistir polo menos a un 80% das sesións presenciais para ser avaliados a través das referidas ponderacións. Para superar a materia é necesario ter unha puntuación mínima na teoría (1,5 puntos) e na práctica (3,5 puntos). En caso de superar unha das partes da materia (teórica ou práctica), conservarase a súa cualificación ata a convocatoria de xullo.

Cando a algún estudante non se lle poida cualificar a través da avaliación continua, este deberá realizar unha proba dos contidos teóricos da materia que pondera ata 3 puntos da nota final e outra dos contidos prácticos que pondera ata 7 puntos. Para superar a materia será preciso que obteña en cada unha das partes (teoría e práctica) un 50% da cualificación establecida para cada apartado, é dicir 1,5 puntos en contidos teóricos e 3,5 puntos en contidos prácticos. En caso de superar unha das partes da materia (teórica ou práctica), conservarase a súa cualificación ata a convocatoria de xullo.

Data do exame: Consultar a web da facultade (<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/>) no menú "Datos exames".

Bibliografía. Fontes de información

- Dudeney, G., & Hockly, N. (2007). *How to teach English with technology*. Pearson □ Longman.

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA:

- Fernández, M.V. (2008). *Aprendiendo inglés en la Red*. Editorial Abecedario.
- Villatoro, J. (2008). *La Web 2.0 aplicada a la enseñanza del ELE*.
- Warschauer, M., & Healey, D. (1998). Computers and language learning: an overview. *Language Teaching*, 31, 57-71.
- *Computer Assisted Language Learning: An International Journal*
<http://www.tandf.co.uk/journals/titles/09588221.asp>
<http://itsig.org.uk/newsletter.html>
- *The EUROCALL Review (OAJ)*
<http://www.eurocall-languages.org/news/newsletter/>
- *CALL-EJ On-line (OAJ)*
<http://www.tell.is.ritsumei.ac.jp/callejonline/>
- *JALTCALL Journal (OAJ)*
<http://jaltcall.org/journal/>
- *ReCALL*
<http://www.eurocall-languages.org/recall/index.html>

Recomendacións

Outros comentarios

RECOMÉNDASE:

1. A asistencia continuada ás sesións de teoría e práctica.
 2. Dominio da informática a nivel usuario.
 3. Actitude favorable e receptiva para a experimentación/exploración das enormes posibilidades que ofrecen as novas tecnoloxías no campo da aprendizaxe/ensino da lingua estranxeira (inglés).
-

DATOS IDENTIFICATIVOS**Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés**

Materia	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Francés			
Código	O05G110V01935			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Francés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	de Prada Creo, Elena			
Profesorado	de Prada Creo, Elena			
Correo-e	edeprada@uvigo.es			
Web				
Descrición	Repercusións da noción de situación de comunicación no ensino/aprendizaxe do francés lingua estranxeira. xeral			

Competencias de titulación

Código				
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil			
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva			
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos			
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles			
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión			
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes			
B1	Capacidade de análise e síntese			
B2	Capacidade de organización e planificación			
B3	Comunicación oral e escrita			
B4	Coñecemento de lingua estranxeira			
B11	Habilidades nas relacións interpersoais			
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade			
B13	Razoamento crítico			
B16	Adaptación a novas situacións			
B17	Creatividade			
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes			
B21	Motivación pola calidade			

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
1. Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro	A2 A11	
2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativo e promovelos entre os estudantes	A11	
3. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües.	A3 A4	B3 B4 B11 B12
4. Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá	A3	B11 B12
5. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	A1 A6	

6. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes	A1 A2	B3 B4
7. Identificar os tipos de actividades comunicativas nos ámbitos persoal, público, profesional e educativo.	A2 A4 A6	B3 B4
8. Elaborar tarefas (situacións de comunicación) que contemplan os distintos tipos de actividades comunicativas en distintos ámbitos, adecuadas ao nivel A1 do Marco Europeo Común para as Linguas.	A2 A3 A6	B3 B4 B11
9. Elaborar esquemas cognitivos que permitan dividir cada tarefa en sub-tarefas.	A2	B3 B4 B16 B17 B19
10. Saber relacionar a tarefa co seu correspondente nivel de referencia (A1 do Marco Común Europeo)	A2	B1 B3 B4 B17 B19
11. Determinar as competencias xerais e as competencias comunicativas que corresponden a cada sub-tarefa.	A2	B1 B3 B4 B13
12. Saber utilizar as escalas holísticas e específicas para a avaliación das tarefas.	A1 A2	B1 B2 B21

Contidos

Tema	
1. Introducción aos conceptos básicos das actividades comunicativas	Definición da comunicación e da competencia de comunicación
2. O contexto do uso da lingua	A situación de comunicación.
3. O discurso como unidade básica de comunicación.	Comunicación oral e comunicación escrita
4. Os esquemas cognitivos como ferramenta para estruturar as tarefas	Prácticas de comunicación oral e comunicación escrita
5. Introducción aos conceptos básicos das competencias xerais e comunicativas.	(*)
6. A avaliación a través dos niveis de referencia	(*)

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	20	30
Presentacións/exposicións	5	11	16
Prácticas autónomas a través de TIC	0	25	25
Prácticas de laboratorio	10	10	20
Traballos de aula	18	20	38
Sesión maxistral	5	11	16
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	3	0	3
Probas de tipo test	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo

Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios científico-técnicos, de idiomas, etc)
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante
Sesión maxistral	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención personalizada realizarase durante o horario de titorías, que o profesor detallará na sesión introductoria do curso, e previa cita solicitada polo alumno por correo electrónico. Desta forma o alumnado podra resolver dúbidas, expor suxestións reforzar aspectos prácticos da materia.
Prácticas de laboratorio	A atención personalizada realizarase durante o horario de titorías, que o profesor detallará na sesión introductoria do curso, e previa cita solicitada polo alumno por correo electrónico. Desta forma o alumnado podra resolver dúbidas, expor suxestións reforzar aspectos prácticos da materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Proba na que se presenta unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc	30
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia	50
Probas de tipo test	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

As competencias non adquiridas na convocatoria de maio (1ª edición) poderán ser recuperadas na 2 edición de xullo. Neste caso, manterase a nota de próbalas/actividades xa superadas ata esta segunda convocatoria.

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non a clases o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Data do exame: Consultar a web da facultade (<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/>) no menú "Datos exames"

Bibliografía. Fontes de información

Sophie Moirand, **Enseigner à communiquer en langue étrangère**, Clé internationale,
 Sophie Moirand, **Situations d'écrit**, clé internationale,
 Javier Suso Lopez, **Communication et enseignement/apprentissage du français-Ile**, Granada,

PÁXINAS WEB:

<http://www.edufle.net/>
tv5.org
lexiquefle.fre.fr
bonjourdefrance.com
storybox.com

DICIONARIOS ELECTRÓNICOS:

[Le Petit Robert](http://www.petitrobert.com)

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Idioma estranxeiro: Francés/O05G120V01904

Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés/O05G120V01905

Outros comentarios

Sería recomendable unha iniciación mínima no idioma francés e coñecementos previos a nivel de bacharelato, ou nivel A1 segundo o Marco Común Europeo para o estudo das linguas. En todo caso pódense reforzar os coñecementos do idioma e elevar o nivel a través de cursos na escola de idiomas, da UNED e noutros estamentos e medios dos que se dispón na actualidade a nivel autónomo como son as metodoloxías que se poden atopar en internet e as páxinas web especializadas na aprendizaxe das linguas estranxeiras.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés**

Materia	Situacións de comunicación en lingua estranxeira: Inglés			
Código	O05G110V01936			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Mcnicholls , Stuart John			
Profesorado	Mcnicholls , Stuart John			
Correo-e	stuartmcn@ymail.com			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo desta materia é proporcionar aos futuros mestres unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua inglesa e profundar con eles no enfoque comunicativo, con especial fincapé en situacións nas que comunicamos habitualmente. Ademais da abordaxe experiencial como estudantes do idioma, os alumnos en tanto que futuros docentes poderán explorar como xerar situacións de comunicación na aula.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B10	Traballo nun contexto internacional
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B21	Motivación pola calidade

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
1. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	A2	B1
	A3	B2
	A4	B3
	A5	B4
	A7	B7
	A10	B8
		B9
		B10
		B11
		B13
	B15	
	B16	
	B19	
	B21	
2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativo e promovelos entre os estudantes.	A3	B1
	A4	B2
	A5	B3
		B4
		B7
		B8
		B9
		B10
		B11
		B12
	B13	
	B15	
	B21	
3. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües.	A3	B1
		B2
		B3
		B4
		B7
		B8
		B9
		B10
		B11
		B19
4. Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	A1	B1
	A4	B2
	A5	B3
	A6	B4
	A10	B6
		B7
		B8
		B9
		B10
		B11
	B13	
	B15	
	B16	
	B19	
5. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	A10	B1
	A12	B2
		B3
		B4
		B6
		B7
		B8
		B9
		B10
		B11
	B12	
	B15	
	B16	
	B19	

6. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	A1 A2 A3 A4 A5 A10	B1 B2 B3 B4 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B13 B15 B16 B19 B21
7. Identificar os tipos de actividades comunicativas nos ámbitos persoal, público, profesional e educativo.	A2 A3	B3 B4 B7 B8 B9 B10 B12 B15 B19
8. Elaborar tarefas (situacións de comunicación) que contemplan os distintos tipos de actividades comunicativas en distintos ámbitos, adecuadas ao nivel A.1 do Marco.	A2 A3	B1 B2 B3 B4 B7 B8 B9 B10 B11 B15 B19
9. Elaborar esquemas cognitivos que permitan dividir cada tarefa en subtarefas	A2 A3	B1 B2 B3 B4 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B15 B19
10. Saber relacionar a tarefa co seu correspondente nivel de referencia (A.1 do Marco Común Europeo)	A2 A3	B1 B2 B3 B4 B7 B9 B10 B11 B12 B15 B16 B19

11. Determinar as competencias xerais e as competencias comunicativas que corresponden a cada subtarefa	A2 A3	B1 B2 B3 B4 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B15 B19
12. Levar a cabo a tarefa representándoa na aula.	A2 A3 A4 A10	B1 B2 B3 B4 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B15 B19
13. Saber utilizar as escalas holísticas e específicas para a avaliación das tarefas.	A2 A3	B1 B2 B3 B4 B7 B8 B9 B10 B11 B12 B15

Contidos

Tema	
MÓDULO 1	1. DIDÁCTICA Introducción aos conceptos básicos das actividades comunicativas.
	2. LINGUA Who are you (A identidade personal).
MÓDULO 2	1. DIDÁCTICA O contexto do uso da lingua.
	2. LINGUA How are you? (O benestar en corpo, corazón e mente).
MÓDULO 3	1. DIDÁCTICA O discurso como unidade básica de comunicación.
	2. LINGUA What's your family like? (Dinámicas e relacións familiares).
MÓDULO 4	1. DIDÁCTICA Os esquemas cognitivos como ferramenta para estruturar as tarefas.
	2. LINGUA Have you met my better half? (Relacións de parexa e de amizade).
MÓDULO 5	1. DIDÁCTICA Introducción aos conceptos básicos das competencias xerais e comunicativas.
	2. LINGUA What do you do? (Contextos profesionais, incluyendo o ensino).
MÓDULO 6	1. DIDÁCTICA A avaliación a través dos niveis de referencia.
	2. LINGUA What really matters? (Valores y metas personais).

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	18	30	48
Presentacións/exposicións	10	25	35
Actividades introductorias	1	3	4

Resolución de problemas e/ou exercicios	18	38	56
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	0	4
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvementos con actividades autónomas do estudante.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia,
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención personalizada realizarase durante o horario de titorías, que o profesor detallará na sesión introductoria do curso, e previa cita solicitada polo alumno por correo electrónico. Desta forma o alumnado podra resolver dúbidas, expor suxestións reforzar aspectos prácticos da materia.
Traballos de aula	A atención personalizada realizarase durante o horario de titorías, que o profesor detallará na sesión introductoria do curso, e previa cita solicitada polo alumno por correo electrónico. Desta forma o alumnado podra resolver dúbidas, expor suxestións reforzar aspectos prácticos da materia.
Presentacións/exposicións	A atención personalizada realizarase durante o horario de titorías, que o profesor detallará na sesión introductoria do curso, e previa cita solicitada polo alumno por correo electrónico. Desta forma o alumnado podra resolver dúbidas, expor suxestións reforzar aspectos prácticos da materia.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Avaliación continua (en inglés): O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.	25
Presentacións/exposicións	Avaliación continua (en inglés): Probas para avaliación das competencias orais e escritas adquiridas nos traballos de aula e mediante mensaxes textuais e audiovisuais colgados na plataforma virtual da materia.	25
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Avaliación continua (en inglés): Realización de exercicios e actividades nas áreas de léxico, gramática, comprensión oral e escrita e produción oral e escrita	25
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Avaliación continua (en inglés): Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade presentada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	25

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar (cun 50% como mínimo) cada un dos catro apartados arriba mencionados para facer a media. Os exames, traballos, presentacións e exposicións serán realizados en inglés. En caso de PLAXIO, a calificación será SUSPENSO.

Efectuarase un seguimento de asistencia a clase. En segunda convocatoria e para os alumnos que non se acollen á avaliación continua e/ou non asisten ao 80% das clases, realizarase un exame final que englobe todos os contidos e destrezas. Consistirá nun exame escrito de resposta longa (50%) e un exame oral (50%)

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de Xullo.

Data do exame: Consultar a web da facultade (<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/>) no menú "Datos exames".

Bibliografía. Fontes de información

McNicholls, S. (2015) *Communicative Situations*, (Apuntes da Materia, disponibles en Puga, Dr Temes, 3, 32003 OURENSE, a partir da primeira semana do cuadrimestre)

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

Agencia de Programas Educativos Europeos (2003). **Portfolio Europeo de las Lenguas (PEL)**. Madrid: Comité Nacional

Council of Europe (2001). **Common European framework of reference for languages: Learning, teaching,**

González Piñeiro, M., Guillén Díaz, C. y Vez, J.M. 2010. **Didáctica de las lenguas modernas: Competencia plurilingüe e**

Madrid, D. & N. McLaren (eds.) 2004. **TEFL in primary education**. Granada: Universidad de Granada.

Lengua

Hadfield, C. y Hadfield, J. (1990). **Writing Games**. Walton-on Thames: Nelson.

Hadfield, J. (1990). **Intermediate Communication Games**. Walton-on Thames: Nelson.

Klippel, F. (1984). **Keep Talking**. Cambridge: CUP.

Morgan, J. y Rinvolutri, M. (1988). **The Q Book**. Harlow: Longman.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés/O05G120V01914

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Idioma estranxeiro: Inglés/O05G120V01907

Outros comentarios

Recoméndase a asistencia continua ás sesións de teoría e práctica. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado. Recoméndase un nivel B1 en inglés e ter cursado previamente a, materia "Lingua inglesa e a súa didáctica" (Ou05G120V01507).

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Francés**

Materia	Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Francés			
Código	O05G110V01937			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Francés			
Departamento	Didácticas especiais			
Coordinador/a				
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	Coñecer os xéneros da literatura infantil e as súas posibilidades en relación co ensino-aprendizaxe do francés como lingua estranxeira.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia
A8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B17	Creatividade

B19 Coñecemento doutras culturas e costumes

B20 Iniciativa e espírito emprendedor

B21 Motivación pola calidade

B22 Sensibilidade por temas ambientais

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
1. Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do entorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa.	A1	B12
	A4	B13
	A6	B14
2. Mantener unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas.	A4	B1
	A7	B2
	A8	B15 B21
3. Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sostenible.	A9	B9
		B14
		B22
4. Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribua ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural.	A11	B5
		B15
5. Adquirir formación literaria e familiarizarse coa literatura infantil e os seus subxéneros. Explorar a importancia da literatura infantil no desenvolvemento e a educación dos xóvenes.	A1	B17
		B19
6. Expresarse de modo creativo e lúdico nunha lingua estranxeira, oralmente e por escrito.	A1 A3	B3
		B4
		B17
		B19
7. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover a competencia creativa nos estudantes.	A2 A10	B1
		B2
		B8
		B9
		B17
		B20 B21
8. Recoñecer á literatura infantil como fonte valiosa de input na lingua estranxeira, tanto para alumnos de infantil como para estudantes en formación. Adoptar a lectura de literatura infantil como estratexia permanente de aprendizaxe a lingua estranxeira.	A2 A3 A8	B3
		B4
		B17 B19
9. Desenvolver unha visión crítica dos textos de literatura infantil estudados. Clegar a unha comprensión dos valores transmitidos pola literatura infantil, que permite promover a igualdade de xénero, a equidade e o respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadana.	A4 A8	B1
		B3
		B14
10. Promover o respecto caria o diferente cara as creencias e actitudes dos demáis, facendo uso dla literatura infantil de diversas culturas para ensanchar horizontes, cognitivos e afectivos, hacia contextos cada vez máis multiculturais e plurilingües.	A3 A5	B11
		B12
		B14
		B19
11. Comprender a idea principal e o argumento de películas e de programas de radio ou televisión relacionados co ámbito dla literatura infantil.	A11	B1
		B3
		B4
12. Comprender a descripción de acontecementos, sentimentos e desexos expresados en obras de literatura infantil.	A1	B1
		B6
		B11
13. Comprender textos escritos do ámbito da literatura infantil, de diversas culturas e momentos históricos.	A3	B3
		B4
		B12
14. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder comunicar, elaborar e xustificar impresións e opinións derivadas de eles.	A3 A10	B1
		B3
		B4
		B6
		B19
15. Ser capaz de escribir textos críticos que describan as suas impresións acerca de obras de literatura infantil.	A3	B1
		B3
		B4
		B6
		B15

16. Entender a literatura infantil e xuvenil como un estímulo para a propia creatividade e ser capaz de escribir os seus propios textos creativos correspondentes aos seus distintos subxéneros.

A8
A10
B3
B4
B15
B17
B20

Contidos

Tema	
1 - Introducción	I. ¿Que é a literatura infantil? II. O uso creativo e lúdico da palabra no aula de primaria e no contexto de formación de formadores.
2 - Cancións de berce, cantos e rimas.	I. A orixe e la morfoloxía das cancións de berce. II. O uso das cancións de berce na aula de primaria.
3 - Libros infantís, historias activas, resposta física total.	I. Modelo de unidade didáctica baseada nun libro infantil. II. Exposición dunha unidade didáctica preparada polos estudantes na aula.
4 - Os cómics no mundo infantil e na aula.	I. Uso dos cómics na aula de lingua estranxeira de primaria.
5 - Os contos de hadas, as lendas folclóricas e os contos tradicionais.	I. A evolución dun conto de hadas: arcaico, tradicional, posmoderno. II. A morfoloxía dos contos. III. Escritura creativa dun conto.
6 - Poesía infantil: para os nenos ou polos nenos.	I. Trabalinguas, limericks, haikus e escritura creativa de poemas.
7- Literatura xuvenil: relatos curtos e contos de hadas posmodernos.	I. Explorando formatos tradicionais e modernos. II. Os contos en CD-Rom e na aula de informática. III. Reescritura creativa dun relato desde outra perspectiva narrativa.
8 - Literatura xuvenil: as novelas. Anticipación creativa da trama partindo do título, da portada etc.	I. Elección dunha novela e traballo de comprensión auditiva e lectora. II. Exposición creativa dos contidos da novela a través da dramatización e/ou actividades lúdicas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	1	0	1
Sesión maxistral	10	25	35
Traballos de aula	20	20	40
Prácticas autónomas a través de TIC	0	15	15
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	10	15	25
Presentacións/exposicións	10	22	32
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a asignatura.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de xeito autónomo.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividades nas que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa asignatura. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	Os estudantes dispoñerán de atención personalizada tanto nas horas de titoría como nas horas de traballo na aula.
Prácticas autónomas a través de TIC	Os estudantes dispoñerán de atención personalizada tanto nas horas de titoría como nas horas de traballo na aula.

Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma

Os estudantes dispoñerán de atención personalizada tanto nas horas de titoría como nas horas de traballo na aula.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento coas actividades autónomas do estudante.	20
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	A participación activa e implicación na resolución de exercicios e actividades didácticas serán obxecto de avaliación continua.	10
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo.	40
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

Aqueles estudantes que, por causa xustificada, NON poidan ASISTIR regularmente deberán presentarse a unha proba escrita e a unha proba oral en francés. Estas probas versarán sobre os contidos da asignatura e cada unha delas puntuará o 50% da nota final.

Na convocatoria de xullo, únicamente se avaliarán as competencias ou actividades non superadas na convocatoria correspondente o seu cuadrimestre.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade, no espazo DATAS EXAMES <http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>.

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA BRASSEUR P., 1001 activités autour du livre, Casterman, 2007. CALVET, L.J., La chanson dans la classe de français langue étrangère, Clé International, 1980. DAHL, R., Un conte peut en cacher un autre, Folio Cadet, 2004. JEAN, G., Le pouvoir des contes, Casterman, 1981. RUNGE, A. et SWORD, J., La BD, Clé International, 1987. BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA ALBAUT, C., Comptines à croquer, Actes Sud Junior, 1995. ALBAUT, C., 101 poésies et comptines en musique, Bayard Jeunesse, 2006. BOUJON, C., Bon appétit ! Monsieur Lapin, L'école des loisirs, 2003. CHARS, CENDRARS et al., Premiers poèmes à travers champs, Milan Jeunesse, 2007. COMPTINES À CHANTER, Milan jeunesse, 2004. DESNOS, R., Chantefables et Chantefleurs, Gründ, 1995. GAINARD, A-M., Hugo au royaume des sujets dangereux, Le Robert 2004. LES PLUS BELLES COMPTINES DES PETITS LASCARS, Didier Jeunesse, 2001. LES PLUS BELLES CHANSONS DES PETITS LASCARS, Didier Jeunesse, 2001. LOUCHARD, A., Pomme de reinette et pomme d'api, Bayard Jeunesse, 2005. MEYER-DREUX, S. et al., Lili, la petite grenouille 1 et 2, Clé International, 2003. MON LAROUSSE EN IMAGES, Dictionnaire des 2000 premiers mots, Larousse, 1992. PIQUET- DENISOT, Tatou le matou 1 et 2, Hachette, 2003. RIMES ET CHANSONS DES PETITS LOUPIOTS, Didier Jeunesse, 2004. VAN ZEVEREN, M., Et pourquoi ?, Lutin poche de l'école des loisirs, 2008.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma estranxeiro: Francés/O05G120V01904

Lingua estranxeira a través das novas tecnoloxías: Francés/O05G120V01905

Outros comentarios

Sería recomendable poseer coñecementos previos, é dicir o nivel B1 segundo o marco europeo para o estudo das linguas.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Inglés**

Materia	Lingua estranxeira a través da literatura infantil ou xuvenil: Inglés			
Código	O05G110V01938			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Inglés			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Mcnicholls , Stuart John			
Profesorado	Mcnicholls , Stuart John			
Correo-e	stuartmcn@ymail.com			
Web				
Descrición xeral	Coñecer os géneros da literatura infantil e as súas posibilidades en relación coa ensinanza-aprendizaxe do inglés como lingua estranxeira			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión
A7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia
A8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B17	Creatividade
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B20	Iniciativa e espírito emprendedor
B21	Motivación pola calidade
B22	Sensibilidade por temas ambientais

Competencias de materia		
Resultados de aprendizaxe	Competencias	
1. Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa	A1	B12
	A4	B13
	A6	B14
	A7	
2. Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas	A4	B1
	A7	B2
	A8	B15 B21
3. Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable	A9	B9 B14 B22
4. Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural	A11	B5 B15
5. Adquirir formación literaria e familiarizarse coa literatura infantil e os seus subxéneros. Explorar a importancia da literatura infantil no desenvolvemento e a educación dos mozos.	A1	B17 B19
6. Expresarse de modo creativo e lúdico nunha lingua estranxeira, oralmente e por escrito.	A1	B3
	A3	B4 B17 B19
7. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e fomentar a competencia creativa nos estudantes.	A2	B1
	A10	B2 B8 B9 B17 B20 B21
8. Recoñecer á literatura infantil como fonte valiosa de input na lingua estranxeira, tanto para alumnos de primaria como para estudantes en formación. Adoptar a lectura de literatura infantil como estratexia permanente de aprendizaxe da lingua estranxeira.	A2	B3
	A3	B4
	A8	B17 B19
9. Desenvolver unha visión crítica dos textos de literatura infantil estudados. Chegar a unha comprensión dos valores transmitidos pola literatura infantil, que permite fomentar a igualdade de xénero, a equidade e o respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	A4	B1
	A8	B3 B14
11. Comprender a idea principal e o argumento de películas e de programas de radio ou televisión relacionados co ámbito da literatura infantil.	A11	B1 B3 B4
12. Comprender a descrición de acontecementos, sentimentos e desexos expresada en obras de literatura infantil.	A1	B1 B6 B11
13. Comprender textos escritos do ámbito da literatura infantil, de diversas culturas e momentos históricos.	A3	B3 B4 B12
14. Saber narrar unha historia ou relato, a trama dun libro ou película, e poder comunicar, elaborar e xustificar impresións e opinións derivadas deles.	A3	B1
	A10	B3 B4 B6 B19
15. Ser capaz de escribir textos críticos que describan as súas impresións achega de obras de literatura infantil.	A3	B1
		B3 B4 B6 B15
16. Entender a literatura infantil e xuvenil como un estímulo para a propia creatividade e ser capaz de escribir os seus propios textos creativos correspondentes aos seus distintos subxéneros.	A8	B3
	A10	B4 B15 B17 B20

Contidos

Tema	
1. Introducción	¿Que é a literatura infantil?; O uso creativo e lúdico da palabra no aula de primaria e no contexto de formación de formadores.

2. Cancións de berce, cantos e rimas.	A orixe e a morfoloxía das cancións de berce. O uso das cancións de berce no aula de primaria.
3. Libros infantís, historias activas, resposta física total.	Modelo de unidade didáctica baseada nun libro infantil. Exposición dunha unidade didáctica preparada polos estudantes no aula.
4. Os cómics no mundo infantil e no aula.	Uso dos cómics no aula de lingua estranxeira de primaria.
5. Os contos de hadas, as lendas folclóricas e os contos tradicionais.	A evolución dun conto de hadas: arcaico, tradicional, posmoderno. A morfoloxía dos contos. Escritura creativa dun conto.
6. Poesía infantil: ¿para os nenos ou polos nenos?	Trabalinguas, limericks, haikus e escritura creativa de poemas.
7. Literatura xuvenil: relatos curtos e contos de hadas (pos)modernos.	Explorando formatos tradicionais e modernos. Os contos en CD-Rom e no aula de informática. Reescritura creativa dun relato desde outra perspectiva narrativa.
8. Literatura xuvenil: as novelas.	Anticipación creativa da trama partindo do título, da portada etc. Elección dunha novela e traballo de comprensión auditiva e lectora. Exposición creativa dos contidos da novela a través da dramatización e/ou actividades lúdicas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Estudos/actividades previos	0	30	30
Traballos de aula	15	0	15
Traballos tutelados	12	22	34
Prácticas autónomas a través de TIC	0	10	10
Presentacións/exposicións	10	30	40
Prácticas de laboratorio	10	0	10
Probos prácticos, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	2	4
Probos de resposta longa, de desenvolvemento	2	3	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Estudos/actividades previos	Busca, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula e/ou laboratorio de forma autónoma por parte do alumnado.
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Traballos tutelados	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumo de lecturas, conferencias, etc.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense a través das TIC de maneira autónoma.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto...
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorio de idiomas).

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Os alumnos dispoñerán de atención personalizada durante o horario de titorías (previa cita solicitada por correo electrónico) e durante as horas de traballo no aula. Desta forma poderán resolver dúbidas, suscitar suxestións e reforzar aspectos prácticos da materia.
Prácticas autónomas a través de TIC	Os alumnos dispoñerán de atención personalizada durante o horario de titorías (previa cita solicitada por correo electrónico) e durante as horas de traballo no aula. Desta forma poderán resolver dúbidas, suscitar suxestións e reforzar aspectos prácticos da materia.

Presentacións/exposicións	Os alumnos dispoñerán de atención personalizada durante o horario de titorías (previa cita solicitada por correo electrónico) e durante as horas de traballo no aula. Desta forma poderán resolver dúbidas, suscitar suxestións e reforzar aspectos prácticos da materia.
---------------------------	---

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Avaliación continua (en inglés): Realización de exercicios e actividades nas áreas de léxico, gramática, comprensión oral e escrita e produción oral e escrita	25
Presentacións/exposicións	Avaliación continua (en inglés): Probas para avaliación das competencias orais e escritas adquiridas nos traballos de clase e mediante mensaxes textuais e audiovisuais colgados na plataforma virtual da materia.	25
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Avaliación continua (en inglés): Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade presentada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	25
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Avaliación continua (en inglés): Realización de exercicios e actividades nas áreas de léxico, gramática, comprensión oral e escrita e produción oral e escrita	25

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia será requisito imprescindible aprobar (cun 50% como mínimo) cada un dos catro apartados arriba mencionados. En caso de plaxio a cualificación será de SUSPENSO.

Efectuarase un seguimento de asistencia a clase. En segunda convocatoria e para os alumnos que non se acollen á avaliación continua e/ou non asisten ao 80% das clases, realizarase un exame final que englobe todos os contidos e destrezas. Consistirá nunha presentación da unidade didáctica en horas de titoría (40%), unha proba de exame oral en inglés (30%) e dun exame final con probas de resposta longa en inglés sobre a materia (30%).

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de Xullo. As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade, no espazo DATAS EXAMES:

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Bibliografía. Fontes de información

McNicholls, S. (2015) *English Through Children's Literature*, (Apuntes da Materia, disponibles en Puga, Dr Temes, 3, 32003 OURENSE, a partir da primeira semana do cuadrimestre)

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

Ellis, G & Brewster, J.: *The Storytelling Handbook for Primary Teachers*, Penguin, Garvie, E.: *Story as vehicle*, Multilingual Matters, Cleveland, 1990

Graham, C.: *Jazz Chants for Children (Teacher's Edition)*, OUP, Knowles, M. and Malmkjær, K.: *Language and Control in Children's Literature*, Routledge, Morgan, J. & Rinvulucrí, M.: *Once Upon a Time*, CUP, Palim, J. & Power, P.: *Jamboree*, Nelson, Walton-on-Thames, 1990

Oxford Oxford, 1993

Oxford Oxford, 1999

London, 1993

Oxford Oxford, 1997

Oxford Oxford, 1995

Children's Literature Works

London, 1984

Oxford Oxford, 1995

London, 1974

London, 1979

London, 1984

London, 1996

London, 1989

Garland, S.: *Having a Picnic* Puffin, Hill, E.: *Spot's Birthday Party* Picture Puffins, Hill, E.: *Where's Spot?* Picture Puffins, Kent, J.: *The Fat Cat*, Puffin Books, Lurie, A. (ed.): *The Oxford*, 1993

Oxford, 1993

London, 1992

London, 1972

London, 1973

London, 1973

London, 1972

Oxford Dictionary of Nursery Rhymes, OUP, Paul, K. & Thomas, V.: *Winnie the Witch*, OUP, Philip, N.(ed.): *The New Oxford Book of Children's Verse*, OUP, Rushdie, S.: *Haroun and the Stories*, Granta/Penguin, Sutton, E. & Dodd, L.: *My cat likes to hide in boxes*, Puffin, Vipont, E. & Briggs, R.: *The Elephant and the Bad Baby* Puffin, Wilde, O.: *The Complete Works of Oscar Wilde*, Collins, Williams, J.; *The Practical Princess and other Liberating Fairy Tales*, Scholastic Children's Books,

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase que, no momento de iniciar a materia, os alumnos teñan un nivel de B1 (segundo o Marco Europeo de Linguas) en lingua inglesa.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Didáctica da lingua estranxeira: Inglés**

Materia	Didáctica da lingua estranxeira: Inglés			
Código	O05G110V01940			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Filoloxía inglesa, francesa e alemá			
Coordinador/a	Mcnicholls , Stuart John			
Profesorado	Mcnicholls , Stuart John			
Correo-e	stuartmcn@ymail.com			
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporciónalle aos futuros mestres unha visión metodolóxica sobre o ensino da lingua inglesa nas aulas de infantil e primaria. Esta aproximación levarase a cabo a través de actividades prácticas.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
A2	Capacitar os docentes para que aprendan a promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva
A3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos
A4	Proporcionar ás alumnas e aos alumnos recursos para fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles
A5	Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
A8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia
A9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
A10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias
A11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B4	Coñecemento de lingua estranxeira
B5	Coñecemento de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B10	Traballo nun contexto internacional
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes

Competencias de materia

Resultados de aprendizaxe

Competencias

1. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, tanto individualmente como en colaboración con outros docentes e profesionais do centro.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B3
	A11	B4
		B5
		B6
		B7
		B9
		B10
		B11
2. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos entre os estudantes.	A2	B1
	A3	B2
	A4	B3
	A5	B4
	A10	B6
	A12	B7
		B8
		B9
		B10
		B11
3. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües.	A2	B1
	A3	B2
	A4	B3
	A5	B4
	A10	B6
	A12	B7
		B8
		B9
		B10
		B11
4. Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B3
	A4	B4
	A5	B6
	A8	B7
	A10	B8
	A12	B9
		B10
		B11
	B12	
	B13	
	B14	
	B15	
	B16	
	B17	
	B19	
	B21	

5. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.

A2
A3
A4
A5
A8
A10
B1
B3
B4
B7
B8
B9
B10
B11
B12
B15
B19

6. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.

A2
A3
A4
A5
A9
A10
B1
B2
B3
B4
B6
B7
B8
B9
B10
B11
B12
B15
B16
B17
B19

Contidos

Tema

1. Modelo teórico da lingua como comunicación.	1.1. O enfoque orientado á acción. 1.2. Enfoque didáctico por tarefas e competencias. 1.3. O enfoque CLIL
2. Elaboración de unidades didácticas.	2.1. Estrutura das unidades didácticas. 2.2. Planificación das leccións. 2.3. Tipoloxía de actividades.
3. Métodos de avaliación.	3.1. Avaliación global. 3.2. Avaliación analítica. 3.3. Autoevaluación.
4. Currículo oficial de linguas estranxeiras.	4.1. Características. 4.2. Obxectivos. 4.3. Bloques de contidos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	18	38	56
Traballos de aula	18	30	48
Presentacións/exposicións	10	25	35
Actividades introdutorias	1	3	4
Probas de tipo test	2	0	2
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	0	2
Traballos e proxectos	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición teórica dos contidos por parte do profesor.
Traballos de aula	Elaboración na aula de tarefas sobre supostos prácticos.
Presentacións/exposicións	Exposición e discusión das tarefas realizadas polos alumnos.
Actividades introdutorias	Explicación de normas e presentación da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Sesión maxistral	Orientación ao alumnado das directrices para a realización das tarefas de aula. Manter un "feedback" correctivo sobre as exposicións realizadas tanto no fondo como na forma.
Presentacións/exposicións	Orientación ao alumnado das directrices para a realización das tarefas de aula. Manter un "feedback" correctivo sobre as exposicións realizadas tanto no fondo como na forma.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Probos de tipo test	Probos para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	40
Probos prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Probos para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta á actividade suscitada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.	30
Traballos e proxectos	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de xeito individual ou en grupo, de forma oral ou escrita.	30

Outros comentarios sobre a Avaliación

Deberase obter un mínimo dun 50% en cada un dos tres métodos de avaliación para facer a media. Os exames, traballos e exposicións serán realizados en inglés. En caso de PLAXIO, a calificación será SUSPENSO.

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de Xullo.

Os estudantes que non podan asistir regularmente serán avaliados por medio dun exame tipo test (40%) y unha proposta didáctica, por escrito, (30%) e a súa exposición oral (30%).

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da Facultade, no espazo DATAS EXAMES

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

Bibliografía. Fontes de información

McNicholls, S. (2014) *Primary School English and its Teaching*, (Apuntes da Materia, disponibles en Puga, Dr Temes, 3, 32003 OURENSE, a partir da primeira semana do cuadrimestre)

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

Agencia de Programas Educativos Europeos (2003). **Portfolio Europeo de las Lenguas (PEL)**. Madrid: Comité Nacional para el desarrollo del PEL. Disponible en: <http://www.oapee.es/oapee/inicio/iniciativas/portfolio/portfolios-validados-esp.html>

Council of Europe (2001). **Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment**. Cambridge: Cambridge University Press & Modern Languages Division.

González Piñeiro, M., Guillén Díaz, C. e Vez, J.M. 2010. **Didáctica de las lenguas modernas: Competencia plurilingüe e intercultural**. Madrid: Editorial Síntesis.

House, S. 2007. □CLIL (Content and Language Integrated Learning): A new model for language teaching□. Durán, R. & Sánchez-Reyes, S. (eds.) **El componente lingüístico en la didáctica de la lengua inglesa**. Salamanca: Ediciones Universidad de Salamanca, 123-129.

Madrid, D. e McLaren, N. (eds.) 2004. **TEFL in primary education**. Granada: Universidad de Granada.

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingua estranxeira a través da literatura infantil: Inglés/O05G120V01914

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Idioma estranxeiro: Inglés/O05G120V01907

Outros comentarios

Recoméndase a asistencia continua ás sesións de teoría e práctica. A asistencia considérase fundamental para o seguimento da materia por parte do alumnado. Recoméndase un nivel B2 en inglés.
